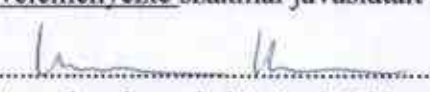
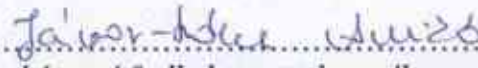
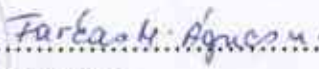

PEDAGÓGIAI PROGRAM

SZENT LÁSZLÓ ÓVODA

2023.

Intézmény OM - azonosítója: 032970	Készítette: Az óvodaigazgató a nevelőtestület bevonásával. Juhász Andrea Óvodaigazgató
Legitimációs eljárás	
A Pedagógiai Programot 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a)) bekezdése alapján <u>az óvoda szakmai munkaközössége</u> a jogszabály által ráruházott hatáskörében <u>véleményezte szakmai javaslatait</u> megtette. A szakmai munkaközösség(ek) nevében	Az Nkt. 72. § (5) a) bekezdése alapján a pedagógiai programot a <u>szülői szervezet megismerte és támogatja</u> annak megvalósítását. Szülői Szervezet elnöke Továbbá A <u>nevelőmunkát segítő alkalmazottak</u> a pedagógiai program tartalmáról a <u>tájékoztatást megkapták</u> Nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében
Pedagógiai Programot a fenntartó döntési hatáskörében Nkt. 26. § (1) bek. alapján a számú határozatával jóváhagyta. Fenntartó Ph	
A Pedagógiai Program módosítása - 2023. szeptember 1-jei hatályba lépéssel – a magasabb jogszabályban - Nkt. 26. § (1) bek. - meghatározottak alapján a fenntartóra nem terhel többletkötelezettséget. Óvodaigazgató Ph	
A dokumentum jellege a 20/2012. EMMI rendelet 82. § (3) bekezdése alapján: Nyilvános Megtalálható: https://szentlaszloovoda.hu/	Érvényes és hatályos: 2023. szeptember 1-jétől visszavonásig
Verziószám: 3.	Készült: 2 eredeti példányban Iktatószám:

KÖSZÖNTŐ

A Szent László Óvoda minden dolgozója nevében köszöntöm mindazokat, akik óvodánk iránt érdeklődnek és kezükben tartják pedagógiai programunkat.

A Pedagógiai Program, az Óvodai nevelés országos alapprogramjának elvei alapján, valamint az óvoda programjainak felhasználásával – az intézmény nevelőtestületének együtt munkálkodása eredményeként születhetett meg.

Az óvoda a csodák, a mesék, a képzelet világa. A napi történetek, a kis és nagy tapasztalatok röplő erőként épülnek be a gyermekek képzeletébe, gondolatvilágába, megalapozva az első intézményes szocializációt. Az óvoda világa egy olyan pedagógiai kupola, melynek pillérjei a szakértelem, a türelem, az önzetlen óvodapedagógusi példamutatás, a szakmai hit. A kupola alól messzire, egy életre szól a zene, a mese, a példa, a szó, ezért a tervezőknek igen nagy felelősségük van.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és az azzal összhangban lévő Pedagógiai Programunk egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy Intézményünk szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyek az óvodai neveléssel szemben a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmazódnak. Óvodánkban a nevelés középpontjában a gyermek áll.

Pedagógiai programunk nevelési célja az egyéni sajátosságokat, valamint az eltérő fejlődési ütemet figyelembe véve a 2,5-7 éves korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, és hogy az örömteli óvodás évek alatt eljuttassuk gyermekeinket a sikeres iskolakezdés küszöbéig.

Azért vagyunk, hogy a gyermekek érzelmileg, szociálisan és értelmileg gazdagodjanak, egyéni képességeik kibontakozzanak. A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Pedagógiai Programunkban az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Óvodai nevelésünk alapja a **keresztény értékek közvetítésével a hitre való nevelés**, a hagyományok, a magyarságtudat erősítése, melyet mai, értékvesztett világunkban még nagyobb felelősséggel kell végezni.

Keresztény szellemű programunk az egész oktató-nevelőmunkánkat meghatározza. Kötelességünk, s alapelvünk, hogy szakmai tudásunk legjavát adva neveljük

gyermekünket. Kiemelkedően fontos nevelési elv, a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevétele. A gyermekek élete a játék és a mozgás, ami semmi mással nem helyettesíthető. Nevelési célunk, a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébren tartása és kielégítése.

Csodálatos dolog embert formálni. Hitünk szerint Isten a segítségünk, hogy a ránk bízottakban minél tökéletesebben megvalósulhassanak az Ő teremtetői tervei.

Keresztény értékeket közvetítő, szeretetteljes, a családokkal együttműködő nevelésünkkel, fenntartónknak, a Megváltós Nővérek rendjének szellemiségében igyekszünk mintát, értékrendet mutatni, megőrizve hagyományainkat, hogy mindig „lámpás” lehessünk környezetünkben.

Köszönöm minden óvodapedagógusnak és munkatársnak a lelkiismeretes nevelőmunkát, mellyel a pedagógiai programban megfogalmazottakat „életre keltik”.

„A legjobb módja az imának, ha úgy állunk Isten elé, mint egy gyermek”

M. Alfonza anyja

1 TARTALOMJEGYZÉK

Tartalom

1 TARTALOMJEGYZÉK	5
1.1 JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	7
2 AZ ÓVODA HIVATALOS ADATAI	9
3 ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	10
4 KÜLDETÉSNYILATKOZAT	14
5 ÓVODAKÉP	15
6 GYERMEKKÉP	18
7 JÖVŐKÉP	21
8 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	22
8.1 Személyi feltételek	22
8.2 Tárgyi feltételek	23
8.3 Az óvodai nevelés tervezése, dokumentációja	25
8.4 A gyermekek személyi anyaga	28
8.5 Szervezeti és időkeretek	29
8.5.1 A napirend	30
8.5.2 Heti rend	30
8.5.3 Nyári élet (június 1-jétől augusztus 31-ig)	32
9 AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	33
9.1 Az óvoda belső kapcsolatai	33
9.2 Az óvoda külső kapcsolatai	38
10 ÓVODÁNK HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI	41
11 AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA:	42
12 AZ ÓVODA TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	43
12.1 Hitre nevelés, kisgyermekek imádsággal	43
12.2 Az egészséges életmód alakítása, az óvoda egészségvédő és egészségfejlesztési programja	48
12.3 A gondozás szervezeti keretei, formái - a gyermekek testi szükségleteinek kielégítése:	51
12.3.1 Mozgás:	51
12.3.2 Levegőzés	51
12.3.3 Pihenés, alvás	52
12.3.4 Táplálkozás, étkezés	52
12.3.5 Diabéteszes gyermekek ellátása:	53

12.3.6	Öltözködés:	54
12.3.7	Testápolás, tisztálkodás:	55
12.3.8	A környezettudatos magatartás megalapozása	56
12.4	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	59
12.4.1	Hagyományaink, ünnepeink:	68
12.5	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	71
12.6	Játék	79
12.7	Verselés, mesélés	87
12.8	Ének, zene énekes játék, gyermektánc.....	90
12.9	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	94
12.10	Mozgás.....	98
12.11	A külső világ tevékeny megismerése	102
12.12	A külső világ megismerésének matematikai tartalma.....	108
12.13	Munka jellegű gyermeki tevékenység	111
12.14	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	113
13	INTEGRÁCIÓ, INKLÚZIÓ	117
14	GYERMEKVÉDELEM.....	123
15	ÓVODAI NEVELÉSI EREDMÉNYEINK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE	127
15.1	Az intézmény egészségnevelési programja.....	127
15.2	Gyermekek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése.....	128
15.3	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	130
15.4	A gyermek tankötelezettségével kapcsolatos tudnivalók	138
15.5	Átvétel más intézményből	138
15.6	Fenntartói minőségcél.....	138
15.7	Záró rendelkezések	139
15.7.1	További egy évig óvodában maradó gyermekek differenciált fejlesztése az óvodában:	139
16	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK, ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS, NYILVÁNOSSÁG	142
17	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	144
18	MELLÉKLET	145
19	Felhasznált irodalom.....	146
20	A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	148
21	FÜGGELÉK	156
21.1	Óvodán kívüli óvodai nevelés a Szent László óvodában	156

1.1 JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (Púétv.)

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról (Púétv. vhr.)

229/2012. (VIII. 28.) Korm.rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól

1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról

48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

277/1997. (XII. 22.) Korm.rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről

15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

A pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. LXXIX. törvény

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)

Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet

Az óvoda hatályos Alapító Okirata

Az óvoda szakmai témakörben meghozott nevelőtestületi határozatai

Egyházi Törvénykönyv

II. Vatikáni Zsinat dokumentumai

Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások (Oktatási Hivatal):

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelési_igényű_gyermekek_ovodai_nevelésének_irányelve.docx

Összevont Önértékelési kézikönyv, Hatodik, javított kiadás

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/psze/Onertekelesi_kezikonyv_2022.pdf

Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Hatodik, módosított változat

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pedminosites/2021/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszereben_6.pdf

KIEGÉSZÍTŐ ÚTMUTATÓ az Oktatási Hivatal által kidolgozott, Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez c. dokumentumhoz

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/ovoda_kieg_2018.pdf

2 AZ ÓVODA HIVATALOS ADATAI

Az intézmény hivatalos neve: Szent László Óvoda Az intézmény címe székhelye és elérhetősége: 2081 Piliscsaba, Szent László király útja 89. Telefon:06-26-375-116 e-mail: szentlaszloovi@gmail.com web: https://szentlaszloovoda.hu Óvodaigazgató: Juhász Andrea	 <i>óvodánk logója</i>
Az óvoda fenntartója, címe és elérhetősége: Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja - Magyar Tartomány 1085 Budapest, Horánszky u. 17. Tartományfőnöknő: Farkas M. Ágnes nővér Telefon: 06-1-338-4782 e-mail: megvaltosnoverek@freemail.hu	
Az óvoda férőhelyeinek száma: 80 fő Az óvoda csoportjainak száma: 3	
Az óvoda jogállása: Állami, illetve Önkormányzati feladatot átvállaló Egyházi fenntartású önálló nevelési, oktatási intézmény	
Az óvoda alaptevékenysége: TEÁOR szám: 8510 Iskolai előkészítő oktatás	
Az intézmény OM azonosítója: 032970	
Alapító okirat kelte: 1992. 12.15. Utolsó módosítás kelte: 2023.06.12	
Működési engedély száma: PE/050/00343-1/2023	
Az óvoda adószáma: 18688337-1-13	
Az óvoda felügyeleti szerve: Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja Az óvoda gazdálkodása: Az óvoda költségvetésből gazdálkodó önálló intézmény	
Óvodánk Alapítványa: Szent László Óvoda Alapítvány Számlaszáma: 65700024-10124550 MBH Bank Nyrt.	

3 ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Óvodánk Piliscsaba legszebb részén, Klotildligeten épült 1993-ban. Alapítónk és fenntartónk az Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja. Intézményünk első hét évében egy családi házból átalakított épületben, egycsoportos óvodaként működött. Az óvoda a földszinten kapott helyet, míg a tetőtérben a Rendház működött. Gyermekeink napi kapcsolatban voltak az itt lakó nővérekkel.

Keresztény értékeket közvetítő szeretetteljes óvodai nevelésünk sok szülő igényével találkozott. Budapest agglomerációjának fejlődése és óvodánk jó híre miatt egyre több szülő érdeklődött intézményünk iránt, így indokoltta vált az óvoda bővítése.

Óvodánk jelenlegi arculatát a 2000-ben befejeződött nagy beruházással nyerte el Isten segítségével, fenntartónk nagy anyagi ráfordítása által. 2000 szeptemberétől már három csoportos óvodaként működtünk tovább. Az új, rendkívül szép épülettel, az esztétikus környezet kialakításával, belső értékrendjével a keresztény értékrend megszilárdulásában óvodánk vonzóvá, keresetté vált a szülők körében. Egyre többen bízták ránk legnagyobb kincsüket, gyermeküket. Intézményünkbe a környező településekről is érkeznek gyermekek. A szülők egy része azért írta ide gyermekét, mert hitét élő keresztény, szeretné képessé tenni gyermekét is a vallási élmény, hit befogadására. A szülők másik csoportja úgy vélekedik, mivel ő nem kapott vallásos nevelést, hitbeli ismeretet, azért gyermekének szeretné azt megadni.

Természetesen vannak, akiket az óvoda közelsége, illetve szakmai munkájának elismerése vonz. A felvételnek speciális kritériuma nincs.

Az épületet, az udvart, a kertet úgy alakítottuk ki, hogy szolgálja gyermekeink biztonságát, kényelmét, biztosítsa egészségük megőrzését, tegye lehetővé játék- és mozgásigényük kielégítését.

Csoportszobáink elegendő mozgásteret biztosítanak a gyermeki tevékenységekhez, játékhoz. Az étkezéshez külön ebédlőnk van és a gyermekek délutáni pihenése a csoportszobák felett kialakított galériákon megoldott. A berendezési tárgyak esztétikusak, lehetőség szerint természetes anyagból készülnek.

Az udvaraink rendezettek, sok örökzöld növényvel, sövénnyel övezettek. A változatos mozgásfejlesztő szerek aktív mozgásra készítik a gyermekeket: füves domb, rugós ugráló, tornyos fa mászóka csúszdával, libikóka. A fából készült udvari játékok célszerűek, esztétikusak és fejlesztő hatásúak.

Tornatermünk az ebédlőből kialakított, minden korosztályt kielégítő, színvonalas berendezésű. Többféle programra ad lehetőséget a napi mozgásfoglalkozásokon kívül is.

/pl. színház, vetítések, műsorok, fejlesztések, külön foglalkozások: néptánc, zeneovi.)

A szülők és a gyermekek nagy öröme gyógyító és prevenciós céllal alakítottunk ki egy sószobát. Az óvónők heti több alkalommal szerveznek a sószobában a gyermekek számára különböző tevékenységeket és közben élvezhetik a sópára játékonny hatását is.

A feladatokat 1 fő óvodavezetővel, 6 fő óvodapedagógussal, 3 dajkával, 1 fő pedagógiai asszisztenssel, 1 fő óvodatitkárral, 1 fő karbantartóval, 1 fő konyhai dolgozóval látjuk el. Pedagógusaink magasan képzettek, dajkáink és a pedagógiai asszisztensünk szakképzettek, akik az óvónők irányításával segítik az óvodai nevelés eredményességét.

A nevelőtestület minden tagja elkötelezett a minőség iránt. Folyamatosan törekszünk az önművelődésre, szakmai munkánk fejlesztésére és olyan életvitelre, amely megfelel az óvodában folyó pedagógiai munka szakmai és erkölcsi elvárásainak. A nevelő, fejlesztő munka során szem előtt tartjuk a gyermekek egyéni képességeit, fejlődési ütemüket, tehetségük kibontakozását, szociokulturális háttérüket, valamint a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását.

Munkánk fő irányadója az Óvodai nevelés országos alapprogramja, s ez kiegészül olyan vallásos légkörrel, amely segíti a kisgyermekek elindítását a hit útján is. Mivel a hat éven aluli kisgyermekek életkori sajátosságaik szerint nem képesek tényszerű tudás elsajátítására, tanulásra, óvodánkban nincs hitoktatás.

Nevelőink életpéldájukkal olyan vallásos légkört teremtenek, amelyet a gyermekek is megtapasztalhatnak. Kereső-kutató magatartásuk, példakövetésük nyomán élményszintű „tudásra” tesznek szert. Ez a „tudás” töredékes, elmosódott, de jó alap lehet a tovább fejlesztésre, az élményszint meghaladására, - és ez a mi feladatunk.

Mindezek alapján óvodánkban a vallásos nevelés elsősorban a keresztény értékek meghonosítása, amilyen a bizalom, a szeretet, a jóindulat, a megbocsátás, a türelem, - egyszóval amit Pál apostol a szeretet himnuszában felsorol.

Kiemelt célunk egy olyan gyermekközpontú óvoda működtetése, ahol a keresztény hit alapjain a sokoldalú személyiségfejlesztés, a képességek teljes körű kibontakoztatása, az egészséges életvitel megalapozása, a magyar néphagyományok átadása, a magyarságtudat alakítása áll pedagógiai tevékenységünk középpontjában.

Nagy figyelmet fordítunk a környezetvédelemre és a környezettudatos nevelésre. Feladatunk, hogy olyan gyermekeket neveljünk, akik szeretik környezetüket és védik annak értékeit. A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni, alakítani, ezért szükség van a megfelelő indíttatásra, a gyermekeket körülvevő felnőttek

környezetvédelmi példamutatására. Óvodánkban a gyermekek játékos formában sajátíthatják el a környezettudatosság alapjait.

Ezeket a követelményeket, elvárásokat úgy valósítjuk meg, hogy a testi, szellemi és szociális képességek alakításával összhangban – az életkorra legjellemzőbb tevékenységnek, a mással nem helyettesíthető játéknak teremtünk helyet.

Óvodai pedagógiai munkánk alapfeltétele olyan esztétikus, harmonikus és egészséges környezet kialakítása, amelyben a gyermekek biztonságban érzik magukat, és szívesen tevékenykednek.

Vegyes életkorú csoportokkal működünk, a csoportba soroláskor figyelembe vesszük a testvéreket és a fennmaradó helyekre veszünk fel új gyermekeket.

Sajátos nevelési igényű gyermekeket nem fogadunk óvodánkba, az alapító okiratban sem szerepel. Az integrált nevelést nem tudjuk felelősséggel felvállalni mert a személyi és tárgyi feltételek nem biztosítottak. A városi önkormányzati óvodák felvállalják az egy-egy területen sajátos nevelést igénylő gyermekek fejlesztését. Erről a jelentkezéskor tájékoztatjuk a szülőket.

Érezhetően egyre több a beilleszkedési problémával küzdő gyermek. Ennek oka nem egyértelműen az anyagi nehézségekből adódik. Oka a szülők egzisztenciális bizonytalansága, a gyors életritmus, a gyermekek idegrendszeri túlterheltsége, aminek háttérében keretek nélküli otthoni napirend, a számítógép és televízió kontroll nélküli használata áll.

Ez az óvodapedagógusoktól nagy türelmet, odafigyelést igényel. Természetesen, munkaköri feladatukból adódóan hangsúlyos ezeknek a gyermekeknek a nevelése, fejlődésének segítése. Ezeket a feladatokat mind a nevelési tervben, mint a gyermekek egyéni fejlesztési lapján rögzítjük. A ránk bízott gyermekek érdekében tevékenykedve kell keresnünk az optimális megoldásokat, fogadnunk a kihívásokat.

Fontos feladatunk:

- közösségbe való beilleszkedésük segítése (alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóság, érzelmi élet, együttműködés fejlesztése) - óvodapedagógiai eszközökkel,
- képességeik fejlesztése (vizuális, akusztikus, taktilis, motoros, és nyelvi) –pedagógiai eszközökkel.

Az óvodai alapfeladatokon túl - a napi tevékenységekbe ágyazott - tehetséggondozást és felzárkóztatást óvodapedagógusaink végzik:

Pedagógusaink tájékozottsága és szakmai felkészültsége, biztosítja a differenciált bánásmód alkalmazását a mindennapi nevelőmunka során.

A délelőtti tevékenységekbe illesztve végzik a különböző fejlesztéseket az arra rászoruló gyermekek számára.

Fejlesztések – tehetséggondozás

Anyanyelvi fejlesztés:

Tapasztalatunk, hogy az óvodás gyermekek iskolába lépés előtt nem tudják helyesen kifejezni magukat. Kevés szókinccsel rendelkeznek, nehezen tudnak egymással, de leginkább a felnőttekkel kommunikálni. Általánosságban megállapítható, hogy szóbeli megnyilvánulásaik során a gyermekeknek nincs kellő önbizalmuk.

Az anyanyelvi nevelés fejleszti: a kommunikációs készséget, segít a beilleszkedési problémával küzdő gyermekeknek. Képességfejlesztő játék is, mert a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlődését segíti elő, ezáltal pozitívan befolyásolja az iskolára való felkészülést, elősegíti a gyerekek önismeretének, emberismeretének gazdagodását, az önálló gondolkodást, alkotóképességük, kreativitásuk, testi, térbeli biztonságuk fejlődését.

Ének-zene, énekes játék:

Kiváló zenei képességekkel rendelkező óvodapedagógusunk foglalkozik a zene területén a tehetségcsírákkal:

A zene hatása gyermekeinkre:

Köztudott, hogy a gyermekek olyan tevékenységeken keresztül fejlődnek leginkább, amiben örömet lelnek. Erre az öröme épül az éneklés, a zenélés, a zenével való játék közismert –ha nem is kellőképpen hangsúlyozott- képesség- készség- és személyiségfejlesztő hatása.

„A zene éppoly játékszer, mint a homokozóvödör” (Suzuki)

Így a zene észrevétlenül tökéletesít számos képességet. Egy időben hat a két agyféltekére, hangolja azok működését. Formálja az értelmet és az érzelmet, tökéletesíti mozgást, az észlelést, segíti a szociális érést.

„A gyermek az öröm, a reménység. Gyenge testében van valami virági, ártatlan lelkében valami égi, egész kedves valója olyan nekünk, mint a tavaszi vetés: ígéret és gyönyörűség.”

(Gárdonyi Géza)

4 KÜLDETÉSNYILATKOZAT

„Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt. 28,19-20)

Az óvoda küldetése:

Legfontosabb célunk, hogy óvodánk olyan hely legyen, ahol a ránk bízott gyermekeket a keresztény értékrend alapján személyes hitünk és életünk példájával neveljük, ahol hangsúlyos értéknek jelenik meg a hit, a szeretet, az elkötelezettség, a minőségi munkára való törekvés. Mindezt családi légkörben, a szülőkkel szorosan együttműködve végezzük. Isten közelében lenni védelmet és biztonságot jelent, egy keresztény közösség tagjaként pedig megtapasztaljuk a bizalom és az egymásról való gondoskodás és egymásra támaszkodás megtartó erejét. Hisszük, hogy így felnőve, csakúgy, mint Mózes, akit a nádas közé rejtettek el családtagjai (2Mózes 2,3) felnőttként is az Úr gyermekei, szolgálói lesznek minden feladatukban a ránk bízott gyermekek.

Egymásba kapaszkodó nádszálakként kívánjuk a gyermekeket nevelni, védelmet és biztonságot nyújtva számukra, tudva, hogy egyedül törékenyek vagyunk, de együtt hajladozva megállunk, erősek vagyunk, miközben az éltető víz, az élet vize táplál.

Hisszük, hogy küldetésünket Istentől kapjuk, s a Szentlélek segít minket abban, hogy felismerjük azt.

Az óvodában szakmai kiválóságra és sokoldalú személyiségfejlesztésre törekszünk,

- Odafigyelő, ösztönző környezet megteremtésén munkálkodunk, ahol valamennyi gyermek a képességeinek megfelelő szinten teljesíthet,
- Intézményünk társadalmi felelősségével tisztában vagyunk, ezért minden pedagógustól, nem pedagógus munkatárstól elvárjuk, hogy törekedjék a fejlődésre,
- Óvodánk, belső világa gyermek és emberközpontú, egymás elfogadására, megbecsülésére, szeretetére, a keresztény értékrend elfogadására épüljön,
- A ránk bízott valamennyi gyermek megkaphassa a megfelelő gondoskodást,
- Számukra biztosítjuk a megalapozott erkölcsi nevelést, amelyre azután ráépülhet a hit
- Az egészséges személyiséget, a hit alapjait és a gyermekeket megillető jogok alapjait kívánjuk megteremteni,
- Biztosítjuk számukra a különleges védelmet,
- Az óvodától kimenő szakaszának végéig, az emberi személyiség formálásán tevékenykedünk,

- Intézményünk nyitott a családok felé, ezért igyekszünk minél több gyermeke szülőit az igaz értékek megtalálásához segíteni,
- Számunkra fontos, hogy a szülők tiszteletben tartsák az intézmény szellemiségét,
- Más felekezettől érkező családoknál tiszteletben tartjuk a felekezet saját vallási szokásait.

5 ÓVODAKÉP

A világnézetünk: hisszük, hogy azokból a gyerekekből lesznek gondolkodó, önmagukért és a környezetükért is felelős felnőttek, akik a katolikus értékrend mentén, komplex módon ismerik meg a világot és benne a saját helyüket. Kibontakoztatják a bennük nyugvó tehetséget, legyen az szellemi vagy fizikai talentum. Közös alapokon álló közösségben valósulhat meg a gyermekek személyiségének kibontakoztatása.

Óvodánk küldetése a pedagógus felé

Az óvodában a kiváló légkör megteremtéséért elsődlegesen az ott dolgozó munkatársak a felelősök:

- A nevelőtestület,
- A pedagógia munkát közvetlenül segítő alkalmazottak,
- Minden technikai munkatárs,

Óvodapedagógusaink számára elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a kultúra szépségeinek felfedezése, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a gyermekek előtt teljes személyiségét, annak korlátaival együtt is. A gyerekek, nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik gyermeknek van éppen szüksége szerető, személyes beszélgetésre és melyiknek a szeretet szigorára. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

Óvodapedagógusaink értéket kell, hogy közvetítsenek

- Törekedniük kell arra, hogy szavaik és tetteik összhangban legyenek,
- Az értékközvetítés igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaihoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon,
- Minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen,
- Ígéreteit megtartsa a gyerekek és a kollégák felé is,
- Konfliktusait emberi módon kezelje,
- Tudjon megbocsátani

- Intézményeink valamennyi dolgozója példaként áll a gyermekek előtt megjelenésével, viselkedésével, életvitelével és beszédstílusával.

Minden pedagógus munkatársnak ismernie kell azokat a módszereket, eljárásokat, amelyekkel úgy vezetik el a gyerekeket az óvoda-iskola átmenet küszöbéig, hogy ők az új feladatokra felkészültek legyenek, és az általános iskola közösségébe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonásokkal és megfelelő tudással rendelkezzenek. Nevelőtestületnek úgy kell közvetíteni az egyetemes értékeket, hogy ez által gyermekeink, érzelmileg, szociálisan, értelmileg gazdagodjanak, zenei- és nyelvi képességeik kibontakozzanak.

Erkölcsei mintát és példát kell nyújtani a gyermekeinknek és szüleiknek

- Lelkiismeretes nevelő – ismeret átadó munkával,
- Tiszteletteljes beszéddel,
- „okos” szeretettel,
- Igazságossággal,
- Önfegyellemmel és igazmondással,
- Szolgáljuk hűséggel a nemzeti értékeket, - cél, hogy magyarságunk gyökereit megismerjék, magyarságtudatuk erősödjön, nemzeti identitásukat megszilárdítsák. A hagyományokat, állami ünnepeket és az egyházi év ünnepkörét megtartsák, az azokon való részvételt belső igénnyé fejlesszék,
- Az ének-zenei nevelés személyiségfejlesztésben betöltött szerepét hangsúlyozva, vállaljuk a zenei nevelés rangjának, elismertségének visszaállítását

Óvodánk küldetése a gyermek felé

Az ide járó gyermekek tapasztalják meg, hogy a közösség, amelyben élnek, olyan, mint egy nagycsalád. Ennek a közösségnek, amelybe mindannyian meghívást kaptak, fontos, felelős tagjai, akikben alakuljon ki az egészséges önértékelés, egymás elfogadása, az élet tisztelete, hogy felnőtté válva mindezt továbbadhassák. A gyermeket sem szülő, sem az intézmény nevelőtestülete nem formálhatja „saját képére és hasonlóságára”, hanem meg kell keresnünk gyermekeinkben azokat az értékeket, erősségeket, melyek kibontakoztatásával elősegíthetjük a személyiségük sokoldalú fejlesztését.

Ezek a következők

- Tudjon szeretni, mert jó az, ami szeretetben valósul meg,
- Tudjon másokért élni,
- Legyen olyan belső lelkiismerete, mely szabaddá teszi, hogy szolgáló módon ne azt tegye, ami nincs összhangban önmagával,
- Tudja megkülönböztetni a lényegest a lényegtelenről, az értékest az értéktelenről,
- Tudjon és merjen csodálni és rácsodálkozni az őt körülvevő világra,

- Nevelésünk során a gyermekek, tanulók váljanak képessé a hit befogadására, mely folyamat során megváltozik viszonyuk önmagukhoz és a másik emberhez, az emberi világ megnyilvánulásaihoz, valamint kapcsolódásuk a természeti és tárgyi környezethez, a teremtet világhoz.

Óvodaképünk alapelveihez tartozik:

Nevelés célrendszere jól kidolgozott, komplex, normatív, többpólusú, preferálja a közösségfejlesztő és az önfejlesztő magatartásformák kialakítását is.

Az óvoda összes munkatársa elkötelezett a nevelés elsődlegessége iránt, tudatosan törekszik a katolikus értékközvetítésre, értékorientált nevelésre.

Személyiségértelmezése regulatív, szelektív (a kívánatos magatartást elismerő, a nemkívánatos magatartást leépítő) hatásrendszert, célirányos értékelési kultúrát működtet.

A nevelési folyamat irányított, de pedagógiaiailag célszerűen válogatott, az érdeklődés és a szükségletek által motivált tevékenységi kínálat aktualizálódik a csoportokban.

Az intézmény a szelektív hatásrendszer, a hatékony tevékenységszervezés mellett az interakciók tudatos, szakszerű technikákkal történő irányítását, szabályozását is beemeli nevelési gyakorlatába.

Óvodapedagógusainak attitűdje, kommunikációs, ügyessége, felkészültsége, szerepfelfogása megfelel az Alapprogram irányelveinek, a saját pedagógiai programnak és összhangban van a 9 kompetenciaterület indikátoraival, a tanfelügyelet általános elvárásaival.

Az óvodában a szülő érzi és tudja, hogy a gyermeke olyan helyen van, ahol szeretetteljes gondoskodásban és a minden gyermeket megillető különleges védelemben részesül. A családi nevelés olyan hatásokkal egészül ki, amelyek mind a boldog gyermekkor kiteljesedése, mind a személyiségfejlődés szempontjából fontosak, előnyösek. Az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő funkcióinak teljesülése meggyőzi arról, hogy nevelőpartneri együttműködésünkre, szükség esetén segítségünkre, támogatásunkra számíthat. Nevelésünk gyermekközpontú, ami magába foglalja azt is, hogy az óvodába járó valamennyi gyermeket megillető jogokat, a mindennapjaikban-tiszteletben tartjuk. Ezt úgy kívánjuk biztosítani, hogy a gyermekek egyenlő esélyben részesülnek. Őket, mint fejlődő személyiségeket, a szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem megillessen.

A személyiség kialakulásának és a nevelésnek elsődleges helye a család. A szülők joga és kötelessége, hogy szeretetteljes közegben, lehetőségükhöz mérten biztosítsák gyermekük számára az egészséges személyiséggé fejlődéshez szükséges fizikai, szellem és lelki feltételeket. E másokra át nem ruházható tevékenységében nyújtanak segítséget a különböző oktatási-nevelési intézmények, így a szülők joga, hogy lehetőségükkel élve a hitüknek

megfelelő óvodába járassák gyermeküket. A szülők az intézménybe való beíratással kifejezik egyetértésüket az ott folyó oktatási és nevelési tevékenység céljaival. Intézményünk egyházi szelleme igazán csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak és együttműködnek az adott intézmény nevelőiből és egyéb munkatársaikból álló közösséggel, hiszen Mi segítünk a kibontakoztatásban: óvodapedagógusaink és a pedagógiai munkát segítők személyközpontú módon, odafigyeléssel, türelemmel és végtelen szeretettel végzik szolgálatukat azért, hogy a világ is odafigyelőbb, türelmesebb és szeretetteljesebb legyen.

6 GYERMEKKÉP

Óvodánk gyermekközpontú, befogadó. Ezért alapvető követelmény emberi méltóságuknak, jogaiknak biztosítása, a testi-lelki-szellemi szükségleteinek kielégítése a nevelés-oktatás valamennyi eszközével. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára azt, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben, oktatásban részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. A személyiség kibontakozása olyan hosszú folyamat, amelyet kísérni kell. Az intézmény világos, áttekinthető, kiszámítható kereteket biztosít ehhez a folyamathoz. Az egyéni fejlődés-fejlesztés kísérése személyes törődést és odafigyelést követel, amit a legteljesebb módon kívánunk megadni a ránk bízott gyermekeknek. Kiemelt helyen kezeljük, azt, hogy keresztény szemlélet hatja át az intézményi nevelésünket, ismeret átadásunkat, tanításunkat, pedagógiai alapelveinket.

Nevelésünk gyermekközpontú, az egész személyiséget kívánjuk fejleszteni, ehhez biztosítjuk:

- A megfelelő személyi és tárgyi környezetet
- Az esztétikus, biztonságos, szeretetteljes, elfogadó, családias, bizalmat árasztó, elfogadáson alapuló, gyermekközpontú légkört,
- Humanista szemlélettel a pozitív én-kép megerősödését.

A hitre neveléssel, keresztényi értékek hordozásával és azok megismertetésével szeretnénk jóra való embereket nevelni, akik tudnak játszani, tevékenykedni, tanulni, szeretni, örülni, nevetni, rácsodálkozni, egymást elfogadni, tisztelni és megbocsátani is.

Valljuk, az empátia és az elfogadás nem más, mint a másik ember érzéseivel, élethelyzetével való azonosulás képessége. Ez a beleélő képesség teszi lehetővé, hogy megértsük embertársunk véleményét, cselekedeteit – még ha adott esetben különbözik is a miénktől – és ez segíti a kölcsönösen elfogadható közös értékek mentén való együttműködés kialakulását.

- Számunkra ezért fontos az óvodai közösség, a társak megbecsülése, segítése, a nevelők tisztelete
- Merjenek bátran nevelőik felé fordulni kéréseikkel, problémáikkal, gondjaikkal
- Szívesen járjanak óvodába majd iskolába, óvják környezetüket, megfelelő ismeretek birtokában hagyják el intézményeinket hat-hét évesen
- Gyermkeink rendelkezzenek egészséges önbizalommal, kommunikáljanak jól és udvariasan
- Ügyesen mozogjanak, szeressék a sportot, a teremtet világot, a természetet és a művészeteket
- Az egyetemes emberi értékeket ismerjék és éljék meg

Nevelési felfogásunk szerint olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akik érzelmileg gazdagok, boldogok, saját egészségüket értéknek tekintők, a teremtet világhoz, környezetükhöz kötődők abban jól tájékozódók, szépre, jóra, igazra fogékonyak. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően önállóak, kialakul az önfegyelmük, kitartásuk, feladat és szabálytudatuk. Nyitottak, érdeklődők, együttműködők, figyelmesek, önzetlenek, segítőkészek, elfogadók és megértők abban, hogy az emberek különböznek egymástól. Mindezek segítik a gyermekek kompetenciáinak, képességeinek fejlődését.

A katolikus intézményünkben a nevelés a gyermekek számára önfeledt, boldog gyermekkort jelent, amelyben

- Kedvük, igényeik, elképzeléseik, vágyaik szerint játszhatnak;
- Igényükké válik az egészséges életmód elemeinek megismerése, életvitel, testi szükségletek, mozgás, táplálkozás, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakításával;
- Nyitottak és megismerik a szűkebb és tágabb környezetüket, ami biztonságos, környezetvédelemre, környezettudatos magatartásra ösztönző;
- Megalapozódik a szülőföldhöz, hazaszeretethez, családhoz való pozitív kötődésük
- Megerősödik a nemzeti identitástudatuk;
- Beépül személyiségükbe a keresztény kulturális értékrend;
- Beszélő környezetben kedvük, igényeik szerint mozoghatnak térben és időben,
- Átélik a magyar gyermekköltészet, népi dajkai hagyományokból táplálkozó mesék versek szárnyaló világát, ami az érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésük, fejlesztésük legfőbb segítője
- Átérezhetik a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit, a klasszikus és kortárs irodalmi művek üzenetét;
- Bábozhatnak, dramatizálhatnak, nemzeti népdalkinccsel, népzenevel, klasszikus műalkotásokkal ismerkedhetnek;

- Nap mint nap változatos, színes élményeket szerezhettek önmagukról, barátaikról, a segítő, befogadó, elfogadó magatartásmintául szolgáló felnőttek jelenlétéről, a közösségről; az őket körülvevő világot megismerve fejlődik, alakul éntudatuk, teret kapnak az önkifejező törekvéseik a közösségi normarendszer határain belül
- Tapasztalatot szereznek a számok, a mennyiségek birodalmáról, téri időbeli viszonyokról;
- A Kárpát - medence területén működő magyar óvodásokkal való kapcsolattartásnak köszönhetően gazdagodhat ismeretük a néphagyományok, szokások, közösséghez való tartozás élményével, amit játszva tanulhatnak egymástól és a felnőttektől;
- A gondolataikat bátran, nyíltan megfogalmazhatják valamennyi tevékenységi forma keretében, amivel az anyanyelvi nevelésüket szolgálják;
- A gyermeki személyiségfejlődés fontos eszköze a gondolatok képi megjelenítése a ami lehet rajzolás, festés, mintázás, építés, kézi munka, műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedés is;
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődését elősegítjük.
- Az óvodáskor végére testileg, lelkileg, egészséges életmódod megismerő, szociálisan érzékeny, érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösséget igénylő, egészségesen fejlődő nyitott, önálló kreatív, az iskolát érdeklődéssel váró gyerekké válnak.

SZENT LÁSZLÓ ÓVODÁS GYERMEKEINK:

- Keresztény értékeket, krisztusi erényeket hordozzák, jóra, szépre érzékenyek legyenek, akik tudnak örülni, nevetni, rácsodálkozni, szeretni, tanulni, játszani, tevékenykedni, egymást elfogadni, tisztelni és megbocsátani.
- Rendelkezzenek egészséges önbizalommal, együttérzőek, segítőkészek, önzetlenek, figyelmesek, önállóak, kitartóak, szabálykövetőek legyenek, tisztelettel legyenek egymás és a felnőttek iránt.
- Értelmi képességeik, a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben szerzett tapasztalataik problémamegoldó gondolkodásban, feladatmegoldó képességben, kreativitásban nyilvánuljanak meg.
- Kommunikáljanak bátran, örömmel, érthetően, életkoruktól elvárható szinten.
- Ismerjék az egészséges életmód, életvitel szokásait.
- Mozgásuk összerendezett, harmonikus legyen, szívesen sportoljanak.
- A teremtet világot, a természetet szeressék, óvják, védjék, környezettudatos magatartásra törekedjenek.
- Legyenek fogékonyak a művészetek iránt.

- Ismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja.

Pedagógusképünk

Az óvodai nevelőmunkában a kulcsszerep az óvodapedagógusé, aki munkájában elkötelezett, felelősséget vállal az óvoda pedagógiai program általános cél és feladatrendszeréért. A helyi célkitűzéseit egyaránt megvalósítja, képes abban saját tevékenységét önállóan meghatározni. A XXI. századi nevelői magatartásban az elfogadó, segítő, támogató attitűd, mint modell elengedhetetlen az egyes gyermekek fejlődésében és a csoportok interakciós kultúrájának formálódásában.

Tudatában vagyunk, hogy óvodapedagógusi szerepünkben az óvodai nevelési- tanulási folyamat eredményességét a feltételrendszer minden más összetevőjénél erőteljesebben befolyásoljuk.

Személyiségünk karban tartásában, katolikus értékrendünk a „nevelésre kész” állapot elérésében-megőrzésében, szakmai felkészültségünk folyamatos gyarapításában, életpályánk tudatos alakításában a reflektív szemlélet és az önismeret mellett, fontosnak tekintjük a kollegiális visszajelzéseket, az alkotó nevelőtestületi légkör megteremtését.

Az óvoda összes munkatársával - különös tekintettel a csoport dajkájára, pedagógiai asszisztensére - együttműködünk a nevelés eredményessége érdekében.

A köznevelési intézmények új értékelési keretrendszere a minőségfejlesztés koncepcióját is átalakítja, és az eddiginél még jobban a teljesítményértékelésre fókuszál.

7 JÖVŐKÉP

Szeretnénk megőrizni külső és belső szépségeinket, értékeinket, hogy óvodánk a jövőben is az evangélium szellemét, a szeretet légkörét sugározza, és elhivatott óvónőink és minden dolgozónk által a keresztény örömhír közvetítője legyen.

Óvodánk mottója: *„A gyermek Isten ajándéka, szeresd őt!”*

8 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

8.1 Személyi feltételek

***„Hiszen a katolikus iskola (óvoda)
sajátos jellegének biztosítása
nagyobb részben az ott tanítók
tevékenységén múlik”
KAT. ISK.78.***

Az óvodában dolgozó felnőtt minden pillanatban értéket közvetít.

Példaként kell állnia a kisgyermek előtt. Istentől kapott talentumaival és szerzett ismereteivel kell, hogy megajándékozza az óvodai közösséget.

Az óvoda három vegyes csoporttal a törvényben meghatározott dolgozói létszámmal működik. Hét főiskolát végzett óvodapedagógus alkotja a nevelőtestületet. A nevelőtestületben szerzetes nővér is részt vesz a nevelő munkában. A vezető szakvizsgázott közoktatási szakértő, szaktanácsadó. A nevelőtestületben szakvizsgázott, és több minősített Pedagógus II. fokozatba sorolt óvodapedagógus dolgozik. Jelenleg egy, de a jövőben lehetőség szerint két fő pedagógiai asszisztens is segíti majd a pedagógiai munkát. Nevelő munkánkat három dajka segíti. Segítő munkatársak még a részmunkaidős óvodatitkár, konyhai dolgozó és a kertész-karbantartó.

Az óvodapedagógusok „mozgásban, kreativitásban, éneklésben, versmondásban, élménygondolkodás - vezette beszélgetésben örömeiket lelik” jól kiegészítik egymást, érvényesítik az evangéliumi szemlélet optimizmusát.

Az óvónői párok kiválasztásánál arra törekszünk, hogy az óvónők szakmai felkészültségben kiegészítsék egymást, ezáltal a gyermekek minden tevékenységükben megkapják a legoptimálisabb nevelést. Fontos, hogy szimpatizáljanak egymással, tudjanak őszintén beszélni a problémáikról, az eredményeikről és képesek legyenek egymás munkáját segíteni. Az óvónők kiválasztásánál nevelési programunk megismerése, elfogadása és alkalmazni tudása fontos szempont.

Az óvodapedagógusok és a dajkák jó együttműködését elengedhetetlennek tartjuk. Az óvónők bevonják a dajkákat a közösségi élet, az egészséges életmód szokásainak megbeszélésébe.

Az óvónő és dajka közötti empatikus magatartás minta a gyermekközösség számára.

Nevelőtestületünk ereje a gyermekszeretben, derűt sugárzó, biztosságot nyújtó egyéniségünkben nyilvánul meg. A nevelőtestület azonos értékrendjét tükrözi a nevelés

iránti elkötelezettség, a családi, érzelmekben gazdag, szeretetteljes légkör megteremtése. A gyermekek életkorát, fejlettségét, egyéni sajátosságait, testi-lelki szükségleteit figyelembe vevő, játékfeltételeket megteremtő, képességet fejlesztő nevelői attitűd. Fontos számunkra a nemzeti hagyományok őrzése, a gyermeket Isten ajándékának tekintjük és ennek tudatában alázattal, következetességgel végezzük a keresztyén nevelés szolgálatát.

A nevelő munkát segítő munkatársaink munkájukat lelkiismeretesen, nagy elkötelezettséggel végzik.

Logopédus segíti óvodánk fejlesztő munkáját, aki a só-szobában tartja a foglalkozásait. Óvodánk alkalmazotti közösségét a gyermekek iránti őszinte szeretet és egymás tisztelete, segítése jellemzi.

Óvodánk erősségének ezt a szeretetteljes, derűs légkört, az egymást segítő, elfogadó munkatársi kapcsolatot érezzük.

8.2 Tárgyi feltételek

Óvodánk Piliscsaba egyik legszebb részén, a klotildligeti gesztenyesoron található.

Épülete környezetbe illő, vonzó, harmóniát sugárzó. Óvodánk külső-, belső környezetére esztétikai igényesség, és harmónia jellemző. A természetes anyagok felhasználásával, a játékok és eszközök folyamatos fejlesztésével mindig igyekszünk a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe venni. Óvodánkban igényesen tükröződik a vallásos jelleg. A jelképek, színek harmonikus összhangjával a gyermekek testi-lelki szükségleteit, jó közérzetét, gazdag élményszerzési lehetőségeiket segítjük elő. A tiszta-levegőjű környék sok lehetőséget kínál sétákra, kirándulásokra, megfigyelésekre. Az állandó természetközeli életmód jó hatással van gyermekeink testi fejlődésére, edzettségére, könnyebben ki tudjuk alakítani bennük a teremtet világ, a természet szeretetét, óvását, védelmét, a környezettudatos magatartást.

Óvodaépületünk 2000-ben átépült, azóta pedig folyamatos karbantartással igyekszünk megőrizni a magas színvonalat. Az egyik épületszárnyban a három csoportszoba kapott helyet. Mindhárom *csoportszoba* külön mosdóval és galériával rendelkezik. A *mosdó* kialakításánál maximálisan figyelembe vettük a gyermekek érdekeit, igényeit, a korszerűséget. A *galérián* a gyermekek pihenését, illetve egyéb tevékenykedtetését valósítjuk meg. Csoportszobáink jó elrendezéssel, az öltözőből nyílnak, ugyanakkor a csoportok közötti belső átjárásra is lehetőség van. Az emeleten kapott helyet két egymásba nyíló iroda, a gazdasági és a vezetői iroda. Szintén az emeleten van egy gyönyörűen kialakított *nevelői szoba*, amely mindhárom csoportszobából megközelíthető és kis *könyvtárunknak* is helyt ad. Ebben a helyiségben lehetőséget tudunk teremteni a szülők meghitt fogadására is.

Az emeletről közvetlen átjárási lehetőség van a *rendházba* és a *kápolnába*. A nővérekkel napi kapcsolatot tartunk fenn, és nagycsoportos gyermekeinkkel alkalomszerűen lehetőség nyílik szentmisén való részvételre. Közös étkezésre alkalmas külön helyiségünk van, mellyel nagyszerű lehetőséget kaptunk a kulturált étkezési szokások elsajátíttatásához. Az étkező kisebb átrendezéssel egyben *tornateremként* is szolgál. A gyermekek mozgásfejlesztéséhez megfelelő eszközök állnak rendelkezésünkre, melyeket folyamatosan fejlesztünk.

Öltözőnk tágas és korszerűen felszerelt, minden gyermeknek jellel és fényképpel ellátott szekrénye van. A családoknak szóló információs táblák is itt kaptak helyet, melyek nagyon fontosak az együttnevelés szempontjából.

Melegítőkonyhánk berendezése korszerű, a szigorú elvárásoknak HACCP rendszer követelményeinek megfelelően kialakított.

Az óvoda dolgozóinak a munkavégzéshez megfelelő, esztétikus *kiszolgálóhelyiségek* állnak rendelkezésére.

Játsszókertünket, ahol megtalálhatóak a nagyméretű, esztétikus, korszerű, fajták, mászóak, homokozók, melyek megfelelnek a biztonsági követelményeknek és törvényi előírásoknak. Rendelésünkre áll egy *külső udvar* is, amely árnyékos, lejtős adottságaival, felújított játékaival szintén alkalmas a gyermekek természetes mozgásigényének kialakítására. Továbbá itt kapott helyet a csoportok konyhakertje is, amit a maguk választotta módon ültethetnek be, és gondozhatnak a gyermekek.

Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere

Mivel programunk játékközpontú, így a játékeszközök megválasztására nagy gondot fordítunk. Elsősorban a természetes alapanyagú, a kreativitást fejlesztő, esztétikus játékokat részesítjük előnyben. A beszoktatási időszakban megengedjük, hogy a gyermekek kedvelt otthoni játékukat, tárgyaikat behozhassák az óvodába. A készen kapható játékszereken kívül gondoskodnunk kell a különböző játszásra alkalmas anyagok és kellékek gazdag választékáról (változatos színű és minőségű papírok, textilek, fonalak, termények, kavics stb.), amit lehet, a gyermekekkel együtt gyűjtjük. Az óvodapedagógusaink kreativitását dicsérik a saját készítésű, esztétikus játékeszközök.

Az óvodáskor nyelve a játék és a mese és a szimbolikus jelrendszere. A mese akárcsak a játék fontos része óvodai nevelésünknek, ezért a játékkal együtt kiemelten kezeljük. Az óvodásoknak ajánlott mesekönyvek között nehéz a válogatás, mert tartalmuk nem mindig megfelelő, ezért nagy gondot fordítunk a választásra.

A magyar népmese kincs bőven szolgáltat anyagot óvodai használatra – de más népek meséi is gazdag lehetőséget nyújtanak a válogatáshoz. A gyermekköltészet alkotásai és a mesegyűjtemény kiválasztása nevelési programunknak megfelelően történik.

Óvodai életünk tevékenységi formáihoz megfelelő eszközkészlettel rendelkezünk.

Programunk hagyományos óvodai berendezéssel működtethető, különleges eszközöket nem igényel.

Jelenleg óvodánk szakmai eszközökkel jól felszerelt, az esetleges hiányosságokat, fejlesztéseket folyamatosan bővítjük.

Óvodánk működési feltételeinek megtartására és javítására, a minőségi fejlesztés érdekében 2003-ban létrehoztuk alapítványunkat, a Szent László Óvoda Alapítványt, mely dolgozóink lelki-, szakmai továbbképzésének segítésére is lehetőséget biztosít

Az óvodai nevelésünk a fenntartó által jóváhagyott helyi pedagógiai program alapján történik és a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szerveződik.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja.

8.3 Az óvodai nevelés tervezése, dokumentációja

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését kötelező dokumentumok szolgálják, és az óvodapedagógus tudatos, tervszerű tevékenységének elengedhetetlen feltétele a gyerekek fejlődésének segítése érdekében.

Ezen dokumentumok sora a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 30. fejezet, „A kötelezően használt nyomtatványok” cím alatt a 88. §- 93. § - ban kerültek rögzítésre.

Ezek a következők:

- **Felvételi előjegyzési napló** (Az óvodába jelentkezett gyerekek nyilvántartására szolgál.)
- **Felvételi és mulasztási napló** (Az óvodába felvett gyerekek nyilvántartására és mulasztásának vezetésére szolgál.)
- **Óvodai törzskönyv** (Az óvodára vonatkozó legfontosabb adatok vezetésére szolgál.)
- **A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció** (A gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a

gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. Tartalmazza a megfigyeléseket, méréseket, a mérési eredményen alapuló egyéni fejlesztési terveket, a családlátogatás tapasztalatait, anamnézist, a szülőkkel való kapcsolattartás, tájékoztatás tartalmi elemeit.

A szülő fogadó óra keretében a dokumentumban tett megállapításokat megismeri, egyetértési jogát aláírásával kifejezi. A gyermek tankötelezettségének megállapításához indított eljárásban kérésére átadjuk.

- **Óvodai csoportnapló**, mely az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka dokumentálásra szolgál. Tartalmazza– a rendeletben megfogalmazott kötelező tartalmi elemeken túl- a szokás- és szabályrendszer tervezését, értékelését, az időkeretek meghatározását, az eseménytervek megfogalmazását, programterveket.

Tervező munkánkat az egyes tevékenységformákra lebontott éves tervek alapján témahetek keretében végezzük, életkori és fejlődésbeli mutatók figyelembevételével és a differenciálás elvének változatos módon történő érvényesítésével.

Kiegészül továbbá a tervezett, szervezett, a mindennapi pedagógiai gyakorlatban megvalósuló iskola- előkészítő tevékenységgel, mely a tanköteles korú gyermekek általános képességbeli fejlettségének ismeretében, az óvodáskor végére elérendő sikerkritériumok figyelembevételével valósul meg. / Az iskola- előkészítő tevékenység célja és feladatai, a fejlesztések hangsúlyozása a csoport általános képességbeli fejlettségének folyamatos megfigyelése, a gyerekek óvodai fejlődésének nyomon követése, a megfigyelésen alapuló mérés- értékelés eredményei.

- Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok – kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél egyéni fejlesztési terv, szolgálják.

Az éves nevelési, gondozási terv tervezésének fázisai

Befogadási terv (kiscsoportos gyermekekre tervezve) visszafogadási terv: szeptember 1

Értékelés: október és április 30.

Tevékenységi tartalmak tervezése az ajánlott belső szakirodalmak alapján (éves terv)

Határidő: szeptember 15. (terv összeállítása)

Nyári óvodai élet szokás-szabályrendje / Határidő: június 10

Nyári élményterv / Határidő: május 31. / Értékelés: augusztus

31.

2023. szeptember 1-től bevezettük az **OVPED online programot**, mely az óvodai adminisztráció készítését megkönnyítő, a fejlesztést és szakmai támogatást biztosító, egységes online rendszer.

Konkrét célok:

Az óvodapedagógusok adminisztrációs feladatainak megkönnyítése:

- Az **átláthatóság** és a **naprakész** információk biztosítása
- Az óvodai csoportnapló **statisztikai**, és **szakmai tartalmának** támogatása
- A **pedagógusi adminisztrációs** feladatok támogatása
- A gyermekek **egyéni fejlődésének nyomon követése**
- A differenciált fejlesztés, az óvodai szintű „tehetséggondozás” **tudományos** megalapozottságú támogatása
- Az óvodapedagógusi munka **presztízsének** növelése
- **Szakmai fejlődés** támogatása
- Adminisztrációra fordított **idő** megtakarítása.

Segíti a pedagógust

- Statisztikák elkészítésében
- Anamnézis felvételében
- Fejlesztési tervek elkészítésében (egyéni / csoportos)
- Pedagógiai értékelések készítésében
- Heti terv elkészítésében
- Projekt alapú tervezésben
- Nevelési feladatok tervezésében, értékelésében
- Nyilvántartások Hiányzás/Étkezés adminisztrációjában (mulasztási napló)
- Szakmai fejlődésben - Tanulmányok, cikkek, kutatások készítésében

Segíti a -vezetőt

- ellenőrzési, tervezési, adminisztrációs feladatainak támogatásában
- adminisztrációban
- csoportnaplók szakmai tartalmának ellenőrzésében
- statisztikák készítésében

- intézményi, csoportos, egyéni képesség kimutatásokkal a munkaterv készítésében
- statisztikai adatokkal az adatszolgáltatásban
- törvényességi dokumentumok - készítésében
- input statisztikai információkkal a **döntéshozatal előkészítésében**
- alap, egészségügyi, családi, intézményi **statisztikák áttekintésében**
- **nyilvántartások** intézményrendszer szintű összegyűjtésében átláthatóságában
- az **adminisztráció** elvárt, és teljesített statisztikaiban
- **összegző grafikonok** készítésében.

A tervezés formái:

- **Éves anyaggyűjtés** (tevékenységformákra vonatkozó, az évszakhoz, a gyermeki élet eseményeihez kapcsolódó lehetséges tartalmak gyűjteménye)
- **Egy nevelési évre szóló tervezés** és félévenkénti értékelés, szükséges korrekciók elvégzése (A nevelőmunka tervezése, az óvodai élet tevékenységformáinak (egészséges életmód fejlesztése, közösségi, játék, munka, anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés, tevékenységben megvalósuló tanulás, hitre nevelés) az óvodapedagógus feladatainak megfogalmazása).
- A nevelőtestületének döntése alapján **témahetekben történő tervezés** (adott téma függvényében egy, két, indokolt esetben három hétre szóló tématervek, kapcsolódva a természeti, hitéleti és társadalmi témakörökhöz, a gyermekek életét meghatározó eseményekhez).)
- **Napi tervezés**, tervezet készítése amire az ellenőrzések során van szükség, (pl. vezetői ellenőrzés) valamint – szükség esetén, a mentori munkával kapcsolatosan. Az óvodapedagógusok tervező munkáját a munkaközösségek által elkészített segédanyagok, szakmai anyagok segítik, melyek eddigi eredményeink, „jó gyakorlataink”, a korszerű óvodapedagógiai személtre épülő bevált pedagógiai módszereink gyűjteményei. Ezen szakmai anyagokat nevelőtestületünk minden tagjának ajánlásként kínáljuk.

8.4 A gyermekek személyi anyaga

- A gyermekek egyéni fejlődését az óvodába kerüléstől folyamatosan figyelemmel kísérjük.
- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést végzünk, mely alapjául szolgál a fejlesztésnek. (megfigyelés, szülői interjú)
- Anamnézis lap (szülővel megbeszélve).

- Egyéni személyiségfejlődési napló (egyéni fejlődési lap). Fogadóóra tapasztalatairól készült feljegyzés (szülővel hitelesítve).
- Az egyéni fejlődési lap a gyermek fejlettségi összetevőit, szocializációját, mentális és emocionális érését, valamint a fejlesztési tapasztalatokat tartalmazza, különös tekintettel a neveltségi szint „megfigyelésen alapuló mérésére”, a hitélet, tevékenységekben való részvétel megélésére. Ennek módszertani háttere a megfigyelés, folyamatos dokumentumvezetés.
- A gyermek fizikai állóképességének állapotát, fejlődésének mutatói. Anyanyelvi fejlődés szintje.
- A szülő részére az óvodapedagógusok félévente írásos dokumentumot készítenek, ami tartalmazza a megismert fejlettségi szintet, a fejlesztés irányát, az elért eredményeket, és a további fejlesztés területeit, formáját. A szülők a dokumentum átvételét aláírásukkal igazolják.

8.5 Szervezeti és időkeretek

Óvodánk jelenleg három vegyes csoporttal működik. A programunk eltérő életkorú csoportban hatékonyabban valósítható meg. A gyermekek vegyes életkora a családi és testvéri együttlétet modellezi. Könnyebben fejleszthető beszédképességük, a társak iránti tolerancia. Ebben a közegben természetes az eltérő fejlődési ütem. Nem okoz gondot, lelki konfliktust a korcsoportisméltás. A tevékenységben az önkéntesség dominál. A kisebbek fejlődési üteme felgyorsul, a nagyobbak felelősségérzete növekszik. Előfordul ugyan, hogy a kisebbek zavarják, a nagyok játékszituációit, de előbb – utóbb meg kell tanulniuk tiszteletben tartaniuk mások elképzeléseit. Később a modellértékű idősebbektől átveszik a szabályokat.

A segítőkészség alapviselkedési formává válik. A nagycsoportosok megfelelő ütemű képességfejlesztését az óvónők tudatosan és tervszerűen végzik. Az életkori jellemzők ismeretében és az egyéni eltérésekre építve az óvodapedagógus döntésétől függ (a szabad játékot kivéve) a felajánlott tevékenységek szervezése. A gyermekek a tevékenységbe változatos szervezeti formai keretek között kapcsolódhatnak be. Óvodapedagógusaink az egyes tevékenységek szervezésénél előnyben részesítik az egyéni és mikrocsoportos foglalkoztatási formát. Ezen keretekben látjuk biztosítottnak az életkori és egyéni sajátosságoknak figyelembe vételét, az egyéni fejlesztést és a differenciált irányítást. A mindennapi munkában az óvodapedagógus a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú – 5-35 perces - mikrocsoportos és csoportos foglalkozásokat tervez és szervez. Ezen tevékenységek tervezésénél és szervezésénél -a

gyermek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevétele elvárás. Mindennapi munkánk szervezésében továbbá kiemelt szerepet szánunk a gondozásnak, hiszen ennek folyamatában az óvodapedagógus és a dajka összhangban nevel, építi kapcsolatát a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését.

8.5.1 A napirend

Hozzájárul a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichikus feltételek megteremtéséhez. Biztosítja a gyermekek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak megfelelő váltakozását. Napirendünkben a legtöbb időt a gyermekek legfőbb tevékenysége a szabad játék kapja. A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket. A napirend javaslat, mely tájékoztatást nyújt arról, hogy hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek, hogyan alakul a mindennapja a gyermekeknek. A csoportok napirendjét a csoportnaplók tartalmazzák. A különböző tevékenységek a gyermekek egyéni szükségleteihez, a gyermekcsoport igényeihez és szokásrendjéhez igazodnak. A napirendet, a hetirendet, és a szokásrendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki és a csoportnaplóban rögzítik. A csoportösszetételtől függetlenül mindenütt igyekszünk a folyamatosságot és a rugalmasságot biztosítani, megtalálva az egyes tevékenységek közötti helyes arányokat, kiemelve a játék kitüntetett szerepét.

8.5.2 Heti rend.

A rendszeresen visszatérő ismétlések érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára. Az óvónő által szervezett tevékenységi formák összhangoltak, egymásra épülők. Heti tervezés biztosítja az éves tervek lebontását, a fejlesztési feladatok egymásra épülését. A hetiterv nem megmásíthatatlan, az élethelyzet, az időjárás, a spontán helyzetek, a gyermekek, a gyermekek fejlődési üteme, igénye, az élmények, az aktuális feladatok befolyásolják a folyamatot. Bár a hetirendben (a csoportnaplóban) napokra lebontva jelenítjük meg a különböző tevékenységeket, mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy ezeket komplex egységgé szervezzük. A heti terv az előző hét eredményeire építve tervezi meg a két óvodapedagógus együtt.

A tervezett, tudatos ismeretszerzés október 1-től kezdődik. Szeptember az ismétlések, nyári élmények felidézésével zajlik. A heti rendet a csoportos óvodapedagógus a csoportnaplóban rögzíti úgy, hogy összhangban legyen az intézményen belül minden csoport heti programja az átfedések elkerülése miatt. A csoporthármás megbeszélések alkalmával a csoport dajkája értesül a rá vonatkozó feladatok elvégzéséről.

Javaslat a Szent László Óvoda csoportjainak napirendjére

Időtartam *	Tevékenység
7.00-12.00	 • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) • Ismerkedés a teremtet világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn • Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése • Tevékenységekben megvalósuló tanulás ○ Verselés, mesélés ○ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc ○ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ○ Mozgás ○ A külső világ tevékeny megismerése ▪ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
11.30-14.30	• Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Pihenés
14.30-17.00	• Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

A tevékenységek javasolt szervezeti formái

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
• Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék (mindennapos mozgás) 	• Játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok

8.5.3 Nyári élet (június 1-jétől augusztus 31-ig)

A nyári élet összevont óvodai csoportokkal valósul meg.

A nyári élet tervezésénél figyelembe vesszük a csoportok összetételét, meghatározzuk a tevékenységtartalmakat, figyelembe vesszük a helyi szokásokat és a gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítését. Ennek érdekében folyamatos, rugalmas napirendet biztosítunk, melyben a szabad játék elsődlegességét tartjuk szem előtt. Ehhez alakítjuk ki a megfelelő feltételrendszert, melyben biztosítjuk az egyenlő hozzáférést a gyermekek számára. Nyári élményterveket készítünk, melynek megvalósításában figyelembe vesszük a gyermekek eltérő fejlettségét. Arra törekszünk, hogy azok a gyermekek, akik a nyári időszakban nem tudnak nyaralni menni, a mindennapjaikat változatos tevékenységekkel töltsék el.

		Játék Verselés-mesélés Ének-zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Külső világ tevékeny megismerése	Spontán érdeklődés alapján gyermek vagy óvodapedagógus
Mozgás Hitre nevelés	a hét minden napján		

9 AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

*„A nevelésben minden a lelkeségtől
és a módszertől függ.”
(Brunsztik Teréz)*

9.1 Az óvoda belső kapcsolatai:

Az óvodában, mint minden szervezetben kapcsolatok rendszere működik, amelyekben vannak alá-fölrendeltségi, és mellérendeltségi viszonyok.

Az intézményi hierarchiában elfoglalt helytől függetlenül az intézménnyel közvetlen kapcsolatban lévők mindegyikének az kell, hogy legyen a célja, hogy a közösen megfogalmazott és elfogadott programokban oly módon tudjanak együttműködni, hogy az a kisgyermek érdekeit, fejlődését szolgálja. A pedagógiai szervezeti célok, feladatok megvalósulásának eredményességét a kapcsolatban lévők azon szándékán, elhatározásán múlik, hogy mennyire képesek összedolgozni kölcsönösen segíteni egymást. Katolikus óvodánk jó légkörét elsősorban az ott dolgozók lelkesége határozza meg. Ez az egymás iránti tiszteletben, megbecsülésben, segítőkészségben, együttműködésben nyilvánul meg.

Az egységes szellemiség kialakításában segítséget nyújtanak a hagyományosan ismétlődő

- a lelkigyakorlatok
- a kirándulások
- színházlátogatások
- szakmai továbbképzések
- ünnepi együttlétek
- napi és alkalmi közös imák

Intézményvezetés kapcsolata a nevelőtestülettel

Tartalma:

- Aktív részvétel az intézmény működését meghatározó döntések előkészítésében (PP, munkaterv, SZMSZ, Házirend)
- Zavartalan kommunikáció áramlás biztosítása
- Az új kollégák kiválasztásának és beilleszkedésének segítése, munkájuk nyomon követése

- Szakmai-módszertani újítások ösztönzése/támogatása
- A nevelőtestületben keletkezett nézeteltérések konstruktív megoldásának a keresése
- A nevelők személyes problémáinak körültekintő kezelése

Kapcsolat az óvodapedagógusok között

Tartalma:

- Egyenrangú munkatársként az önálló tevékenységek összekapcsolása az intézményi célok érdekében
- Törekvés a jó munkahelyi légkör kialakítására
- Egymás munkájának megbecsülése, tiszteletben tartása
- Szolidaritás a munkatársak iránt
- Lojalitás az óvoda, mint intézmény felé
- Együttműködés a szakmai munkaközösségekben, alkalmi munkacsoportokban
- Szakmai méltóság megtartása, etikai szabályok betartása
- Szakmai közös képzések, ismeretátadások segítik a nevelőmunka tudatos fejlesztését.
- Nyitott, családias hangulatú légkör létrehozása a közös cél.
- Munkacsoportok működésével egymás szakmai fejlődését segítjük.

Kapcsolat az óvodapedagógus és az intézmény egyéb dolgozói között

Tartalma:

- Közreműködés a nyugodt munkafeltételek megteremtésében
- Segítőkészség tanúsítása egymás iránt
- Egymás munkájának megbecsülése
- Szolidaritás, lojalitás
- Egymás iránti tisztelet, elfogadás
- Az intézményi nevelési elvek azonos módon történő közvetítése a gyermekek, felnőttek felé

Család és óvoda kapcsolata:

Tartalma:

- Kölcsönösségre épülő nyitottság, elfogadás
- Partneri kapcsolat bevonása az intézményi célok megvalósításába

- Találkozásait (szervezett és alkalmi) a korrekt információcsere, a problémák együttes megoldása jellemzi.

Alapelvek

Az óvodai nevelésünk együttesen a családi neveléssel – azt kiegészítve, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve valósul meg. Óvodánk nem akarja és nem is tudja átvállalni a család funkcióját, sőt közvetett úton mi magunk is annak erősítésén fáradozunk, hiszen a család a szocializáció első színtere.

A család szocializációs hatása nem pótolható, nem vállalható át, hiszen a családtagok szeretetteljes kötődéseit az óvodai nevelésünk nem helyettesítheti, csupán kiegészíthetjük. Óvodánk családias, de nem válik a gyermek családjává.

Átmenetnek tekintjük az óvodai nevelést a családi és az iskolai nevelés között.

Valljuk, hogy a szülőknek jogaik és kötelezettségeik vannak gyermekük gondozásában, nevelésben, fejlesztésében, az iskolai életre alkalmassá tételében. A gyermek érdekében az együttnevelés megvalósulásának céljából törekszünk a partneri viszony kiépítésére.

A gyermekek mellett a családokkal is foglalkozunk, a családi nevelés erősítésében részt vállalunk, hiszen ha a családdal törődünk, akkor a gyermekekkel is foglalkozunk, ha gyermeket formálunk, az a családra, a szülőkre is hat. A család és az óvoda kapcsolata a pedagógiai hatások forrása. Alapvető feltétele a kölcsönös tisztelet és bizalom.

Ebben nagyon fontos folyamat a családok megismerése, elfogadása az együttműködésben a családhoz illesztett intervenciós gyakorlat működtetése, a megoldások keresése. Segítjük a családokat a keresztény nevelés értelmezésében, hogy az óvoda és a család együtt tölthesse be szerepét annak érdekében, hogy a gyermek hitben és szeretetben növekedjék.

A nyitottság, elfogadás az együttérzés, őszinteség, és az a fajta kölcsönösség, hogy mindkét fél meg tudja hallgatni a másikat. A szülő az óvodai intézmény kiválasztásával az ott dolgozók felé képviseli azt a bizalmat, hogy ránk bízza gyermekét.

Elsődlegesnek tekintjük az óvodai évek alatt a partneri kapcsolat kiépítését:

- Tervezését, működtetését, mérését, értékelését.
- Intézményünk működésének hatékonyságát növelve építjük be a szülői véleményeket, igényeket.
- Törekszünk a szülők sokoldalú megismerése.
- Az eredményes együttműködés feltételének tartjuk, hogy a szülők a köznevelési

törvényben megfogalmazott jogait érvényesíthessék:

- Megismerjék az óvoda Háziarendjét, Pedagógiai programját, Szervezeti és Működési Szabályzatát, kezdeményezzék a szülői közösség megalakítását, Gyermekük fejlődéséről rendszeresen és érdemi tájékoztatást kapjanak, nevelési tanácsokkal gazdagodjanak,
- A katolikus óvodai hitélet és más hagyományai szerint részt vegyenek az óvoda életében.
- Óvodai nevelésünk hatékonyságát a családokkal való kapcsolatunk intenzitása adja és mozgatja.

Cél

A szülővel való partneri kapcsolat kiépítése, a családok aktív bevonása a pedagógiai programban megfogalmazottak sikeres, hatékony és a gyermekek érdekeit szolgáló megvalósításának. Az együttműködés során érvényesítjük a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait, oly módon, hogy minél több szervezett közös programokban vegyenek részt.

Az óvodapedagógus feladata:

- A kapcsolattartási formák tervezése, dokumentálása a csoportnaplóban, megvalósítása ütemezés szerint
- A családdal kapcsolatos információkat a személyiségi jogok tiszteletben tartásával a törvényi előírásoknak megfelelő belső szabályzatok alapján kezeljük, csak a gyermek nevelése érdekében használjuk fel
- Biztosítjuk a családi és az óvodai élet közötti átmenetet, a gyermekek beilleszkedését a család támogatásával segítjük.
- A gyermekek óvodába kerülése előtt ismerkedési lehetőséget biztosítunk az óvodában.
- A szülőtől való elválás megkönnyítése érdekében óvodai szinten, a felvételt nyert új gyermekek számára felajánljuk a szülők lehetőségeihez, igényeihez, és a gyermekek szükségleteihez igazodó egyénre szabott, fokozatos a szülő-nagyszülő részvételével zajló beilleszkedési folyamatot.
- Minőségi neveléssel, emberséggel igyekszünk elnyerni a szülők bizalmát.
- Az együttműködést nevelőtársi viszonyban, jó partnerkapcsolatban, kölcsönös tiszteletadással valósítjuk meg.

- Az együttnevelésben felvállaljuk a kezdeményező, ha kell szemléletformáló szerepet, illetve nyitottan fogadjuk az otthon bevált, jó gyakorlatokat.
- A szülők kéréseit, javaslatait igényeljük, mérlegeljük, mindig tájékoztatjuk őket ezzel kapcsolatos döntéseinkről.
- Az óvoda esélyteremtő szerepének megvalósításával kapcsolatos feladatainkról tájékoztatjuk a szülői közösséget. (gyermekvédelem, megelőzés, korrekció, differenciált nevelőmunka, hátránykompenzálás, tehetségfejlesztés)
- Nem adunk helyt semmiféle előítéletnek, a különböző helyzetben élő, különböző értékrend családoktól egymás elfogadását, toleráns magatartást, méltányosságot várunk el.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a családok szakmaközi és ágazatközi együttműködését koordináljuk, támogatjuk.
- Megismertetjük a szülőket az óvoda működő kapcsolattartási formáival.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy a különböző szintű és tartalmú információhoz hogyan juthatnak hozzá (faliújságok, dokumentumok, honlap, belső saját levelezési fórum).
- Megismertetjük őket azokkal a formákkal és lehetőségekkel, amelyek során gyermekük csoportjáról, az óvoda életéről, tartalmi munkájáról kaphatnak tájékoztatást. (szülői értekezlet, szülői közösség)
- Felhívjuk a figyelmüket a fogadóórák igénybe vételének fontosságára, a gyermekük fejlődésével kapcsolatos tapasztalatok rendszeres megosztásának szükségességére.
- Szakmailag megalapozott, dokumentumokkal alátámasztott tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődésével (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődésének eredményével) kapcsolatban.
- A gyermekek érkezésekor és távozásakor megvalósuló naponkénti találkozás funkcióját egyeztetjük. Nem beszélhetünk csak rövid ideig, mert az a nevelőmunka rovására megy, de alkalmat adunk a szülőknek betekinteni a gyermekcsoport életébe,
- Információkkal szolgálunk, amikor szükséges, illetve gyors tájékoztatást adhatunk, amikor fontos.
- Biztosítjuk a nyitottságot, közös programokat ajánlunk.
- Egyes programok, ünnepélyek, játszódélutánok közös szervezésével szintén az együttműködést erősítjük.
- Figyelemmel kísérjük, és reflektív szemlélettel elemezzük a különböző kapcsolattartási formák eredményességi, részvételi mutatóit.

- A szülői közösség választott tagjai által képviseli a szülők jogait, érdekeit, véleményét a törvényben meghatározott módon és esetekben.
- A szülők elégedettségét, igényeit legalább két évente felmérjük, a vélemények alapján visszajelzést adunk a tervezett intézkedésekről, illetve indokoljuk, ha bizonyos megállapításokkal, kérésekkel nem értünk egyet, vagy nem áll módunkban a változtatás.
- Hitéleti programjainkról rendszeresen tájékoztatjuk.
- Működtetjük a Szülői Közösséget. A képviselők száma két fő csoportonként.

A Szülői Közösség feladatai

- A valamennyi gyermeket, valamely csoportját érintő kérdésekben tájékoztatást, illetve alkalmanként a problémák megbeszélésére meghívást kapnak az intézményvezetőtől tájékoztatást, meghívást közös a programokra SZK megbeszélésekre.
- Fenntartják a kapcsolatot az egy csoport, pedagógusok testülete és a szülői közösségek között, ellátva az érdekegyeztetés, a konfliktuskezelés, az együtt gondolkodás, szükség esetén a közös segítségnyújtás feladatát.
- Segítik az óvoda, iskola vezetését és a nevelőtestületet
- Összehívásukra félévente 2 alkalommal, rendkívüli esetben többször kerül sor.

9.2 Az óvoda külső kapcsolatai:

Az iskolával való kapcsolat

A két intézmény-egység egymás munkája iránti kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat a nevelési célok, elképzelések megismeréséhez, közelítéséhez, támogatásához.

Az óvoda és iskola működésében kiemelt szerepet kap az átmenet kérdése, ezért a partneri együttműködés keretében egymással összefogva, közös párbeszédre alapulva szükséges megkönnyíteni a gyermekek átmenetét. szakmai programok kidolgozásával, működtetésével, amely biztosítja a gyermek folyamatos, zavartalan személyiségfejlődését.

Célok:

- Intézmények közös szakmai értékrendjéhez kapcsolódó tevékenységtartalmai biztosítsák gyermekeink számára, hogy megváltozott helyzetben is önállóak, magabiztosak, nyitottak, érdeklődőek legyenek, sikeres legyen az iskolakezdésük.

- Óvodások beiskolázása egyéni fejlettségük, iskolai alkalmasságuk, készségük szerint történjen, az egyéni sajátosságok figyelembevételével, élve a rugalmas iskolakezdés lehetőségével.
- Az átmenet megkönnyítése érdekében a folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolat kialakítására törekvés

Feladatok:

- A partneri együttműködés keretében közös szakmai programok kidolgozásával, működtetésével könnyíteni az átmenetet. (komplex játszóház, iskola előkészítő foglalkozások, kézműves foglalkozások, bemutató órák látogatása,)
- Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda – iskola együttműködési tartalmai a nevelési év indításakor közösen egyeztetett, ütemezett tematika alapján történjen, szolgálva a természetes illeszkedést az óvodai neveléshez.

Óvodánk a Pádai Szent Antal Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola iskolával tart szorosabb kapcsolatot. A tanító néniknek lehetőséget adunk, hogy óvodai környezetükben ismerkedhessenek meg a gyermekekkel.

A nagycsoportos korú gyermekeket óralátogatásra visszük az iskolába. A tanító néniket meghívjuk szülői estünkre, ahol alkalom nyílik a szülőkkel való személyes kapcsolat kialakulására. Az óvó nénik minden tanév összén meglátogathatják régi óvodásainkat az iskolában.

Fenntartóval való kapcsolat

Területei:

- az intézmény működtetése, működési feltételek biztosítása
- intézményi dokumentumok átdolgozása, jóváhagyása
- tervek, beszámolók elfogadása, jóváhagyása
- intézményfejlesztési koncepció kidolgozása
- pályázati tevékenység
- részvétel közös programokon

Az óvodavezető és a fenntartó között hatékony, sikeres kapcsolat alakult ki, ami nagyban segíti az óvoda működését. A fenntartó szívügyének tekinti az óvodai nevelést, elismeri az itt folyó nevelőmunkát a dolgozók lelkiismeretes elkötelezettségét. Személyes képviselőik révén napi jelenlétükkel, kegyelmi háttérrel támogatják óvodai nevelésünket.

A Nagyboldogasszony Házban élő idős nővérekkel rendszeres kapcsolatban vagyunk, a jeles ünnepek alkalmával a gyermekek énekkel, verssel szereznek nekik örömet.

Egyházközséggel

Az egyház életének szerves része az óvoda is, ezért óvodánk közössége is részt vesz a Klotildligeti Egyházközség életében. Az együttműködésre a következő alkalmak adódnak: az óvoda ünnepei, a liturgikus év ünnepei, templomi énekkarban való részvétel.

Más óvodákkal

A közösségben működő óvodákkal és az óvodavezetővel jó a kapcsolatunk. Tájékoztatjuk egymást nagyobb rendezvényeinkről.

Tartjuk a kapcsolatot más egyházi óvodákkal is, amelyeket a jövőben még szorosabbá kívánunk tenni.

Más szervekkel

- A gyermekorvossal, védőnővel megállapodást kötöttünk. Ennek értelmében rendszeresen látogatják óvodánkat. A vizsgálatok eredményeiről az ő írásos véleményük alapján az óvónők tájékoztatják a szülőket.
- A dolgozók alkalmasságát az üzemorvos évenként vizsgálja.
- Az ÁNTSZ ellenőrzi a higiéniai követelmények betartását, az elvégzett vizsgálatok eredményét jegyzőkönyvbe rögzíti.
- A Katolikus Pedagógiai Intézettel rendszeres az óvodánk kapcsolata. A továbbképzésein gyakran vesznek részt óvodapedagógusaink.
- A helyi önkormányzattal érvényes Támogatási Szerződése van az óvodának.
- Kapcsolat a Család és Gyermekjóléti Központtal
Az óvodapedagógusok jelzési kötelezettségüket és a gyermekvédelmi megbízott bevonásával teljesítik. A gyermek és a család érdekében ágazatközi együttműködésben alakítjuk ki a megfelelő intézkedések tervét, nyomon követjük a tervek megvalósulását.

További partnereink, akik segítik az Óvodát céljai elérésében

- Oktatási Hivatal
- Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ (POK)
- Az óvodavezető igyekszik mikrokörnyezetében felkutatni, megkeresni mindazokat a lehetőségeket, amelyek segíthetik az óvoda zavartalan, folyamatos működését.

- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében külhoni magyar óvodával szakmai kapcsolatépítésre törekszünk.

10 ÓVODÁNK HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI

Alapelveink

- Katolikus nevelésünk alapja és középpontja maga Krisztus. A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a gyermekeket, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen az igazi értékek iránt.
- A gyermek személyiségét tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés és bizalom övezze.
- Az alapvető emberi-, gyermeki és szabadságjogok érvényesítése.
- A nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermekek személyiségéhez a keresztény értékrendhez kell igazodni, a gyermekek jogainak és kötelességeinek figyelembevételével, melyek hozzásegítik őket az erkölcsi normák betartásához.
- A nevelés biztosítja inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú attitűddel, érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkörrel az óvodás gyermek számára a mással nem helyettesíthető, szabad játékot. E tevékenységen keresztül lehetővé válik a gyermek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség kibontakoztatása, testi, szociális és értelmi képességének egyéni és életkor – specifikus alakítása, a hátrányok kiegyenlítése, kompenzálása és az esélyegyenlőség biztosítása.
- Cselekvő tapasztalat és élmények biztosítása.
- Megtanítjuk valamennyi gyermekünk számára a teremtet világra való rácsodálkozás képességét, ez nem más, mint az öröm, a hála, a megbecsülés és a védelem.
- Valamennyi munkatársunk pozitív pedagógiai modellt nyújt a gyermekek felé: viselkedésével, cselekvésével, gondolkodásával, igényességével, tapintatával, szeretetével, egymás iránti felelősségével.
- Az óvoda és iskola közötti átmenet sikeressége érdekében fejlesztjük a beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonásokat. Nevelésünkben kiemelt helyen kezeljük a megfelelő szokások és szabályok kialakítását.

- A dicséretet, a buzditást, pozitív megerősítést, a megfelelő elismerést előtérbe helyezzük.
- Együttműködő kapcsolatunkat a szülőkkel, helyi egyházi közösséggel, városunk oktatási intézményeivel tovább erősítjük.

Óvodánk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, befogadó, védelmező, gyermekközpontú, gondoskodó óvodai légkör megteremtéséről.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról.
- A gyermeki értékorientált közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra.
- A játékon keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességihez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítéséről.
- Fejlesztjük gyerekeink problémamegoldó képességét, az összefüggések felismerését, önismeretüket, együttműködési készségüket, akaratukat, segítőkészségüket, szolidaritásérzésüket, empátiás készségüket.
- A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

11 AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA:

Keresztény hit befogadására való képesség feltételeinek kialakítása, a keresztény erkölcsi értékek elmélyítése, hogy műveltebb emberekké, gazdagabb (szépre, jóra fogékony) személyiségű, Istent és embertársait szerető, felelős, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.

Liturgikus és nemzeti ünnepek közös megünneplése, a magyarságtudat erősítése.

Gyermekek központú, befogadó, védelmező, érzelmi biztonságot nyújtó derűs óvodai légkör megteremtése, óvó – védő, szociális, nevelő – személyiségfejlesztő funkció alkalmazása.

Egész személyiség kibontakoztatása, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, kompetenciák kialakítását, a hátrányok kiegyenlítését, a testi, szociális és az értelmi képességek, egyéni és életkor-specifikus sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Örömökre és szeretetre nyitott, érzelem gazdag autonóm személyiség kibontakoztatása a gyermekekben.

Hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A gyermeki értékorientált közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosítása különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra, ahol Isten szeretetének megsejtetését észrevétlenül sajátítják el.

Együttműködő kapcsolatunkat a szülőkkel, helyi egyházi közösséggel, városunk oktatási intézményeivel tovább erősíteni.

Környezettudatos magatartásforma kialakítása, a teremtett világhoz való érzékenyebb és tudatosabb felelősségvállalás érdekében, mozgásszeretet megalapozása, hogy felnőtt korban alapvető igényévé váljon az egészséges életmód.

12 AZ ÓVODA TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

12.1 Hitre nevelés, kisgyermek imádságai

„Ugyan mi volna az ilyen csöpp életben

nem dicséretes és nem csodálatos?

Mindez azonban az én Istenem ajándéka.”

(Szent Ágoston)

Hitre nevelés erősítése:

Feladatunk a „hídépítés” a teremtő Isten, mint Atya, Jézus mint testvérünk és „családjának” tagjai: a gyermekek, a szülők, az óvodapedagógusok között. Ezért nemcsak ismeretanyagot szeretnénk átadni, hanem szeretetet, örömet, békességet, védettséget és biztonságot is. Azt kívánjuk, hogy mindenki élje át az Isten családjához tartozás örömét, azt, hogy mindannyian gyermekek lehetünk ebben a nagy családban. Ugyanakkor nem szabad a kicsiknek „kemény táplálékot” adni. A legfontosabb üzenetekre, Isten ígéjére a

gyerekek a bennük lévő nyitottsággal, bizalommal fogékonyak. Ők még feltétel nélküli befogadók, ha Isten országáról hallanak. Ezért nagyon fontos, hogy életkori sajátosságait figyelembe véve elsősorban a számukra is könnyen érthető bibliai igazságokkal ismerkedjenek meg. A nehezebben értelmezhető részeket pedig csak olyan mélységben és olyan eszközökkel igyekezzünk átadni, hogy a gyermekeket a későbbiekben további ismeretszerzésre sarkallja. A teremtető Istentől kapott csodálatos világunk együttes felfedezése, a bibliai történetek bemutatása olyan valóságokat tár fel a kicsik előtt, amelyek földi életünk valódi megértését teszik lehetővé. A jól indított, motivált foglalkozás olyan – jó értelemben vett – feszültséget, érdeklődést kelt a gyermekekben, mellyel az ijesztőbbnél ijesztőbb rajzfilmekkel is versenyre kelhetünk. Sőt remélhetőleg ki is szoríthatjuk őket az érdeklődési körükből.

Nagyon fontos, hogy az ajánlott énekek, a hozzájuk tartozó játékos mozgásformák, a különböző vizuális vagy egyéb cselekvési lehetőségek hangsúlyosan legyenek jelen a foglalkozásokon, hiszen ez a korosztály még szeret állandóan mozogni, tevékenykedni. Az óvodapedagógusok kreativitása, a változó helyzetekhez való alkalmazkodás teszi lehetővé, hogy a gyermekek számára élményt jelentsen egy-egy meghitt tevékenység. Tudatában kell lennünk annak, hogy a gyerekek között végzett szolgálattal életre szólóan befolyásolhatjuk a kicsik istenképét, a vallásos ismeretek átadásával pedig megalapozhatjuk keresztény életük alakulását.

Az óvodai nevelésünk arra irányul, hogy a gyermek lelki fejlődését, az értékrend átalakulását elősegítse. Fejlődik az egész személyiség: az értelem, a beszéd, az erkölcsi ítélet, a közösségi magatartás. A nevelés-oktatás számára egyáltalán nem könnyű feladat a gyermekekkel megkísérelni a legelső lépéseket megtenni a hit útján. A legtökéletesebb magvetés az, ha a legfogékonyabb időszakban, olyan környezetet biztosítunk gyermekeink számára, hogy a gyermeki lélek istenhite, a még alig megszilárdult lelkiismeret, belülről jövő igénnyé, igazi felnőtt hitté váljon. Az óvodai élet folyamán feladatunk a mindennapi érzékelhető valóságból felhívni gyermekeink figyelmét a jóra, az ige üzenetével. A valóság megismerésében a gyermekek ébredjenek rá az isteni gondoskodás állandó jelenlétére. Óvónőink munkájuk során törekednek felébreszteni a gyermekekben az érdeklődést. Jézus törvényei szerint élni, azt jelenti, hogy szeressük egymást *“Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Mk 12,31)*. Óvodánkban az egész napot áthatja a keresztény szellemiség, jelen van az óvoda mindennapi életében, annak nevelési- és tanulási folyamatában. A keresztény nevelőmunka átfogja az óvodás gyermek személyiségének egészét, kiterjed az érzelmi, értelmi, közösségi, valamint a testi fejlesztés területére. Az evangéliumi tanítás olyan feltételek között zajlik, amely figyelembe veszi az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságait, utat enged a játékosságnak, a játszva tanulásnak, az egyéni bánásmódra is

hangsúlyt helyezve. Keresztény nevelésünk Isten- és gyermekközpontú világlátásával, előítéletektől mentesen, a biblikus látásmód és a tiszta szemlélet hordozója. Megpróbáljuk elérni, hogy fokozatosan alakuljon ki a gyermekekben a fegyelem, az önfegyelem iránti igény. E tulajdonságok kialakításban nagy segítséget nyújt az óvónőknek a türelem és a szeretet. Az óvodai éveknek nagy jelentősége van a személyiség fejlődésében. A mindennapi élet során a tevékenységeket úgy kapcsoljuk be a keresztény nevelés rendszerébe, hogy azok tárgyi önállósága megmaradjon. Munkánk során arra törekszünk, hogy gyermekeink megismerjék az értük meghalt és feltámadt élő Jézus Krisztust és segítjük őket eljuttatni a benne való hitre.

Célunk:

Valljuk, hogy a gyermek Isten ajándéka. „Bizony az Úr ajándéka a gyermek...” (Zsolt 127,3)

A nevelői munka megtervezésekor figyelembe vesszük, és isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakoztatását tűzzük ki célul.

Célunk a megfelelő érzelmi biztonság, bensőséges légkör kialakítása imádságokon, bibliai történeteken, ünnepeken keresztül.

Elsődlegesnek tekintjük a gyermek különféle forrásból (család, keresztény közösség) szerzett ismereteinek, tapasztalatainak változatos módon történő alkalmazását.

A gyermeki bizalom kiépítése a Jézushoz vezető úton az óvodapedagógus, a lelkes személyén keresztül valósulhat meg.

Fontosnak tartjuk a gyermekek evangéliumi nevelésén keresztül történő harmonikus lelki fejlődésének segítését.

Szeretettel hitre és Isten dolgai iránt nyitottá nevelni akarjuk a ránk bízott gyermekeket.

Fontosnak tartjuk az előítéletektől mentes, elfogadó testvéri szeretet kialakítását.

A gyermekeket hozzásegítjük az életkoruknak megfelelő döntésekhez.

Ápoljuk a katolikus hagyományokat, tiszteletben tartjuk a többi keresztény felekezet létét és a tanításbeli különbségeket.

Feladatunk:

A **hitre nevelés** terjedjen ki az érzelmi, értelmi, közösségi, valamint testi szférákra, a keresztényi nevelőmunka fogja át az óvodás gyermek egész személyiségét.

A gyermeki rácsodálkozás, felismerés, érdeklődés felkeltése Isten tetteire, munkájára.

Keresztény erkölcsi tartalmak, magatartásformák megalapozása.

A **meghitt percek** tartalma és felépítése illeszkedjen a gyermekek alapvető tevékenységi formáihoz.

A tevékenységek hangulata éreztesse meg a gyermekekkel Isten jelenlétét, közelségét.

Az énekek az esztétikai élmények erősítését és a bibliai tanítás elmélyítését szolgálják.

A bibliai történetek, az imádság és az ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével a megfelelő érzelmi biztonság kialakítása, pozitív lelki élmények nyújtása.

Isten ígétén keresztül a keresztény hit elemeinek főleg érzelmi szintű megismertetése, a szeretet örömére, derűjére nevelés.

Az asztali áldás és egyéb napszakokhoz köthető imádságok igényé alakítása.

Az emberi élet kiteljesedéséhez fontos kapcsolatrendszer ápolása. Viszonyuk saját magukhoz (önismeret, önértékelés), szeretetkapcsolataik társaikkal, viszonyuk a természeti és tárgyi környezethez, kapcsolatuk a Teremtővel.

Társaik és a felnőttek, különösen szüleik és nevelőik tiszteletére nevelés; az elesettek, öregek tiszteletére és megsegítésére nevelés.

Óvodánkban a hitre nevelés elsősorban a keresztény értékek meghonosítását jelenti.

A kisgyermekben a bizakodó magatartás kialakítása, ami megalapozza későbbi életét a bizalmat, a szeretetet, a jóindulatot, a megbocsátást, a türelmet – egyszerűen, amit Pál apostol a Szeretet himnuszában felsorol.

Könnyű dolgunk van, mert a gyermek eredendően bizakodó, ránk hagyatkozó – emlékezzünk Jézus szavaira „... ha nem lesztek olyanok, mint a kicsinyek, nem mentek be a mennyek országába.”

Az a feladatunk, hogy a gyermeki bizalomnak mindenben megfeleljünk, ne akadályozzuk magatartásunkkal, cselekedeteinkkel, hogy a kisgyermek ránk hagyatkozzék, biztonságban, szeretetben.

Az óvodás gyermek nagyon érzékeny a rejtett közlésekre, sokkal hamarabb észleli ezeket, mint a szavakban közvetített mondanivalónkat. Arra törekszünk, hogy legyen kettősség a szavak és a cselekedetek között.

Legfontosabb alapozó tevékenységünk, hogy szeretettel szeretetre neveljük a gyermeket. Ebben is könnyű dolgunk van, mert a kisgyermeket nagyon könnyű szeretni! A gyermekek irántunk érzett bizalma, ragaszkodása maga a szeretet. Nem tudatos, nem értelem által befolyásolt szeretet, hanem csak egyszerűen gyermeki szeretet. Az óvodai együttélés során a szeretetnek számtalan megnyilvánulása adódik – játékban és más gyermeki tevékenységekben, ahol kialakul az együttérzés, segítségadás, együttműködés, a megbocsátás, engedékenység.

Hogyan imádkozunk az óvodában?

A gyermeki értelem és az imádság között ott az elkötelezett óvónő, aki a szolgáló szeretet értelmében imádkozik a gyermekek előtt. Nem kell magyarázkodni, Isten létére hivatkozni, csak egyszerűen imádkozni olyan természetességgel, ahogyan levegőt veszünk.

A gyermekek hamarosan utánunk mondják az imát és így gyakorolhatják azt az életformát, amiről később többet is megtudhatnak.

A hagyományos verses formájú gyermeki imádságok mellett, az óvodapedagógus példáját követve saját szavaikkal megfogalmazott fohászokat is mondhatnak a gyermekek. Az imádságok mellett az életkori sajátosságuknak megfelelő énekeket válogatunk, melyeket örömmel énekelnek a gyerekek. Ehhez társul a keresztvetés, ami önmagában is imádság!

A megfelelő alkalom az imádságra az étkezések előtti és utáni ima, nemcsak azért mert szép keresztényi szokás, hanem, mert ez a helyzet átlátható a gyermek számára.

A délutáni pihenés előtt imádság, ének, értékes szokás. Olyan imát is mondhat az óvónő, amelyet a gyermekek nem ismernek. Ilyenkor a gyermekek helyett és értük is imádkozik.

A kisgyermeknek Istenről tanítani veszélyes lehet a hitre nevelés későbbi folyamatában. A legnagyobb veszélyt az jelenti, hogy a gyermek a meg nem értés, az el nem rendezett jelenségeket feszültséggé éli át, amelyek megoldatlanságukban végigkísérhetik fejlődését.

Óvodánkban ennek értelmében a kisgyermeknek vallásos nevelése közvetetten, spontán módon valósul meg.

Óvodapedagógus feladatai:

- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása a gyermekekben
- A keresztény értékek, és hagyományok átörökítése, meghonosítása
- A biztonságérzet elmélyítésével megtapasztaltatni a gyermekekkel a személyükre irányuló tiszteletet, megbecsülést, elfogadást
- A hitre nevelés átszövi óvodai életünket, mely naponta megnyilvánul az óvodai légkörben, a köszönési módban, a mindennapi meghitt percek során, a délutáni pihenés előtti imában, fohászbán, az étkezés előtti és utáni imádságban, ünnepeinkben, hagyományainkban
- Jól megválasztott bibliai történetek olvasásával segítse a gyermekek vallásos ismereteinek bővülését

Az egyházi ünnepek kiemelkednek mindennapi életünkéből, előzményei és emlékei illeszkednek a gyermekek természetes életrendjébe. Megerősítik a hagyományokat és a közös élmény erejével fokozzák a közösséghez tartozást. A gyermekek megtapasztalják az ünnepre készülődés, a várakozás örömét. Mindig hazavisznek egy „darabot” az ünnepből egy játék, egy szimbolikus tárgy formájában, ezzel is elősegítjük, hogy a család is részesévé válják az óvodai élményeknek.

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére:

- Tudjanak a gyermekek keresztet vetni, rövid fohászt elmondani, imádkozni.
- Ismerjenek vallásos énekeket.
- A megtapasztalt szeretet és a gyermeki tevékenységek által alakuljanak ki pozitív tulajdonságaik.
- Alakuljanak ismereteik az egyházi ünnepekről, vallásos élet hagyományairól, szokásairól, eszközeiről.

12.2 Az egészséges életmód alakítása, az óvoda egészségvédő és egészségfejlesztési programja

*„ A legpihentetőbb megújító erők az egészséges vallás, az alvás, a zene és a nevetés
Legyen hited Istenben, sajátítsd el a nyugtató pihenést, szeresd a jó zenét, nézd az élet derűs oldalát – így az egészség és a boldogság a tiéd lesz.”
(Ismeretlen szerző)*

Célunk:

- A gyermek egészséges életvitel iránti igényének kialakítása, a testi és lelki fejlődésük elősegítése.
- A gyermekeknek adekvát, és életkoruknak megfelelő életritmus, stabil napirend kialakítása.
- Gyermekeink szokjanak hozzá, hogy egészségesen éljenek, sajátítsák el az alapvető higiéniai szokásokat, ismereteket, egészségesen táplálkozzanak és válják igényükké a rendszeres, mindennapi mozgás (kötetlen és szervezett formában).
- A lelki egészség támogatása, jó közérzet alakítása.
- Az optimális személyiség és társas készségek fejlődésének figyelemmel kísérése, támogatása.

- Az óvoda és a család egészségnevelő feladatainak összehangolása, a gyermekeken keresztül a szülők egészségkultúrájának formálása.
- Környezetterhelés csökkentése (nedves WC papír használatának mellőzése).
- Takarékosági szempontok szem előtt tartása.
- Az 1- es típusú diabéteszben szenvedő gyermekek szakszerű ellátása.

Feladataink:

A gyermekek készségeinek fejlesztése ahhoz, hogy a gyermek az egészségét képes legyen megőrizni és védeni az egész élete folyamán.

A gyermek testi fejlődésének elősegítése az óvodapedagógusok, a pedagógiai asszisztensek és dajkák feladata:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése,
- A gyermek egészségének védelme, óvása, megőrzése,
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

További feladatok:

- A gyermekek mozgásigényének kielégítése, edzettségének kialakítása a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése az óvodapedagógusok feladata,
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, a fogápolás, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Az óvodánkban folyó egészséges életmódra nevelés három fő területen folyik:

- szomatikus (testi)
- pszicho higiénés (lelki)
- szociálhigiénés területeken, melyek szoros kölcsönhatásban állnak egymással.

Szomatikus nevelés:

Célunk:

Megbízhatóan épüljön be a gyermekek szokásrendszerébe: a személyi és környezeti higiénia iránti igény, az egészséges táplálkozás, a kulturált étkezés, a szervezet edzése, a mozgás, a betegségek, kisebb rendellenességek prevenciója, balesetek elkerülése, megelőzése.

Feladatunk:

Megteremteni az egészséges életmód alapvető feltételeit a testi fejlődés biztosítása érdekében.

Ennek érdekében:

- Arra törekszünk, hogy nyugodt, derűs légkör vegye körül a gyermekeket.
- A jó napirend, helyes életritmus kialakításával növeljük a gyermekek biztonságérzetét.
- Figyelünk az étkezések hangulatára, a helyes táplálkozási szokások kialakítására.
- Nevelőmunkánk során törekszünk a kultúrhigiéniai szokások kialakítására, megerősítésére (önálló testápolás, öltözködés, kulturált étkezés, terítés, önkiszolgálás)
- Biztosítjuk a mozgásos és pihentető tevékenységek helyes arányát.
- Biztosítjuk a gyermekek szervezetének edzését, (levegő, víz, kondicionálás, testnevelés), a mozgás felszabadult örömeinek átélését.
- Törekszünk a gyermekek testi épségének védelmére, rendellenességek korrekciójára.
- Séták, kirándulások szervezésével is hozzájárulunk egészséges életmódjuk kialakulásához.
- Az általános elvek mellett figyelembe vesszük a gyermekek egyéni sajátosságait.

Pszicho higiénés és szociálhigiénés nevelés

Célunk:

Hogy a gyermek:

Igényeinek megfelelő megnyugtatóssal, gondoskodással, odafigyeléssel és megbecsüléssel kialakítsuk önmaga elfogadásának és megnyugtatóssának képességét;

- Biztonságérzetének és önkontrolljának kialakítása érdekében ésszerű szabályokat és korlátokat biztosítsunk, építsünk be mindennapjaiba;
- A gyermek testi- lelki szükségleteinek azonosításával és elfogadásával képessé váljon felismerni és elfogadható módon kifejezni érzelmeit, igényeit.

Az óvoda optimális pszichés klímájának megteremtése érdekében az óvodapedagógusok, a dajkák és a pedagógiai asszisztensek feladatai:

- Törekszünk a magas zajszint csökkentésére.
- Szervezett napirendet alakítunk ki, hogy a gyermeket korának megfelelő életterület vegye körül, ahol kevés a holt idő és egyéni fejlettségüknek megfelelő a kötelező tevékenység mértéke.

- A gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez, a lehetőségekhez képest megfelelő teret biztosítunk.
- Fokozottan figyelünk a hátránnyal küzdő gyermekek differenciált fejlesztésére, fejlődésük segítésére.

A gyermekek egészséges életmódjának megalapozását a gondozás szervezeti keretei, formái teszik lehetővé.

12.3 A gondozás szervezeti keretei, formái - a gyermekek testi szükségleteinek kielégítése:

Célunk:

A gyermekek testi komfortérzetének biztosítása.

A gyermekek testi szükségleteinek kielégítése az óvoda valamennyi dolgozójának feladata, a szülői házzal közösen:

- A gyermekek szükségleteinek jelzése az óvoda dolgozói felé;
- Ismertetni, felfedeztetni, ráébreszteni a gyermeket a jelentkező szükségleteire, elősegíteni, hogy kulturált, szocializált formában elégítse ki azokat;
- A rendszeres szükséglet-kielégítés mentén elérni, hogy a gyermekben az egészséges életmód szokásai kialakulhassanak és értéként beépülhessenek a gyermeki személyiségbe.

12.3.1 Mozgás:

„A mozgás a tanulás kapuja.” A 3- 7 éves gyermekek egészséges fejlődéshez szükség van napi több órnyi szabad vagy irányított mozgástevékenységre. Az agy, az értelmi képességek, az iskolakezdéshez szükséges finommotorikus képességek alakulásához, fejlődéséhez a mozgás nélkülözhetetlen! A kisgyermeket hozzá kell szoktatnunk a mindennapi mozgásos tevékenységekhez. Igényükké kell válni a rendszeres testedzésnek, mely segít az egészségük megőrzésében.

12.3.2 Levegőzés

A szabad levegőn mozgásnak, tartózkodásnak jelentős szerepe van a gyermekek egészségmegőrzésében. A napfény, hatással van a testi-lelki fejlődésre, nélkülözhetetlen „D” vitaminforrás, a szabad levegő, a napsugarak éltető hatása mindenki számára fontos. A növényben lévő szervezetnek fokozott szüksége van rá, szabad levegő hiányában a fejlődés lassúbbá válik.

A friss levegőn való tartózkodás hatására javul a keringés, a szervezet hőszabályozása, élénkebbé válnak az anyagcsere folyamatok is. A gyermek edzettebbé válik, így nagyobb lesz ellenálló képessége a betegségekkel szemben.

A szabad levegőn való tartózkodás, a zárt terek gyakori szellőztetése, a fertőzések elleni védelem szempontjából is kiemelt fontosságú.

Levegőztetésnél figyelembe kell venni az időjárást, a gyermek ruházatát. Nem ajánlatos a levegőztetés: sűrű ködben, orkánszerű szélben és kánikulában (ha az árnyékolás nem megoldott), de mínusz 10 fokig igen.

12.3.3 Pihenés, alvás

A nyugodt pihenés és alvás légkörének megteremtése az óvoda valamennyi dolgozójának feladata. Fontosnak tartjuk az aktív, és nyugalmi időszakok váltakozását az idegrendszer megfelelő fejlődése érdekében. A nyugodt pihenés feltétele a levegő csere, a külső zavaró ingerek kiküszöbölése, kényelmes fekvőhely biztosítása, a pizsamára vetkőzés. Tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéni szokásait (átmeneti tárgyak, anyapótló eszköz).

Az ebéd utáni pihenés fontosságát hangsúlyosan kezeljük. Egy kisgyermek élményekkel teli délelőttje, és az ebéd „fáradalmai” után a testének jól esik a csend és a pihenés (minden belső folyamat ezt kívánja). Eltérően a felnőttek éber-elemző állapotú élménymegmunkálásától, a kisgyermekek élményfeldolgozásának nagy része alvás alatt történik. Az alvás pihentető szakaszaiban jelennek meg a feldolgozó periódusok, melyek során az agy mintegy szortírozza, továbbítja, mélyíti, „helyére rakja” a velük történt események élménytartalmait. Ezáltal az agy felfrissül, újra kipihentté, befogadóvá válik. Pihennek az agyi „élménybeszállítók” is, mint a szem, a fül... a csend éltető erő az agynak, ugyanúgy, mint a friss levegő.

12.3.4 Táplálkozás, étkezés

„A gyermeknek kiegyensúlyozott táplálkozásra van szüksége.”

A napi háromszori étkezés feltételei biztosítottak, melyek önkiszolgálással vagy naposi tevékenységgel valósulnak meg. Az étkezési szokásokat az óvodapedagógusok, úgy alakítják ki, hogy minél kevesebb legyen a várakozási idő. A megvalósításban a dajka és a pedagógiai asszisztens is közreműködik.

Fontos az esztétikus terítés és a kulturált étkezési szokások kialakítása, betartása, amely az óvodapedagógusok, a dajkák és a pedagógiai asszisztensek feladata. A gyermekeket ösztönözzük az új ízek megismerésére, az étel elfogyasztására.

Az egészséges táplálkozás érdekében mindennap változatos formákban friss gyümölcsöt, zöldséget fogyasztanak a gyermekek a szülők egyetértésével és támogatásával. (frissen, gyümölcssaláta, aszalt gyümölcs stb.)

A tejtermékek fogyasztására ösztönözzük őket változatos módon a konyhával való folyamatos egyeztetéssel (tej, túró, joghurt, kefir, turmix, stb.)

A magas cukor tartalmú ételek és italok fogyasztásának csökkentése és a magas só- és telített zsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, elhagyása étrendjükből a konyha feladata. Az óvodapedagógusok a külső világ tevékeny megismerése tevékenységekben játékos formában mutatják be a helyes, egészséges élelmiszerek fogyasztásának előnyeit. Így ösztönözzük a gyermekeket is ezek fogyasztására.

A folyadék egész nap a gyermekek rendelkezésére áll, figyelmeztetjük őket a rendszeres folyadék bevitelre.

Az óvodapedagógusok, dajkák, a pedagógiai asszisztensek és a konyhai dolgozó figyelemmel kísérik a táplálékallergia vagy egyéb okok (pl. vallási) miatt egyéni bánásmódot igénylő gyermekek étkeztetését.

A heti étrendről tájékoztatjuk a Szülőket, akik szabad döntés alapján kiegészítik a gyermekek étkezését nyers zöldséggel, gyümölccsel, esetleg aszaltványokkal és magokkal. Igyekszünk meggyőzni őket arról, hogy közösen, azonos értékrend szerint próbáljuk a gyermekek kulturált étkezési szokásait elmélyíteni. Fontosnak tartjuk a kölcsönös információcserét a szülőkkel az egyes gyermekek étkezési szokásairól. A gyermekek különböző étkezési szokásait kellő toleranciával fogadjuk, tiszteletben tarjuk.

Kapcsolatot tartunk a védőnővel. Súlyosan allergiás gyermek ellátása esetén fontos, hogy az óvodapedagógusok ismerjék a gyermek kezelőorvosának a nevét, valamint az orvos telefonos elérhetőségeit.

12.3.5 Diabéteszes gyermekek ellátása:

- A diabéteszes gyermekek nem sajátos nevelési igényű, hanem sajátos ellátást igénylő gyermekek, vagyis a mindennapi ellátási igényük különbözik egészséges társaiktól, nevelési igényükben nincs eltérés.
- A cukorbetegség, anyagcsere-betegség a gyermek értelmi és szellemi képességeire nincs hatással, így erre vonatkozó sajátos vagy speciális nevelést nem igényel. A diabéteszes gyermekekre az óvodai ellátás tekintetében ugyanazok a törvények és jogszabályok vonatkoznak, mint nem diabéteszes társaikra.
- A cukorbeteg gyermekek egészséges kortársközösségbe való integrációját a betegség nem akadályozza.

- A cukorbeteg gyermeket állapotának, személyes adottságának megfelelően - az erre hivatott tanfolyamot végzett munkatárs közreműködésével - megkülönböztetett ellátásban részesítjük és e tekintetben semmilyen diszkriminációt nem alkalmazunk.
- A gyermek nem szenvedhet semmilyen hátrányos megkülönböztetést annak kapcsán, hogy diabéteszes.
- A diabéteszes gyermekek ellátását intézményünkben az intézményvezető által megbízott, különleges, szakirányú diabétesz képzéssel rendelkező dolgozó végzi.

Diabéteszes gyermekek napközbeni ellátásával járó feladatok:

- Az 1-es típusú diabéteszrel rendelkező gyermekek vércukorszint szükség szerinti mérése.
- Szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadása.
- A speciális étkezés figyelése (a gyerekek akkor ehessenek és egyenek, amikor enniük kell, a gyermek szülei által bevitt étel tárolása, melegítése, hűtése biztosított) .
- Szoros kapcsolattartás és együttműködés a szülővel.
- Szoros kapcsolat a pedagógus társakkal.

A bármilyen allergiával élő gyermek pedagógusa közvetlen kollégáit, a pedagógiai munkát segítő kollégáit is tájékoztatja arról, hogy az érintett gyermek/gyermekek milyen típusú allergiával küzd . Tájékoztatást ad arról is, hogy miről vehetik észre az anafilaxia tüneteit , és hogy mit kell tenniük anafilaxiás reakció kialakulása esetén, továbbá hol található az EpiPen injekció. A két darab EpiPen tollat az óvoda egészségügyi ládájában helyezzük el, melynek helyét minden dolgozó ismeri. Ezt minden új munkatárssal ismertetni kell.

12.3.6 Öltözködés:

A szülőkkel közösen alakítjuk a gyermekek időjárásnak és a réteges öltözködésnek megfelelő öltözködési szokásokat. Egészségügyi szempontból a szervezett mozgásos tevékenységhez és az alváshoz váltóruhát használunk. Az udvari szabad idősebb tevékenységhez elengedhetetlen az önfeledt játékot nem gátló "szabadidő ruha". Az ünnepi alkalmakkor a gyermekek "ünneplő öltözéke", a számukra legkedvesebb ruha, vagy a fehér ing, blúz és sötét nadrág-szoknya.

A szülőkkel együttműködve meg kell találni azokat a ruhadarabokat, melyben nemcsak kényelmesen játszhatnak, de anyagánál fogva biztosítja azt, hogy a gyermek nem lesz izzadt, így elkerülhető a gyakori megbetegedés. Szintén fontos felhívni a figyelmet a réteges öltözködésre is.

12.3.7 Testápolás, tisztálkodás:

Igyekszünk a feltételeket megteremteni ahhoz, hogy a gyermekek fokozatosan önállóan végezzék e tevékenységeket. Fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy napjában többször mossanak kezet a gyermekek, ne csak étkezések előtt, WC használat után. Tudatosodjon bennük a kézhát fogalma, mely kézfelületet szintén alaposan kell megmosniuk. Az óvodába érkezéskor, átöltözés után minden esetben tisztálkodnak, mielőtt a csoportszobába lépnek.

Köhögéskor, tüsszentéskor használják a könyökhajlatukat, és ekkor is mossanak kezet. Érezzenek felelősséget társaik egészsége iránt.

A szülői házzal közösen megtanítjuk a helyes orrfújás technikáját, arra neveljük, szoktatjuk a gyermekeket, hogy zsebkeendő használat után is mossák meg a kezüket.

Minden gyermek saját jellel ellátott eszközökkel rendelkezik. Arra törekszünk, hogy gyermekeink minél egészségesebb fogakkal rendelkezzenek. Ennek érdekében fokozatosan válják igényükké az étkezés utáni fogmosás. A fogkrém-, amely szülői választás-igazodjon a gyerekek fogazatához, a fogkefék cseréje szükségszerűen, illetve időszakosan legyen biztosítva. Ismerkedjenek meg a helyes fogmosás technikájával. A déli fogmosás a gyermekek egyéni fejlettsége szerint fokozatosan kerül bevezetésre. Fontos a gyermek intimitásának biztosítása, ezért a WC-ket függönyökkel láttuk el. Figyelmet fordítunk a "nemek" gondozására (szükség szerinti elkülönítés, papírhasználat.)

A gondozási tevékenységek önálló végzését elősegíti a folyamatosság biztosítása, az óvoda és a családi gondozási szokások összehangolása. A szokások kialakítása során arra törekszünk, hogy a gyermekek sok elismerést, bizalmat kapjanak, jussanak sikerélményhez.

Az eredményes munkánk feltétele az óvodapedagógusok és a dajkák jó együttműködése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás, teste arányosan fejlett és teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb.

Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja és finommotorikája.

A gyermek:

- Figyel saját személye és környezete rendjére, gondozottságára,
- Képes mindennapi szükségleteit életkorának, egyéni fejlettségének megfelelően kielégíteni,
- A testápolási szokásoknak megfelelően önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodik, fogat mos, fésülködik, használ zsebkendőt,
- Önállóan használja a WC-t,
- Az eszközökre vigyáz, tisztán tartja, helyére teszi azokat,
- Készségszinten használja az evőeszközöket,
- Étkezés közben kulturáltan viselkedik, esztétikusan terít és higiénikusan étkezik,
- Önállóan öltözik, és segítséggel választja meg ruházatát az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelően, törekszik ruházata esztétikájának megtartására,
- Önállóan tevékenykedik, észreveszi elvégezhető feladatát és segítséget nyújt társainak.

12.3.8 A környezettudatos magatartás megalapozása

Célunk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartást ismerjék meg óvodásaink, és a maguk szintjén lehetőséget biztosítunk számukra a környezettudatos viselkedésre. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít. Segíti a gyermeket, hogy tevékenyen ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja. Képessé válnon rácsodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Alapelveink:

- Az élet tisztelete, védelme,
- A természet ökológiai szemlélete,
- A játék tevékenységben, személyes tapasztalatok, érzékszervek útján szerzett ismerete.

A fenntartható fejlődés pedagógiájában tágabb célként a környezeti polgárrá nevelés jelenik meg. Feladatul tűzi ki a természeti, az épített, a társas-társadalmi környezet és erre építve a fenntartható fejlődés és erőforrás gazdálkodás, a fenntartható fogyasztás érdekében szükséges ismeretek és tudás, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítását.

A környezettudatos magatartásra nevelés sikere tehát elsősorban a gyermekeket nevelőkön, az intézmény valamennyi dolgozóján, a családtagokon, az ő hozzáállásukon, attitűdjükön, nevelési módszereiken múlik. Az óvoda gyermek környezeti érzékenységet alapvetően a családjában látott viselkedési, fogyasztási, életvezetési minták határozzák meg. Törekszünk az óvoda és a család együttműködésére ezen a területen is. Szeretnénk, ha a gyermekek is hazavinnék az óvodában kialakított környezettudatos szokásokat, ezzel „nevelve” szüleiket, családtagjaikat is erre a magatartásformára. Szeretnénk, ha gyermekeink képessé válnának a környezet, természeti értékeinek tiszteletére, megbecsülésére, védelmére és megóvására.

Elsősorban az érzelmekre építve pozitív szokások és viselkedési formák kialakítására törekszünk. Minden gyermek aktív bevonásával, megfelelő motiváció segítségével cselekvés, szemlélődés, utánzás módszerét felhasználva próbáljuk a gyerekek figyelmét felkelteni különböző folyamatokra, amelyek környezetünkben történnek, és közvetlenül hatással vannak az emberre is.

A környezettudatos magatartás kialakításának célja:

Pozitív érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása, amely meghatározza a természet és az ember által létrehozott környezet harmonikus együttélését;

- A környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása;
- Rendszerszemléletre nevelés;
- Fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elősegítése;
- Érzelmi és értelmi környezeti nevelés;
- Optimista életszemlélet kialakítása;
- Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés;
- Tolerancia és segítő életmód kialakítása;
- Olyan magatartásforma kialakítása, mely szükséges ahhoz, hogy a gyermek további élete során is- a környezet részeként- aktív résztvevőként óvja környezetét.

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében az alábbi elvek betartását tarjuk fontosnak:

Az óvodapedagógus a gyermekcsoportot nem hagyhatja felügyelet nélkül!

Minden óvodapedagógus a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével folyamatosan neveli a gyermekeket az elvárt magatartásformák betartására, a veszélyforrások elkerülésére, az eszközök megfelelő használatára.

Az óvoda valamennyi dolgozójának kötelessége az észlelt veszélyforrásokat jelenteni a vezetőnek, helyettesének, illetve kiküszöbölni azokat.

A gyermekek kezébe adott eszközöket csak előzetes ellenőrzés után adjuk használatra: a hibás tárgyakat, eszközöket a javításig használaton kívül helyezzük.

Kiemelt figyelmet fordítunk a balesetek megelőzésére a mozgásfoglalkozásokon, az udvaron, és az utcai közlekedés során.

Intézményen kívüli tartózkodás esetén (séta, kirándulás, közlekedési járműveken való utazás) a gyermeklétszámhoz szükséges felnőtt kíséretet biztosítjuk (tíz gyermekenként egy felnőtt).

A balesetmentes közlekedés érdekében a gyermekekkel megismertetjük a közlekedési szabályokat, elsősorban személyes példamutatással, és azokat betartatjuk.

Ha baleset történik, megteesszük a szükséges intézkedéseket: elsősegélyben részesítjük a sérült gyermeket, szükség esetén orvosi ellátást biztosítunk, mentőt hívunk, minderről tájékoztatjuk a szülőket. Minden balesetet jelenteni szükséges a vezetőnek, helyettesének, akik a további intézkedést megteszik, SZMSZ-ben meghatározottak szerint járunk el.

Balesetvédelmi Szabályzattal rendelkezünk, melynek betartása minden dolgozó kötelessége.

Óvodapedagógus feladatai:

- Gondozási, testápolási szokások alakítása, gyakoroltatása önállóságuk fejlődése érdekében, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal
- Mintaadás, segítségnyújtás a gyermekek és családjaik számára
- Szabad levegő, napfény edző hatásának kihasználása
- Természetes mozgás igény kielégítése
- Testi épség védelme; betegség és baleset megelőzése
- A természetes fény biztosítása
- Pihenés ideális körülményeinek megteremtése
- Folyadék pótlás lehetőségének folyamatos biztosítása
- Kihhasználja saját szakterületén, illetve intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit
- Lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva, hogy a jövő rajtuk is múlik.

Pedagógiai asszisztens, dajka feladatai:

- Gondoskodik a gyermekek testi szükségleteinek ellátásáról;
- Betartja az egészségügyi előírásokat;
- Ügyel a wc rendeltetésszerű használatára, a kézmosásra, a gyermekek étkezésére;
- Az óvodapedagógussal közösen részt vesz az ebéd és önállóan az uzsonnáztatás

- lebonyolításában;
- Az udvari levegőztetésnél, sétánál segít a gyermekek öltözködésében, az udvari rend megtartásában;
- Óvja a gyermekek testi épségét, fokozottan ügyel a balesetek megelőzésére.

12.4 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

*„Az emberben az érzelmek hamarabb fejlődnek, mint az értelem, tehát előbb szeretünk, mint gondolkodunk.”
(Brunsztvik Teréz, 1809. május)*

A közösségi normák és szabályok megalapozása-a nevelőmunka kulcskérdése.

A személyiségfejlődésben a 3-7 éves életszakasz kiemelt jelentőségű. Az óvodás korú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

A személyiség, az "én" kialakulásának segítése során alapfeltételként a szűkebb és tágabb társadalmi környezettel való optimális kapcsolatot tekintjük, és ebben a család szerepét meghatározónak tartjuk.

Nevelőtestületünk a **játékot** tekinti olyan tevékenységnek, ahol a gyermek a leginkább megismerheti önmagát, legbelsőbb világát, kipróbálhatja önmaga hatását másokra.

Célunk:

Az erkölcsi nevelés nem más, mint az önállóságra, a szabadságra nevelés.

Fő célunk:

- A gyermekeket képessé tenni arra, hogy felismerjék a jót és azt meg tudják különböztetni a rossztól és egyre inkább képesek legyen a jó mellett szabadon dönteni;
- Képessé tenni a gyermekeket egymásra figyelni, szükség esetén egymásnak segíteni, a tevékenységekben együttműködni, az együttélés alapszabályait betartani;
- Derűs csoportlétkörben érzelmi biztonság nyújtása, a gyerekek önállósági és öntevékenységi vágyának segítése, pozitív magatartási modellek felmutatása, erkölcsi, érzelmi, akarati tulajdonságok fejlesztése;
- A szociális értékrend, a szociális motívumok fejlesztése.

A szociális tanulás legfőbb eszközének az **utánzást, mintakövetést**, a felnőttek és a társak viselkedésének átvételét tartjuk. Az óvodapedagógus személyisége, jelzései, hatásai az érzelmekre épülő szeretetteljes kapcsolat erősíti a pozitív képet a gyermekben,

ezáltal nyitottabb lesz, könnyen beilleszkedik, megtanulja az alkalmazkodást, a társadalmi lét szabályait.

Az erkölcsi nevelés alapelvei, tartalma és feladatai

Az erkölcsi nevelés **alapelvei** óvodánkban:

- Az indirekt ráhatások elve
- A gyermek iránti igényesség és tisztelet elve
- A pozitív tulajdonságokra támaszkodás elve
- A bátorítás elve
- A folytonosság, egységesség és következetesség elve
- Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve
- Az erkölcsi nevelés lényege a személyiség erkölcsi arculatának a kialakítása. Ez a fejlesztés átfogó jellegű, több mint egy nevelési terület, mivel az egész óvodai élet nevelési folyamatában tetten érhető.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus attitűdjei, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be. Mintát jelentenek a gyermekek számára, amelyeket átvesznek és utánoznak.
- Ha gyermekeink azt tapasztalják, hogy a felnőtt érzékeny a tiszteletre, az udvariasságra, a másokkal való érintkezés módjára, akkor ezeket a magatartásformákat tudattalanul is átveszik.

Feladataink:

Alapja: a szokásrend kialakítása, az azokhoz való alkalmazkodás támogatása.

A normák kialakulása és alkalmazása a mindennapok része, áthatja magát a gyermeki életet.

Az óvodapedagógus feladata az erkölcsi nevelés alapját képező szokásrend megtervezése.

Fontos feladatunk, hogy óvodánk dolgozói az egyes értékeket, szabályokat azonos módon ítélik meg, ezzel a „kettős mércét” elkerülni.

A nevelésben folyó erkölcsi szokások, helyes viselkedésformák alakításához, ennek folyamatához meg kell teremtenünk — szülőknek, pedagógusnak egyaránt -azokat a feltételeket, amelyek között a gyermek, a ma gyermeke, meg tanulhat igazodni a változó világhoz, képessé válik az új szeretetére, a feladatok, a döntések megfogalmazására, illetve elfogadására.

Törekednünk kell arra, hogy a gyerekek önmagukat tudják értékelni, nemcsak teljesítményüket, hanem tetteik helyességét vagy tévedéseit is.

Az erkölcsi értékek alakítása, a szociális erkölcsi normák felfogásán, beépülésén keresztül: a jó-rossz felismerése, az őszinteség, igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése, saját élethelyzetben való megtapasztalása, érzelmi átélése mellett, megfelelő értelmezéssel párosulva a nevelők személyes példáján keresztül.

Alapvető erkölcsi tulajdonságok kialakítása a gyermekekben, úgymint együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség.

A gyermekek akarati tulajdonságainak, ezen belül az önállóságnak, önfegyelemnek, kitartásnak, feladattudatnak, szabálytudatnak fejlesztése.

Közösségi -magatartási szokások és szabályok:

A gyermekcsoport a gyermek életében többféle funkciót tölt be. Tapasztalatszerzési közeg, amelyben a gyermekek a közösségi együttéléstről szereznek tapasztalatokat. A nevelő hatások nemcsak a közösségre, hanem az együttműködési, segítségnyújtási, versengési, önállósági és függőségi helyzetek, alá- és fölérendeltségi viszonyok megtapasztalására alkalmasak.

A gyermekek között adódó konfliktusok és erőszak megelőzése érdekében a családdal együttműködve fejlesztjük óvodásaink önállóságát, továbbá a szabályok betartására, a veszélyes körülmények felismerésére, a váratlan helyzetek kezelésére neveljük őket életkori sajátosságaik figyelembevételével.

A gyermekekkel közösen hozott szabályok kialakításánál arra törekszünk, hogy azok legyenek világosak, betarthatók a gyermekek számára, betartatásukban a felnőttek legyenek következetesek. A szabályok kialakításánál arra törekszünk, hogy ne a tiltás , hanem a megoldandó probléma kerüljön a középpontba .

Az egyes gyermek jogainak gyakorlása közben nem korlátozhat másokat, ugyanezen jogainak érvényesítésében, nem veszélyeztetheti a saját, társai és nevelői egészségét, testi épségét. Védelmet biztosítunk a fizikai és lelki erőszakkal szemben. Nevelőmunkánkban a prevenciót és korrekciót is feladatunknak tartjuk, ha szükséges, akkor ehhez szakemberek segítségét is igénybe vesszük.

Az óvodapedagógusok számára az allergiával élő gyermekek jelenléte a csoportban egyfajta lehetőséget is kínál arra, hogy felhívják a gyermekek figyelmét a „láthatatlan” fogyatékosokra, az allergiákra is.

Érzékenyítő projekthez kapcsolódva a pedagógus elmagyarázza a csoportjába járó gyermekeknek, hogy egyik társuk ki van téve az anafilaxiás sokk kockázatának, ha (az

érintett gyermek) veszélyes allergénnel érintkeznek. A korosztálynak megfelelően készíti fel őket, hogy jelezzék, ha a problémát tapasztalják, szóljanak ők is a pedagógusnak.

Feladatunk:

A valamiben más gyermekek önbizalmának erősítése.

Egészségnap vagy egészség hét keretében - a gyermekek számára érthető és lehetőség szerint többoldalúan is érzékelhető formában - kerüljön sor az óvodai csoportba járó allergiás gyermek problémájának mélyebb megismertetésére,

Az okok és esetleges következmények tudatosítására, pl. étkezés után azért is kell minden gyermeknek kezét mosni, hogy elkerüljék az ételallergének játékba történő továbbadását, a szükséges eszközök, pl. EpiPen injekció bemutatása, asztmás gyermek esetében a spray bemutatása, ételallergiás gyermek szekrényében szeparáltan tárolt zárt doboz tartalmának bemutatása, amelyben pl. vágódeszka, kés, evőeszköz, különítve elmosogatott táányérok vannak elhelyezve.

Az erkölcsi nevelésünk megvalósítása során fontosnak tartjuk:

A gyermekek állampolgárrá nevelését, mely tartalmazza a gyermek védelmét, a mások elfogadásának gyakorlását, legyen bürszín, érzelmi, testi mások, nyelvi, gondolkodási, vallási eltérés.

Gyakorolja, tanulja a gyermek az alapvető döntések fontosságát, az önnevelést, a fegyelem kritériumait. Ezen feladatok gyakorlását csak érzelmi biztonságot adó óvodának a védelmében teheti.

Az értékrendszerek táplálását, helyes megjelenítését, megerősítését az óvodai nevelésünk valamennyi mozzanatában.

A legfontosabb a tradicionális értékek megalapozása, fejlesztése beágyazva a tevékenységek sokféleségébe:

- Az életvédelem területén (szomatikus kultúra erősítése),
- A környezetvédelem általános és részfeladatai területén (a természet- társadalom-ember harmonizálása),
- Az anyanyelvi és kommunikációs kultúra fejlesztése területén.

Nemzeti értékek:

A nemzeti tudat erősítését már óvodáskorban szükséges megalapozni, különösen az Európai Unió tagjaként. Nemzetet, hazát szeretni a legegyszerűbben, az el nem dobott szeméttel, egy népdal szívet melengető hangjával is lehet.

A nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz, valamint a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az ünnepek, ünnepkörök hangsúlyozott lehetőséget biztosítanak a nemzeti identitástudat megalapozására, éppen ezért kiemelt figyelmet kell fordítanunk az ezeket előkészítő élmények megteremtésére.

Fontosnak tartjuk az otthonról hozott érzéseket, gondolatokat, s öröm számunkra, ha ezek az óvoda mindennapjaiban találkoznak. Ezzel fejlődnek, erősödnek a szokások, hagyományok. Arra törekszünk, hogy a személyes értékrendszerek megmaradjanak, fejlődjenek, alakuljanak úgy, hogy az egyén és a közösség kölcsönös elvárásai ne sérüljenek, az azonosság és a különbözőség jól megférjen egymással.

Figyelemmel vagyunk arra, hogy az egyes szokások, együttélési normák elfogadása, betartása nem azonos időben zajlik még az azonos életkorú gyermekeknél sem.

Nyitottan fogadjuk, és tiszteletben tartjuk a velünk együtt élő, magukat bármely magyarországi kisebbséghez tartozónak valló, vagy más nemzethez tartozó családok nyelvi és kulturális hagyományait, szokásait. Igyekszünk megismerni, és a gyermektársakkal megismertetni azokat.

Szándékunk felmutatni az együtt élők kulturális sokszínűségében rejlő pozitív lehetőségeket, hogy ezzel is segítsük a gyerekek majdani beilleszkedését az eltérő háttérrel rendelkező gyermekek, felnőttek közösségébe.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása:

Célunk:

Az óvodáskor domináns szükségletének a szeretetnek a kielégítése.

A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, az intézményi nevelés keretében, a csoport normái alapján.

Kiegyensúlyozott, önbizalommal rendelkező gyermekek nevelése, azoknak a képességeknek, tulajdonságoknak a fejlődését elősegítve, amelyek alkalmassá teszi őket, hogy én érvényesítési törekvéseiket összehangolják a közösségi élet normáival.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek:

- Tisztában legyen saját erősségeivel és el tudja fogadni saját nehézségei, hibáit;
- Odafigyeljen és meg tudja hallgatni másokat is;
- Megtanuljon együtt érezni, törődni mások érzéseivel és szükségleteivel;
- Kapcsolataiban nemcsak adni, hanem elfogadni is képessé váljon; kapcsolataiban a kölcsönösséget értékelje és várja el;

- A mindennapi tapasztalatszerzési során tanulja meg és gyakorolja a közösségi élet értékorientált szabályait.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Minden kisgyermek számára a leoptimálisabb fejlődést biztosító érzelmi légkör, stabil személyes kapcsolat megteremtése, amely az óvodai életükhöz szükséges, az óvoda valamennyi alkalmazottjával együtt.
- Kellemes közérzetet teremteni ahhoz, hogy a gyermek teljes személyisége harmonikusan fejlődhessen.
- Érzelmi, hangulati egyensúlyt fenntartani, hogy a gyermekek optimális szinten és intenzitással végezhesék tevékenységeiket, és ebben önmegvalósításukat is átéljék.
- Pozitív érzelmi töltésű viszony kialakítása a gyerekek egymás közötti és a felnőttek - gyermekek közötti kapcsolatokba. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- A kisgyermek igényeinek megfelelő lelki törődés, biztatás, megerősítés nyújtása minden gyermeknek.
- Modell értékű magatartás, viselkedés nyújtása.
- Figyelemmel kíséri a gyermekek kimagasló képességeit, erősségeit, közreműködik a tehetséggondozásban
- Segíteni a gyermekek érzelmi és kommunikációs intelligenciájának fejlődését.
- A közösségi élet szokásainak kialakítása.
- Eltérő életmód, kultúra, szokásrendszer kölcsönös elfogadása.
- Hatékony gyermekvédelmi munka végzése, ami elsősorban a prevencióban valósul meg.

A pedagógiai asszisztens, dajka feladatai:

- Az óvodapedagógussal együttműködve biztosítsa a nyugodt, pozitív érzelmi töltésű légkört a nap folyamán.
- A kisgyermek igényeinek megfelelő lelki törődés, biztatás, megerősítés nyújtása minden gyermeknek.
- Modell értékű magatartás, viselkedés nyújtása.
- Tájékozódjon az óvodapedagógustól a gyermekek családi helyzetéről, gyermekvédelmi esetekről, esetleges speciális gondokról, illetve a gyermekek érzelmi fejlettségi szintjéről, viselkedési kultúrájáról.

- Az óvodapedagógust segítse a gyermekek egyéni fejlesztésében, tehetséggondozásban.
- Nevelési helyzet megoldásában követési mintának tekintse az óvodapedagógus hozzáállását, magatartását, kommunikációját.

Nevelőmunkánk során:

Elősegítjük, hogy a gyermek az óvodai élet folyamatában megtanuljon másokkal érintkezni és együttműködni. Ennek érdekében számtalan tevékenységet biztosítunk a számára, amely a kooperációs és kommunikációs képességének alapja, formálásának lehetősége.

Ennek alapja az intézményünk demokratikus légkörének megléte, a csoportokban való fejlesztése a nevelés teljes folyamatában, a megvalósítás igényében. Ezt segíti elő az óvodapedagógusok pedagógiai asszisztensek és *dajkák* modell értékű magatartása, együttműködése. Elvárásainkban, megnyilvánulásainkban arra törekszünk, hogy hitelesek, szükség szerint tanácsadók, s empátiára érzékenyek legyünk. Ezt segíti elő a szülők segítése, együttműködésre, együttnevelésre való igényük.

Igyekszünk biztosítani a szocializáció és érzelemerősítés feltételeit:

- A „befogadó” környezet biztonságát,
- Lehetőséget az együttműködéshez, az érintkezéshez, beszélgetéshez, társalgáshoz, szociális érzékenység kimutatásához,
- A társas együttlét igényének megalapozását (értéke az egyén és közösség számára),
- Kielégítjük a gyermekek önállóságának, szabadságának, a rend utáni vágyának igényét.

A különböző tevékenységek folyamatában:

- Lehetőséget biztosítunk a harmonikus kapcsolatok alakulására, ismeretek átadására, értékek megismerésére, tiszteletére, a másság elfogadására, elvárások kimutatására.
- Arra törekszünk, hogy a tevékenységek segítsék a fegyelem, a nyitottság, a kölcsönösség kialakulását, a kooperáció különböző formáinak megismerését (megértés, felelősség, nyitottság), a családi hátrányokból adódó lemaradások csökkenését.
- A munka feladataival (önként vállalt és megbízás), hagyományok, szokások, ünnepek segítségével erősítjük az egyén és a csoport összetartozását, alakítunk erkölcsi normát, nyújtunk esztétikai élményt, fejlesztünk esztétikai érzelmeket.

A neveléssel, tevékenységek igénybevételével, a helyes módszerek és eljárások alkalmazásával segítjük:

- a nehezen szocializálható gyermekeket, (prevenció, a funkcionális zavarok kiszűrése, a fejlesztés irányának meghatározása),
- "másként" viselkedő gyermekeket,
- támogatjuk a pozitív személyiségvonásokat erősítő barátságokat.
- A közösségi élet biztonsága, nyugalma függ a csoport életét szabályozó szokások alakulásától. Biztos és könnyen érthető szabály- és szokásrendszert igyekszünk kialakítani a csoportban. Ezek elfogadását segíti a felnőtt minta és a gyermekek fejlődési üteméhez, sajátosságaihoz igazodó egyéni bánásmód.

Célunk:

A belső kontroll erősítése a gyermekekben, ez bizalommal, biztatással, az önállóság, autonómia, kompetencia támogatásával alakítható.

A közösségi együttélést segítő normák: a társ személyiségének, érzelmeinek, tevékenységének tiszteletben tartása, segítség a társaknak, a kisebbeknek, örömszerzés, vigasztalás, együttérzés.

Csoportjainkban a nagyobb gyermekek modellálják a közösségi szokásokat a kisebbeknek. Az óvoda és a csoport hagyományainak kialakítása hozzájárul a gyermekek egymás felé fordulásának erősítéséhez. Az óvodai csoport a szociális keret, amelyben az erkölcsi, érzelmi nevelés megvalósul.

Folyamatosan segítjük elő, hogy a szülő és segítségével a gyermek is elfogadja az óvoda szokás-szabály rendszerét, erkölcsi normáit, értékrendjét, s e szerint éljenek (elfogadás). *Mindezt az óvodában töltött időtartam fokozatos növelésével kívánjuk elérni.* Fő törekvésünk, hogy a gyermekek elfogadják az óvodapedagógust. A bemeneti szinthez képest differenciáltan, a fokozatosság elvére támaszkodva határozzuk meg feladatainkat, minden egyes gyermekre.

Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermek szüleivel együtt ismerkedjen az óvodával, óvodába kerülésekor és már óvodába kerülése előtt is. Javasoljuk, hogy a beszoktatás formája, időtartama a gyermek igényéhez alkalmazkodjon. Az óvoda dolgozói átérzik, hogy a szülőtől való elválás a gyermek és a szülő számára is nagyon nehéz, megkönnyítése empátiát, türelmet, gyöngédséget kíván. A családtól való elszakadás megkönnyítése érdekében biztosítjuk az apás-anyás beszoktatás lehetőségét és behozhatják kedvenc tárgyaikat, amihez ragaszkodnak. Tiszteletben tartjuk a gyermek testközelség- távolság igényét is.

A kezdeti időszakban, a csoportban feladatot ellátó mindkét óvodapedagógus egész nap a csoportban tartózkodik, hogy a tapasztalatok alapján közösen tudják kidolgozni fejlesztési elképzeléseiket. Fontos számunkra a gyermekek múltjának, élettörténetének fejlődési és nevelési körülményeinek folyamatos megismerése, pedagógiai-pszichológiai elemzése a fejlesztéshez szükséges legmegfelelőbb módszerek megválasztásához.

A befogadás időszakában megfigyeljük, hogy:

- Miként szokta meg az új környezetet,
- Hogyan reagált a szülőtől való elválásra,
- Magára talált-e a játékban,
- Hogyan alakult a kapcsolata a csoportban dolgozó felnőttekkel,
- Hogyan illeszkedett be az óvodai élet ritmusába,
- Mi okozott számára örömet vagy nehézséget,
- Hogyan reagált a sok gyerekre.

Vegyes csoportjainkban a nagyobb gyermekek sokat segítenek a kisebbek befogadásában és a szokások megismertetésében.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

A gyermek:

- Szívesen jár óvodába, szívesen tevékenykedik a csoport érdekében, együttműködik, érdeklődik társai iránt,
- Segít társainak, együtt érez a közösség tagjaival,
- Egymás igényeit, a különbözőséget képes tolerálni,
- Igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés szokás-szabályainak betartása,
- Partner a kommunikációban és metakommunikációban, figyelmesen meghallgatja társait és a felnőtteket,
- Igényévé válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés, bízik önmagában képességeiben és a megbeszéltek alapján befejezi a megkezdett tevékenységet, felelősséget érez a vállalt feladatokért,
- Önálló a vállalt feladatok elvégzésében, a véleménynyilvánításban, a döntésekben, választásokban,
- Igyekszik legyőzni a felmerülő akadályokat, képes konfliktus helyzetben társaival egyezkedni,
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, a közösségi élet szokásai természetessé válnak számukra,

- Ismeri és alkalmazza a viselkedés alapvető szabályait,
- A gyermekek között kevés a konfliktus, konfliktus helyzetekben nem az agresszív megoldás az elvárt.

12.4.1 Hagyományaink, ünnepeink:

Célunk:

Arra törekszünk, hogy ünnepeink erősítsék az emberi vágyat, hogy szebbé, tartalmasabbá, érzelmekben gazdagabbá tegyük mindannyiunk életét. Az ünnepeket szeretnénk megtölteni tartalommal, érzelemmel, hogy az a nap élmény legyen a gyermekek és a felnőttek számára egyaránt, az ünnepek természeti, társadalmi, egyházi voltától függetlenül.

A közös ünneplésnek összetartó ereje van. Az intézményünkben dolgozó óvodapedagógusok feladata, hogy a családdal és/vagy más érintettek bevonásával gondosan járjon el a születésnapok és a különböző ünnepek szervezése és lebonyolítása során, nehogy véletlenül kizárják az ünneplésből az ételallergiás gyermeket (olyan torta, gyümölcs vagy egyéb más édesség beszerzése, bekérése, amelyet az ételallergiás gyermek is fogyaszthat).

Feladataink:

- Az óvodás gyermekeink érzelmi irányultságának fejlesztése, az egymáshoz való baráti kapcsolatok kialakítása.
- Az ünnepek, hagyományok megvalósítása során a választott módszerekkel, színvonalas zenei, irodalmi, vizuális és egyéb élményekkel járulunk hozzá szülőföldünk, a hazai táj, a népszokások, a sajátos tárgyi és viselkedéskultúra megismertetéséhez és megszerettetéséhez, a magyarságtudat megalapozásához, erősítéséhez.
- Ünnepeinkhez kötődően fontos feladatunk a kötődés alapját is szolgáló keresztény kulturális értékek megismerését és megtapasztalását segíteni, úgymint a: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.
- A magyar népi kultúra megismertetése mellett lehetőséget nyújtani a nemzeti, etnikai kisebbségek, valamint a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei számára saját értékeik felmutatására.
- A családok bevonása, a közös készülődésbe, mely fokozza a gyerekek örömezését.

- Az óvodapedagógus az öltözkéssel, a megjelenésével, viselkedésével is adjon mintát az ünnepléshez a gyermeknek.

Céljaink megvalósítása érdekében:

Szeretetteljes, humánus, derűs óvodai légkörrel igyekszünk az érzelmek kibontakozásához szükséges alapot biztosítani. Tekintettel vagyunk a családi hagyományokra, *nyitottak vagyunk minden humánus ünnepi szokás befogadására.*

Fontosnak tartjuk, hogy ismerjük az ünnepek, hagyományok rendjét, tartalmát. A nevelési feladatok, célok, a megvalósítás eszközeinek segítségével a megismerés, tanulás folyamatában tervezzük, szervezzük az ismeretszerzés, örömadás lehetőségeit, formáit.

Az előkészítés során figyelembe vesszük a gyermek korát, fejlettségét, érdeklődését, kéréseit, az ismeretforrásokat, a szülők elképzeléseit, saját személyiségünket, a külső és belső hatásokat.

Arra törekszünk, hogy a legmegfelelőbb formát és módszert alkalmazzuk, hogy az ünnepek és hagyományok pozitív hatásai visszatükröződjenek a nevelőmunkánkban.

A hagyományteremtés keresztény vonatkozásban gazdag lehetőséget nyújt:

Veni Sancte (tanévnyitó közös mise a családokkal)	szeptember eleje
Mária ünnepek	szeptember 8, 12.
Szent Mihály napja	szeptember 29.
Nemzeti ünnep	október 23.
Ezen a napon emlékezünk meg a Fenntartó Rend- Isteni Megváltó Főünnepéről is.	
Mindszentek ünnepe,	
emlékezés elhunyt hozzátartozókra	november 1-2.
Szent Márton napi lámpás körmenet	november 11.
Krisztus Király ünnepe	november vége
Szent Miklós napja	december 6.
Advent	
Karácsonyt váró délután, Betlehemes játék	
(közös ünneplés a családokkal)	december
Gyertyaszentelő Boldogasszony	február 2.
Szent Balázs napja	február 3.
Farsang	február
Nagyböjt, Húsvét	február-április
Szent József napja, Apák napja	március

Nemzeti ünnep	március 15.
Anyák napja, szentmise az édesanyákért	május
Családi gyermeknap	május vége
Évzáró, az iskolába készülő bűcsúztatása (szülőkkel közösen)	június eleje
Pünkösddőlés, pünkösdi népszokások	június
Te- Deum Tanévzáró hálaadó mise a családokkal	június közepe
A gyermekek születésnapjának megünneplése	folyamatos

12.5 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

„A nyelv az életet szolgálja! Nemcsak a jelent, a jövőjét is:

*Azt a nyelvet, amelyet örökbe kapunk új szellemmel
fényezve,*

Csorbíthatlanul át kell adnunk utódainknak!”

(Kosztolányi Dezső)

Az anyanyelvi nevelés áthatja nevelőmunkánk egészét, tartalma a nevelés eszközeinek és a gyermeki tevékenységrendszernek, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatnak tekintjük.

Célunk:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása, a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése.
- A beszéd életbevágó emberi szükségletének sokféle tevékenység közbeni elsajátítása és alkalmazása. A gyermekek biztonságérzetének növelése, hogy jól tájékozódjanak a világban, könnyebben eligazodjanak szűkebb, és tágabb környezetükben.
- Változatos kommunikációs helyzetekkel, a bővülő társas kapcsolatok kialakulásának elősegítésével a gyermekek beszédaktivitását fokozni.

Célunk megvalósítása érdekében:

- Óvodánkban olyan kommunikációs légkört próbálunk kialakítani, ahol a fő összetartó erő a szeretet, egymás megbecsülése és különbözőségének az elfogadása.
- Fontosnak tartjuk, a családi háttér, otthoni kommunikációs tér (hely, módszer, stílus, érzelem, minta stb.) és egyéb külső hatás (TV, gépek, internet, stb.) megismerését, s tapasztalatainak hasznosítását a nevelőmunkánkban.
- Felkeltjük és ébren tartjuk a gyermek kommunikációs és közlési vágyát.
- Lehetőséget adunk a beszédre, a közlésre, bátran kérdezhet, válaszolhat.
- Figyelemmel kísérjük hatását a gyermek gondolkodására, érzelmére, annak kifejezésére, az új ismeretek befogadására, megértésére, visszaadására.

- A nyelvi műveltség kifejezője, mérője: a nyelv, a beszéd és a magatartás együttes hatása (a nyelv gazdagsága, a kifejezés, közlés széles használata, az esztétikai igény kielégítése, az erkölcsi, érzelmi hatás mérője, kifejezője).
- Óvodánkban az anyanyelv fejlesztése a nevelés folyamatában történik az egész nap folyamán,
- Valamennyi tevékenységi forma keretében.

Lehetőséget ad erre:

- Az óvoda szervezettsége,
- Nevelőmunkánk folyamatossága (az összefüggő keret, cselekvési formák, a beszélgető- mikró társalgás lehetősége, főleg játék tevékenységben),
- Az eszközeink változatossága, amelyek igényt ébresztenek a társalgásra, felkeltik a közlésvágyat,
- Óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák figyelme, segítsége, amellyel, figyelemmel kísérjük a kommunikációs és metakommunikációs feladatok megvalósulását,
- Óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensünk, dajkák modell szerepe s ebből adódó feladatának ellátása,
- A koncentráció:
- Valamennyi tevékenység, foglalkozási ág, a természet, társadalom megismerése, vizuális kifejezése,
- A kiválasztott ismeretanyag beszédnevelő értéke, szókincs gyarapító, erkölcsöt- esztétikát beszédkifejező hatása,
- A környezet, élmény-hatás beszédben való megjelenítése, gyakorlása, fejlesztik a gondolkodást, az érzelm megnyilvánulását a szabad kifejezésre.

Feladataink:

- A nyelvelsajátítás speciálisan óvodáskori feltételeinek figyelembevétele. Ezek: az artikulációs bázis fejlettsége, az utánzási képesség fontos szerepe a kommunikációs szituációkban, a kíváncsiság, az új tapasztalatok iránti nyitottság ébren tartása, állandó tevékeny élményszerzés az óvodapedagógussal való interakcióban.
- A gyermekek biztonság és védettség iránti igényének folyamatos kielégítése, ami nem sérülhet a meg nem értés miatt. Ezért az óvodapedagógus részéről a kommunikációt mindig egyértelmű és teljességgel kifejező mimika és gesztusnyelv kíséri, amellyel szemléletessé és megérthetővé teszi a beszéd szituációt.
- Fontos folyamatosan biztosítani az egyébként adott befogadói beszédviselkedés

mellett a válaszoló, beszélő szerepet is a gyerekek számára. Erre kiválóan alkalmasak a szerepcsere játékok, melyek fejlesztik a válaszadó készséget, beszédbátorságot. Emellett figyelembe kell venni, hogy ebben az életkorban még természetsszerűleg lényegesen nagyobb a passzív, mint az aktív szókincs.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nyelvi és kulturális integrációja:

Cél:

- Az integráció oly módon történő megvalósítása, hogy a hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek saját csoportjukhoz való csoportidentitását meghagyjuk, és tiszteletben tartjuk.
- Biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálásukat.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek integrálása nem járhat a saját nyelvük és kultúrájuk sérelmével.
- Országunk nyelvének elsajátítása:
- Az óvodai nevelés változatos tevékenységformáinak felkínálásával, a felnőtt beszédpéldájával a magyar nyelv értékeinek közvetítése a más idegen nyelvű környezetből érkező gyermekek számára.
- A nyelvelsajátítás vonatkozásában is érvényesíteni szükséges a differenciálást, az egyéni képességek fejlesztését.
- Hazánk értékeihez való pozitív kötődés kialakítása:
- Az óvodai tevékenységekkel, a művészetek eszközeivel a magyar óvodapedagógia értékeinek és a magyar kultúra értékeinek közvetítése sajátélményű tapasztalatszerzéssel, mozgósítva a gyermekek érzelmeit.
- Nyitott és megértő viselkedés kialakítása a más ajkúak nyelve és kultúrája iránt:
- Az óvoda dolgozóinak természetes és nyitott viselkedésével a más ajkú gyermekekkel történő human viselkedés -komplexum kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszélő környezet megteremtése, helyes mintaadás és szabálykövetítés.
- A gyerekekkel foglalkozó felnőtt természetes hangon, a gyerekcsoport hang-és zörejszintjéhez alkalmazkodva beszél, finoman gesztikulál, használja a mimikát. Mellőzi a divatos szófordulatokat, szlenget.

- A kommunikációs képesség, kontaktusteremtés, nonverbális magatartás és az önkifejezés eszközeinek fejlesztése.
- A gyermekek természetes beszélők kedvének és kommunikációs kedvének kialakítása, fenntartása.
- Lehetőség biztosítása az életkori sajátosságok figyelembe vételével a különböző tevékenységi formákba beépíthető anyanyelvi játékok gyakorlására.
- A hallás, fonémahallás játékos fejlesztése.
- Beszédértés, beszédészlelés fejlesztése.
- Beszédhelyzetek teremtése a gyermekek számára.
- A könyv, az írott nyelv iránti érdeklődés felkeltése kommunikációs mintakövetéssel.
- Egyéni bánásmód nyújtása - a gyermek személyes beszédbe hívása, türelmes meghallgatása a nap folyamán.
- Változatos tevékenységek biztosítása, amelyeken keresztül a gyermek élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Oldott, feszültségmentes környezet megteremtése, ingerek közvetítés, amely növeli a nem magyar ajkú gyerekek beszéd bátorságát és fejleszti kifejezőkészségüket, verbális és nem verbális képességeiket.
- Prevenációs és korrekciós munka a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása érdekében.
- Szükség esetén szakember segítsége (logopédus,).

A pedagógiai asszisztens feladatai:

- Az óvodapedagógus, mint kommunikációs minta követése.
- Tájékozódás az óvodapedagógustól az adott tanulási terv, projekt feldolgozásával kapcsolatos célokról, tartalmakról, és a tervezett nyelvi fejlesztést megvalósító aktuális feladatokról. Ezen feladatok megoldása egyéni, illetve kiscsoportos foglalkoztatással differenciálva. Folyamatos konzultáció az óvodapedagógussal.
- Kiemelt figyelem nyújtása a nyelvi nehézségekkel küzdő gyerekek iránt: beszédértési, kifejezési nehézségekkel küzdők, nem magyar anyanyelvű hátrányos helyzetű, ingerszegény otthoni környezetben nevelkedő gyermekek.
- Spontán beszédhelyzetek lehetőségeinek megragadása a nap során.
- Alkalmazkodás a csoport már kialakított szokásaihoz.

A dajka feladatai:

- Az óvodapedagógus, mint kommunikációs minta követése.
- Megfelelő nyelvi igényesség.
- Fokozott figyelem és segítségnyújtása azoknak a gyermekeknek, akik nyelvi nehézségekkel küzdenek a csoportban.
- Egyéni bánásmód nyújtása, a gyerekek személyes beszélgetésbe invitálása, türelmes meghallgatása a nap folyamán.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek érthetően, összefüggően beszél.
- Gondolatait, érzelmeit életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Végig hallgatja, megérti mások beszédét.
- A beszédhangok egymásutániságának hibátlan felismerésére képes, ismételni tud olyan szavakat is, amelyeknek a jelentését nem ismeri.
- Biológiai ritmusérzékenységénél fogva képes szavak, rövid mondatok szótagolására.
- Képes a szófajok és grammatikai szerkezetek használatára, összetett mondatok gyakori alkalmazására, a toldalékolásban a felnőtt minta követésére.
- Változatos mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Képes a kontextusos beszéd alkalmazására.

Értelmi nevelés:

Mivel a gyermekek fő tevékenységi formája a játék, ezért az abban rejlő lehetőségeket használjuk ki elsősorban az értelmi fejlesztés és nevelés során.

Az értelmi fejlesztést az adott életkori sajátosságokat figyelembe véve, a tevékenységi vágy fejlesztésére, a gyermekek játékosságára alapozzuk, és azon keresztül valósítjuk meg. Az óvodapedagógus a gyermekek tapasztalataiból, élményeiből kiindulva velük együtt választ témát, melyet különböző élethelyzetekben megfelelő cselekvéses tanulás formájában gyakoroltat. A tevékenység, a megismerés örömeinek átélése segítségével gazdagítja a gyermekek érzelmvilágát, és egyben a munkához szükséges pozitív attitűdöt is tovább erősíti.

Cél:

Az óvodába járó gyermekek értelmi képességeinek megalapozása, az alkotóképes gondolkodás kialakulásának elősegítése.

A gyermek érdeklődésére épített, egyéni képességeihez igazodó élmény- és tevékenységközpontú fejlődés lehetőségének biztosítása, a későbbi tanulás iránti vágy felkeltése érdekében.

Feladat:

- Változatos tevékenységek biztosítása, a természeti és társadalmi környezet megismertetésére.
- A gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) és kreativitásuknak fejlesztése.
- Megismerési vágyuk sokoldalú kielégítése.
- Élménynyújtás, felfedezés, kutatás örömeinek nyújtása.
- Gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek, élményeinek bővítése, rendszerezése.
- Tevékenységek biztosítása a természeti és társadalmi környezetben.
- A rácsodálkozás, rátalálás, kísérletezés lehetőségének biztosítása.
- A szerzett információk felfogása: érzékelés, észlelés, figyelem, szándékos figyelemkoncentráció fejlesztése.
- A szerzett információk megtartása: emlékezet fejlesztés (vizuális, verbális memória).
- Tapasztalatok feldolgozása: gondolkodási műveletek.

Óvodapedagógus feladatai:

- Segítse elő minden gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot.
- Nevelő-fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermek egyéni képességét, érdeklődését, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.
- Minél többoldalú tapasztalat átélésére adjon lehetőséget spontán, illetve egy-egy téma feldolgozáskor.
- Érdeklődéssel fogadja a kíváncsi, kérdező, kutató gyermek megnyilvánulásait és bátorítsa önálló próbálkozásait.
- Biztosítson lehetőséget a gyermek számára többféle megoldási stratégia kigondolására, választására.
- Biztosítson természetes élethelyzetekben - közvetlen cselekedtetésen keresztül - többféle tapasztalási lehetőséget a kognitív képességfejlesztés érdekében.
- Használja ki a szervezett mozgás adta lehetőségeket a testséma fejlesztése érdekében.

- A mozgásos gyakorlatok összeállításánál fektessen hangsúlyt keresztcsatornák (a szem-kéz, szem-láb, szem-kéz-láb) fejlesztésére.
- Vegye figyelembe az egyéni fejlődést nyomon követő dokumentumok adta objektivitást a további fejlesztés érdekében.
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő cselekvéses tanulás formáját alkalmazza.
- A szabad játékban párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek lehetőségét felismerje, azokat tervezze, szervezze.
- Érvényesítse a játékoság-, a kötetlenség-, a motiváció-, a külső és belső aktivitás fokozásának elvét.
- Problémahelyzetek, szituációk teremtésével alakítsa a probléma felismerését és megoldásának képességét.
- Helyes mintaadás, és szabályközvetítés.
- Fejlessze a gyermekek figyelmét, pontosságát, kitartását, önállóságát és feladattudatát.
- Tegye lehetővé a gyermekek számára a spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezését és bővítését különböző tevékenységekben és azok élethelyzetekben való gyakorlását.
- Fordítson kiemelt figyelmet a következő nevelési évben iskolát kezdő gyermekek
- Képességeinek fejlesztésére – spontán és szervezett tevékenységek lehetőségeinek kihasználása; egyéni és differenciált fejlesztés.
- Valamelyik részterületen elmaradó, egyéni bánásmódot igénylő gyermeket segítse, a fejlesztésükhöz segítő kapcsolatok igénybevételével, szakember bevonásával az eredményes fejlesztés eléréséhez, a differenciált egyéni fejlesztés megvalósítása érdekében

A diabéteszes gyermek napirendjét a szülővel együttműködve úgy tervezze, hogy a

- gyermek a lehető legoptimálisabban vehessen részt a szervezett tevékenységekben.
- Nyújtson segítő támaszt a gyermekeknek a megismerő folyamatban.
- Segítse a gyermekeket, hogy a múlt és a jelen tükrében, kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről.

A pedagógiai asszisztens feladatai:

- Az óvodapedagógussal egyeztetve segítse elő a gyermekek egyéni fejlődésének lehetőségét.
- Tevékenyen vegyen részt a megismerési folyamatokban, figyeljen a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre, hogy ők is sikerélményhez jussanak.

- Segítse a pedagógus munkáját a gyermekek egyéni képességeinek feltárásában és a differenciált fejlesztésben.
- Segítse a gyermekeket, hogy a múlt és a jelen tükrében, kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről.

Az értelmi nevelés várható eredménye:

- A gyermek nyitott érdeklődésével készen áll a következő életszakasz által felállított követelmények teljesítésére.
- Kognitív képességei folyamatos fejlődést mutatnak, megjelenik a szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Mozgása összerendezett, harmonikus, erőteljesen fejlődik finommotorikája.
- Viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A gyermek rendelkezik megfelelő ismeretekkel szűkebb és tágabb környezetéről.
- Alakul szándékos figyelme, feladattudata és feladattartása.
- Megfelelően fejlődik érzékelése és észlelése.
- Alakul problémamegoldó képessége.

12.6 Játék

*„Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti.
Amit lát is, már inkább megjegyzi.
De, amiben ő maga és tevékenyen részt vesz,
az bizonyosan bevésődik az emlékezetébe.”*

Kodály Zoltán

A játék értelmezése:

Értelmezésünkben a játék a gyermek pszichikumát, kreativitását fejlesztő és erősítő, valamint élményt adó tevékenység. Véleményünk szerint a játék nem más, mint a külső és belső valóság egyik érvényes feldolgozási módja.

A játék a gyermek legelemibb szükséglete, létformája, alapvető tanulási formája és a fejlesztés leghatékonyabb eszköze, szocializációjának színtere. Ezen keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, jut örömhöz, sikerélményhez. A játék a gyermek számára a legfőbb élményfonás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Az óvodapedagógus számára a játék "gyógyító" hatása pedagógiai eszköz, mert a gyermek a játék folyamatában feloldódást, vigaszt, örömet, szórakozást, szabadságot talál. A gyermek egész napját a szabad játék tevékenység szövi át, határozza meg. Ebben zajlik tapasztalataik, ismereteik, élményeik feldolgozása is. Óvodánkban biztosított a gyermekek számára a „gyermekként való élés” lehetősége, vagyis a folyamatos, önfeledt, szabad játék gazdag feltételrendszere.

Lényege:

- örömszínezetű,
- önkéntes és szabad,
- valóságszerű, de nem valóságos,
- nem a végeredmény a fontos, hanem magáért a folyamatért, az azt kísérő érzésekért, élményért csinálják,
- nem érvényesülnek a valóság idő és térbeli korlátjai,

- sajátos gyermeki rendje van (harmónia és szabadság).

A játékfajták pozitív hatása a gyermekek személyiségfejlődésében:

Az óvodában a gyermekek játékában megjelennek, sőt keverednek a különböző játékfajták. Ezek különbözőképpen hatnak a gyermeki személyiség alakulására.

A **gyakorlójáték** jellemzően a kisebb korosztálynál jelenik meg, de a nagyobbaknál is megfigyelhetjük egy-egy új játék megjelenésénél. Fontos számunkra, hiszen a kreativitás, alkotás, szocializációs képességek a percepció fejlődik általa.

A **szimbolikus játék** megelőzi a szerepjáték kialakulását. Már a legkisebb korosztálynál is megjelenhet, e játékfajtában a felnőtt mintát követve, észrevétlenül alakulnak a gyerekek erkölcsi értékei, szerepe van a szocializáció, percepció fejlődésében.

Konstruktív játék általában a nagyobb, önállóbb gyermekek játékában fedezhető fel, szintén fejlesztő hatással bír a kreativitás, az alkotás és a percepció formálódására. Azért is fontos, mert ebben a játékban alakulhat a kombinatorikus képesség és a tervező készség is.

Szerepjátékot a nagyobb gyermekek önállóan szerveznek, terveznek meg. Képesek egymás közt elosztani a szerepeket, megbeszélni a játék témáját, menetét, esetleg már eszközöket is készítenek ehhez a játékhoz. Mindeközben folyamatosan fejlődik szocializációjuk, erkölcsi tulajdonságaik, a döntésképeség, valamint a percepció.

Az „igazi” **szabályjáték** öt - hét éves korban figyelhető meg az óvodásoknál. Fontos lépés a feladattudat, feladattartás, szabálykövetés, szabálytudat kialakulásában. A gyermekek tudnak alkalmazkodni a megismert szabályokhoz, de közösen kialakított új szabályokat is kialakítanak. Ez a játéktípus is nagymértékben fejleszti a szocializáció, az erkölcsi tulajdonságok, döntésképeség, percepció alakulását. A **bábjáték és dramatizálás** a három - hat éves gyermekek olyan kedvelt tevékenysége, mely által erősödnek a gyermekek társas kapcsolatai, formálódik beszédképességük, megismerkednek a humorral, esztétikai kompetenciájuk folyamatos fejlődésen megy keresztül.

Ezekén kívül megjelenik az óvodás gyermekeknél a **barkácsoló** játék, mely a mozgást, a koordinációt, a percepciót fejleszti.

Minden játékfajta hatással van az értelmi képességek, a verbalitás az alkalmazkodó-és együttműködő képesség fejlődésében, miközben a gyermekek megtanulják, hogy felelősek saját maguk és társaik testi és lelki épségéért.

A gyermekek játékképességének alakulása hatással bír a családi életre, az otthoni közös programok a szülőkkel való együtt játszás által.

Az óvodakert, mint a gyermeki játék színtere:

Az óvoda udvara egy természetes, egészséges közeg, mely rengeteg lehetőséget kínál a gyermekek szabad és irányított játéktevékenységének. Minden évszakban lehetőséget

biztosítunk a tartalmas játék kialakulására. Erre szolgálnak a sporteszközök: labdák, ugrókötelek, de a jó időben használható, futókerékpár stb.

A kert fontos elemei a beépített játékeszközök is, melyek a gyermekek egészséges mozgásigényét hivatottak kielégíteni. De nemcsak ezek jelentik a játéklehetőséget. A kerti vizsgálódás, bogarászás, felfedezési lehetőségek nagytérrel és más eszközökkel szintén nagyszerű játéklehetőségként szolgálnak.

Udvarunk tágas, zöld, alkalmas ezekhez a tevékenységekhez.

Gyermei tulajdonságok megismerése a játék által:

Az óvodai játék alkalmas a gyermekek képességeinek megfigyelésére is: jól nyomon követhető általa a verbális, mozgásos, értelmi és megfigyelőképesség, emlékezet, felidézés, tájékozottsági szint, feladattudat, feladattartás, elmélyültség, kitartás, szocializációs képességek fejlődése.

A játékban megvalósul az inkluzív nevelés: a képességek és szükségletek szerinti, személyre szabott differenciálással.

Célrendszere:

A játék által a keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermekek nevelése.

Célunk, olyan ösztönző játékkörnyezet kialakítása, melyben kibontakoznak a gyermekek egyéni vágyai, elképzelései, érvényesül önkifejezésük, formálódnak erkölcsi tulajdonságaik, tanulási lehetőségeik kitágulnak, képességeik fejlődnek.

Feltételrendszere:

Intézményünkben biztosítjuk a játékhoz szükséges megfelelő helyet, és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, játékszereket.

A játék számára megfelelő hely, idő, eszközök meglétén túl kiemelt feladatunknak tekintjük a nyugodt csoportlétkör, és élményszerzési lehetőségek biztosítását, a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

Az óvodapedagógus tudatos jelenléte segíti az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el. A felnőtt szerepében kétféle, de egymással rugalmasan kapcsolódó beállítódással viselkedünk. Megengedő, elfogadó, támogató attitűddel a szabadjáték idején, állandó modellnyújtással az együttlét során, hiszen a gyermekek kitüntetett figyelemmel fordulnak a felnőttek felé és igénylik együttműködésüket.

Nevelőtestületünk a játékot az óvodás korú gyermekek alapvető tanulási és a leghatékonyabb fejlesztő tevékenységi formájának tekinti.

Tudjuk, hogy a játék az öröm forrása, ezért támogatjuk a gyerekek szabad, elmélyült, önkéntes és spontán játékát.

Lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára, hogy képességeiket önállóan választott sokrétű játéktevékenységgel fejlesszék.

Az óvodapedagógus mindenkori feladata, hogy megteremtse a gyermekek korának és szükségletének, igényének megfelelő játéktípusok megjelenésének lehetőségét (gyakorló, konstrukciós, szerepjáték, szabályjáték, dramatizálás, bábozás, barkácsolás).

Célunk:

- Célunk, hogy a gyermekek egyéni vágyai, elképzelései kibontakozhassanak, a játékban érvényesülhessen önkifejezésük a változatos játéklehetőségekben.
- A játék által tanulhassanak, képességeik fejlődhessenek, erkölcsi tulajdonságaik formálódjanak.
- A kisgyermek napi 7-9 óra játékszükségletét, szabad játék szükségletét kielégítsük.
- Az együtt játszás során minden gyermek számára biztosítani a mozgás, az aktivitás, a biztonság, a szociális szükségletek, az önmegvalósítás, az önfejlődés, önbecsülés szükségleteinek kielégítését.

Feladataink:

- A gyermekek 7-9 óra napi játékszükségletének biztosítása, és tartalmának gazdagítása.
- Érzelmi biztonságot adó háttér, valamint természetes élethelyzetekben nyújtott modellszerep.
- Sokféle tevékenységre alkalmat adó „beszélő” tárgyi környezet kialakítása.
- A szabad mozgás, szabad tevékenykedés az önállóság, a kezdeményezés, az egymás melletti vagy együtt játszás és munkálkodás lehetőségeinek biztosítása, segítése.
- A gyermekek életkorához és képességszintjéhez alkalmazkodó közös élményháttér biztosítása, az egyéni élmények megismerése.
- A gyermekek részére választási, döntési lehetőségek biztosítása (minden helyzetben több lépcsőfok felkínálásával a választhatóság elvének érvényesítése).
- A kreativitást fejlesztő, a nagy és finommozgások fejlesztését serkentő játékszerek biztosítása.
- Pszichikus szükségleteik, feszültség, félelem oldódása, önállósodási vágyuk kielégítése.
- Figyelemmel kísérjük a játék, szerepjáték tartalmát, melynek megfigyelésével ismereteket szerezhethetünk a gyermek kreativitásáról, élményeiről, fantáziájáról,

ügyességéről, vágyairól, az együttműködési készségeiről, figyelme tartósságáról, feladat és szabálytudatáról.

- A szülőkkel való együttnevelés, kapcsolattartásunk során arra törekszünk, hogy megéreztesük a játék elsődleges szerepét, jelentőségét az óvodás életkorban, s a játékban rejlő nevelési lehetőségeket, melyekkel a gyermekek személyiségét, jellemét kívánjuk alakítani a családokkal együtt.
- Az óvodakertben is biztosítjuk a szerepjátékok, mozgásos, ügyességi, sport, népi és a játékok feltételeit.

A játék objektív és szubjektív feltételeinek a biztosítása

Objektív feltételei:

A játék biztonságsszükségletének kielégítése:

- A testi, fizikai biztonság kielégítése,
- Otthonos környezet megteremtésével,
- A napi tevékenységek rendszerességével,
- A közösségi élet szokásainak betartásával.
- A játék feltételeinek megteremtésével (tevékenység lehetősége, hely, idő, eszközök, élmény)

Az érzelmi biztonság kielégítése:

- A szeretetteljes légkör biztosításával,
- Az óvodapedagógusok elfogadó magatartásával,
- A szociális kapcsolatok elősegítésével,
- A védettség érzésének biztosításával.

Kreatív, alkotó légkör biztosítása érdekében:

A gyermek szabadon döntheti el, hogy milyen tevékenységet választ, kivel játszik szívesen, milyen tartalmat dolgoz fel, milyen eszközt használ, milyen helyet választ és mennyi ideig tart a játéka. Lehetőséget biztosítunk ahhoz, hogy alkotóan együttműködhessen, cselekedhessen, manipulálhasson, és elképzeléseit valóra válthassa. Ha szükséges mindig a rendelkezésére állunk bevonható társként, segítőként, kezdeményezőként. A játék keretein belül fokozott gondot fordítunk a differenciált képességek fejlesztésre, a hátrányos családi háttérrel rendelkező gyermekek felzárkóztatására, tehetségek felfedezésére és alapozására. Segítésünk olyan mértékű, amilyenre az adott gyermeknek szüksége van.

A csoportokban közösen kialakított és elfogadott ésszerű szabályok szabályozzák az együttélést, amelyek leginkább négy területre korlátozódnak:

- Ne zavarják egymás játékát,
- Ne rongálják az eszközöket,

- Ha befejezték a játékot a következő tevékenységhez szükséges rendet rakjanak,
- Érzelmeket lassan tanulják meg irányítani.

A játékhoz szükséges idő biztosítása:

A játék egész napos folyamatosságát a folyamatos és rugalmas napirendünk és időbeosztásunk biztosítja. A gyerekek egybefüggően több órán keresztül játszhatnak, kivéve a tisztálkodás, pihenés, étkezés és az esetleges közös tevékenységeket. Az udvari játéktevékenységre az időjárás függvényében igyekszünk minél több időt szálni. Fontosnak tartjuk, hogy a rugalmasság alapelveivel a gyermekek kijátszhassák magukat, tovább élhessen bennük a játék folytatásának tudata.

A játékhoz szükséges eszközök biztosítása:

A játéktevékenységhez a játékfajták figyelembevételével igyekszünk praktikus, ízléses, alkotó készséget és képességet fejlesztő, jó minőségű, elsősorban természetes anyagokból készült játékokat, félkész játékokat, kreativitást és fantáziát megmozgató, előhívható eszközöket biztosítani

Udvari játékeszközeink a környezetbe illően jól szolgálják neveltjeink testi képességeinek fejlődését.

A játékhoz szükséges élmények biztosítása:

Arra törekszünk, hogy helyi adottságainkat maximálisan felhasználjuk, s támaszkodunk a gyermeket otthon ért pozitív élmény hatásaira is. Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtésével is igyekszünk a sokszínű játék kialakulásához hozzájárulni.

Szubjektív feltétele:

Olyan óvodapedagógusi személyiség, aki tudatosan képes együttműködni, empatikus maga is szeret játszani, és biztosítja az indirekt irányítási formát.

A játéktevékenységben, az óvodapedagógus támogató szerepe:

Az óvodapedagógus modell a gyermek számára.

Nem tervezzük meg előre a (szerep) játékot, de támogatjuk és segítjük folyamatosan a gyermekek elképzeléseinek megvalósítását.

A gyermekeket az életkorukhoz és képességi szintjükhöz illeszkedő szabályjátékokkal ismertetjük meg, melyet direkt módon irányít az óvodapedagógus.

A szabályjátékokon kívül minden más játéknál az indirekt játékirányítás elvárásai a mérvadóak: ötletadás, eszközbiztosítás, kérésre szerepvállalás, metakommunikációs eszközök alkalmazása stb. Ha a gyermek kéri, segítünk, hogy ha igényli, partnerei leszünk a játékában. Esetleges konfliktusok esetén kivárunk, s csak akkor lépünk közbe, ha nem tudja saját problémáját megoldani.

Segítjük a különböző fejlettségű, életkorú gyermekek együtt játszását.

Arra törekszünk, hogy ötletadó, segítő szerepünk mindig a játszóik igényéhez igazodjon.

A játék adja a legteljesebb képet a gyerekekről számunkra (szociális helyzetéről, értelmi fejlődéséről, szintjéről, beszédképességéről stb.).

Arra neveljük őket, hogy tartsák tiszteletben egymás játékát, tevékenységét. Lehetőségünk nyílik az együttjátszásban megfigyelni a gyerekek fejlődését, érzelmeiket, szabálytudatukat.

A képességfejlesztés lehetőségei a játékban:

Fejlődik:

- Érzelmi életük, szocializálódnak, alakulnak társas kapcsolataik, megtanulnak egymáshoz alkalmazkodni;
- Erősödik empátias készségük, türelmük, önfegyelmük, szabálytudatuk, felelősségtudatuk, feladattudatuk, frusztrációs toleranciájuk, viselkedés kultúrájuk, metakommunikatív kifejezőképességük;
- Fejlődnek jellembeli, erkölcsi tulajdonságaik;
- Képzeletük, alkotó kreativitásuk erősödik;
- Alakulnak értelmi képességeik- megfigyelőképességük, gondolkodásuk;
- Figyelmük, emlékezetük,
- Észlelésük: szín, forma, alak, háttér diszkrimináció, térészlelésük, térbeli tájékozódásuk, tapintási észlelésük, pontosságra törekvésük;
- Tapasztalatokat szereznek az anyagok minőségéről (keménységről, érdekességről, felületről);
- Felfedezik a rész - egész viszonyát, időrendiséget ismernek fel, ritmusérzékük alakul;
- Beszédükben bővül a szókincsük, ismereteket szereznek, beszédképességük, beszédfigyelmük, fogalomalkotásuk, szövegemlékezetük, helyzethez illő szövegalkotásuk alakul;
- Nagymozgásuk, mozdulataik koordinálódnak, automatizálódnak, finomodnak, differenciálódnak, bonyolultabbá és ritmusesőbbé válnak;
- A mozgások összekapcsolódnak a tapintással, látással, hallással;
- A játéktér átrendezésével erősödi fizikai állóképességük, kitartásuk.

A nevelést segítő feladata:

A **pedagógiai asszisztens** az óvodapedagógus iránymutatása alapján bekapcsolódik a gyerekek játékába, segít a játékeszközök előkészítésében, elrakásában, segít a gyerekeknek a szabályok betartásában, betartatásában. A konfliktus helyzetekben a megbeszéltek szerint jár el.

A **dajka** bekapcsolódhat a gyermekek játéktevékenységeibe, segít a játékeszközök tisztántartásában, elrakásában, megjavításában, barkácsoló tevékenységekben szükség szerint segít.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- örömmel és szívesen vesz részt a szükségleteinek, életkorának, fejlettségének megfelelő játékokba;
- játékában önálló lesz, bekapcsolódik mások játékába, lesznek kezdeményező megnyilvánulásai, egyéni ötletei, javaslatai;
- élvezi a szabályjátékokat, s betartja, betartatja a megismert egyszerűbb szabályokat, képesek a bonyolultabb szabályok elfogadására, megtanulására, gyakorlására;
- kialakul játéktudata (szimbólumok és realitás);
- szívesen dramatizál, bábozik ismert meséket, történeteket, képes saját élményének eljátszására is, játékát kommunikáció kíséri;
- törekszik az eszközök és a környezet esztétikájának megőrzésére;
- a barkácsolás, a szerepjáték, a bábozás természetes eszköze, életük alkotórésze lesz, maguk próbálnak meg létrehozni kiegészítő játékeszközöket, amelyeket a játékban felhasználnak;

12.7 Verselés, mesélés

*“A mese az az ábécéskönyv,
amelyből a gyermek megtanul
a lelkében olvasni.”*

Ezen tevékenység célja a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímének segítségével. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat, ezért kiemelkedően fontos, hogy a gyermek a mesék által népünk hagyományaira és értékeire támaszkodó megoldási sémákat találjon a benne felmerülő kérdésekre.

Az irodalmi nevelés során a gyermekek kimondott formában művelik és élvezik az irodalmat. Az irodalmi nevelés szorosan kapcsolódik az anyanyelvi neveléshez, a zenéhez, az énekléshez és a mozgásos játékokhoz. Az irodalom közege a nyelv. A népi mondókák és népmesék, a költők és írók művei anyanyelvünk sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát közvetítik a gyermekek számára. A mese-vers megkedveltetése elősegíti az olvasóvá válást, óvodáskorban a képek, majd iskolásként a betűk, a szöveg kedvéért.

A beszédképesség fejlesztésének legfontosabb feltétele a jó légkör, a közvetlen kapcsolat a gyermekekkel. A jó kapcsolat kialakításában az óvodapedagógus a kezdeményező, ebben társa lehet a pedagógiai asszisztens, a dajka.

Az óvodapedagógus beszéde mindig legyen nyelvtanilag hibátlan. Használjon sok kifejezést, sokféle nyelvi fordulatot. Beszéde legyen színes és szemléletes, a gyermekek számára mindig érthető. A gyermeki kifejező képesség fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás, dramatizálás. Ezeken keresztül elsajátíthatják a helyes kiejtést, a nyelvtanilag helyes beszédet, és gyarapodik

szókincsük. A mese fejleszti a gyermekek érzelmi és értelmi képességeit, emberi kapcsolatokra, megfelelő viselkedésformákra tanít. A dramatizálás lehetőséget ad a társalgási kedv fokozására, önálló mesélésre, versmondásra, valamint saját vers- és mesealkotásra.

Cél:

- A gyermekek értelmi, érzelmi, erkölcsi, esztétikai, és beszédképesség fejlődésének elősegítése.
- Az irodalom megszerettetése.
- Egyéni sajátosságok figyelembevételével a gyermek, nyelvi fejlődésének elősegítése a gyermekirodalom sajátos eszközeivel.
- Kreatív együttműködő képesség megalapozása az irodalmi nevelésen keresztül.

Feladat:

- Figyelemfelkeltés a mesék, versek élményszerű előadásmódja által.
- Esztétikailag igényes műveken keresztül az értelmi nevelés fejlesztése, erkölcsi értékek közvetítése.
- A művek érzelmi átélésére lehetőség biztosítása.
- A drámapedagógia eszközeinek sokrétű kihasználása - többek között szorongásoldás
- különös tekintettel a hátrányos helyzetű, lelkileg sérült gyermekek esetében.
- A mindennapos mesélés, verselés segítségével a gyerekek mentálhigiénés egyensúlyának fenntartása.
- Metakommunikációs eszközök használata.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek önkifejezését támogassa a saját mese és vers alkotására való ösztönzéssel, annak mozgással, ábrázolással történő kombinálása által.
- Ismertesse meg igényes, életkori szintjüknek megfelelő népi, klasszikus és kortárs
- irodalmi anyagokkal a gyermekeket.
- A csoport összetételére figyelemmel a mese és versanyag választásánál valósítsa meg a multikulturális nevelést.
- A gyermekek kíváncsiságára alapozva a nap bármely szakában ébresszen kedvet a verselésre, mesehallgatásra, bábozásra, dramatizálásra.
- Mesélése, versmondása legyen élményszerű, őszinte és hiteles.
- Bővítse a gyermek szókincsét, alakítsa tiszta, szép beszédét, beszédstílusát, fejlessze a beszédészlelést, megértést, reprodukciót.

- A helyes nyelvhasználattal, mondat szerkesztéssel, változatos módszerek alkalmazásával segítse a biztonságos önkifejezést.
- Fogadja el és fogadtassa el a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni sajátosságaiból eredő érzelmi reakciókat.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a verselés, mesélés tevékenység területén:

- Megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlődése, fejlesztése érdekében.
- Az irodalmi élmény együttesből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok).
- A tevékenységformában az anyanyelv gazdagságának kihasználása, a beszédészlelés/megértés/reprodukció fejlesztése (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése).

A fejlődés várható eredményei

- Szívesen hallgat hosszabb meséket, verseket. Egyedül is tud mesét, verset mondani.
- Képes mesealkotásra, mesefolytatásra, tanulságok megfogalmazására.
- Szívesen bábozik, dramatizál, a mesével kapcsolatos érzelmeket játékban, rajzban is képes kinyilvánítani.
- Tud társaival kommunikálni, alkalmazza a kapcsolatteremtés elemi szabályait.
- Vigyáz a könyvekre, szívesen nézegeti azokat. Képes a könyvekben képek alapján tájékozódni, megtalálni, és felismerni legkedvesebb meséit.

12.8 Ének, zene énekes játék, gyermektánc

Ha nem ültetjük el a zene szép magvát

a legzsengőbb korban, később hiába

próbálkozunk vele: ellepte a lelkeket a gyom.

Van e szebb hivatás, mint új kertbe

az első jó magot vetni?”

(Kodály Zoltán)

Óvodánkban a zenei nevelésnek hagyományai vannak. Az érzelmi nevelést talán legjobban közvetett úton szolgáló eszköznek tekintjük. A zene mindenki számára érthető üzenet, mert nyelvi akadályai nincsenek. Ez a tulajdonsága adja a legnagyobb felelősséget a zeneileg művelt óvóknak. A zenei anyanyelv közvetítése kötelező a mi óvodánkban. A katolikus hitélet énekei része a zenei nevelésünknek. A magyar nemzethez tartozás ősi elemét a pentatóniát őrizték és adjuk tovább a gyermekdalainkban.

Az egyházi ünnepek, liturgiában ismert énekek a zenehallgatás anyagát is képezhetik. A gyermekdalok válogatásakor minden esetben figyelembe vesszük az intonációs lehetőségeket, a szöveg érthetőségét és a hangterjedelmet.

Cél:

- A zenei anyanyelv elsajátítása, motívum hangsúly megéreztetésével az élhangsúlyos magyar beszéd erősítése
- A tiszta intonálásra nevelés, a megfelelő hangmagasság átvétele, éneklési technika, levegővétel elsajátítása
- Az elemi ritmusérzék (metrum) fejlesztése
- A kreativitás, zenei alkotókészség, fantázia csiszolása, improvizálás elsajátítására nevelés
- Az érzelmeken alapuló neveléssel teret kell adni az élmény gazdag, örömteli éneklésre szoktatással énekes játékok közös eljátszására, zenehallgatásra. Ismerkedjenek meg olyan gyermekjátékokkal, népzenei és komolyzenei művekkel, amelyek mind nemzeti, európai és migráns értékeinket, értékeket közvetítik
- A körjátékon keresztül ismerjék meg a nemzeti hagyományokat, népszokásokat

segítjük a tájékokon keresztül a társas kapcsolatok alakulását, egymás elfogadását, tiszteletét

- A pozitív érzelmi tulajdonságok elmélyülését, összességében az erkölcsi tulajdonságok formálását

Feladat:

A népi gyermekdalok, ölbeli játékok, mondókák kiválasztásakor érvényesüljenek a következő szabályok:

- Nyújtson örömet, esztétikai élményt
- Jelenjen meg a fokozatosság:
- Hangterjedelemben, ritmusban,
- Szövegekben, játékában,
- Hangközök egymás utáni fűzésében úgy hogy a pentatónia kapjon elsőbbséget.

Az énekes játéktevékenységben csak egy vagy két gyermekjátékot tervezünk, s azt nagyon sokszor ismételjük, hogy minél mélyebb nyomot hagyjon a gyermek lelkében, s megérezzék a tradicionális emberi szokásokat, s azt tudják szavakkal, gesztusokkal, mozdulatokkal kifejezni. A közös játékok hangulatát nem töri meg a zenei képességfejlesztés, ha a zenei anyag kiválasztása a képességfejlesztésre épül. Bele kell hogy simuljon a gyermekek közös éneklésébe, játékába.

Egy zenei feladat kiválasztása nem jelentheti azt, hogy nem törődünk mással a tevékenység alatt. A tiszta intonálás, egyenletes lüktetés, hangképzés javítása nem maradhat el, akár a mozgás, testtartás-javítás, szemkontaktus felvételére a zenei neveléskor.

Az ének, énekes játékok során is játékba integráltan fejleszthetjük a gyermekek zenei képességét, gondolkodását, emlékezetét, képzeletüket, így egyenes út vezet az érzelmi nevelésen keresztül az egyén képességet követő ritmikus mozgásfejlesztéshez, hallás- és ritmuskészség fejlesztéshez is. Valamennyi zenei tevékenység beleélő készséget kíván a résztvevőktől. Éneklés közben a gyermek egyfajta nyugalmi elvarázsolt állapotba kerülnek így.

Módszer:

A zenei anyanyelvvel, a szókincs bővítésével, a hangok, a ritmus, a zene iránti érdeklődés felkeltésével, a befogadásukra való képesség megalapozásával, a dallam, a ritmus, a mozgás harmóniájának, szépségének és a közös ének örömeinek felfedezésével, esztétikai fogékonyság, igényesség, a zenei ízlés kialakításával, közös éneklés ösztönző erejének segítségével zenei tehetségüket szeretnénk kibontakoztatni.

A hangadásra kevésbé jártas gyermekek is sikerélményhez jutnak a ritmusok megjelenítésekor, játékokban, mondókák megismerésekor.

Talán ez az a gyermeki tevékenység az óvodában, ahol nem éri kudarc a gyermekeket.

Eszköz:

Elsődleges eszköz az óvodapedagógus és gyermekek hangja, érzékszervei.

A tiszta, megfelelő hangmagaságban való énekléshez használunk hangvillát, mert nem megengedhető a gyermekek hangterjedelmét megerőltető dalkezdés. A bábok segítik a zenei nevelést, akár a szimbolikus eszközök.

A ritmushangszerek kiválasztásakor ügyelünk arra, hogy ne legyen zavaró a hangok sokasága, mert ritmus, egyenletes lüktetés vendéghangok megszólalásával nem érzékelhető tisztán. Az óvodapedagógusok bátran használják a vonós, ütős, fúvós hangszereiket zenehallgatáskor. Eredmény a közös többszólamú zenehallgatás, ünnepi megemlékezéskor és a lehetőségek megteremtésével év közben.

Az óvodában működő zenei fejlesztés a készségek, képességek, tehetségek felismerését, fejlesztését kívánja elősegíteni úgy, hogy nemcsak az azonos csoportba járó gyermekek hangszínével ismerkedhet meg a gyermek, hanem sorstársával, vagy hasonló tehetséges óvodatársával.

Számunkra az elsődleges cél a magyar zenei hagyományok megőrzése Kodály Zoltán és Forrai Katalin elképzelése szerint.

I. szint: kiemelt figyelmet igénylőgyerekek

II. szint: standardhoz közelítő képességű gyerekek

III. szint: tehetséges, kreatív képességgel rendelkező gyerekek

Az óvodapedagógus feladatai:

- A zenei élmények befogadásához szükséges nyugodt, oldott légkört biztosít
- A népi, énekes játékokat gyakran játssza a gyermekekkel, akár a szabad játék folyamán is.
- A zene sokszínű megismertetésével, bemutatásával, gyakorlásával alakítja a gyerekek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat Biztatja a gyermekeit az önálló, kreatív ritmus és dallam alakításra.
- Az élményt nyújtó közös éneklés, ének-zenei tevékenységek során fedeztetni a gyermekekkel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.
- A népdalok éneklésével, a gyermeki néptáncal, és a népi gyermekjátékok

sokszínűségével a hagyományok megismertetése.

- Elősegíti és formálja a gyermekek zenei ízlésének és mozgáskultúrájának alakulását.
- Az énekek, mondókák, zenei feladatok kiválasztásánál figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait és egyéni képességeit.
- Az évszakokhoz, néphagyományokhoz és ünnepekhez kapcsolódó anyagot választ.
- Fejleszti a gyermekek ütem- és ritmusérzékét: egyenletesség, lüktetés, kettes lüktetés, ritmus, belső hallását: hangok viszonya, dallam követése. tiszta éneklés stb.
- Zenei relációk gyakorlása beszédben, énekben, hangszeres játékban: mély-magas, gyors-lassú, halk-hangos stb.
- Igényesen válogatott kortárs művészeti, zenei alkotásokat is szerepeltet az anyagban; A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

A fejlődés várható eredményei

- A gyermekek szeretnek énekelni, mondókázni, körjátékot játszani a nap bármelyik szakaszában
- Vannak kedvenc énekeik, mondókáik, játékaik, táncaik Tisztán, helyes tempóban énekelnek csoportosan.
- Tudnak élvezettel, irányítás nélkül, spontán játszani néhány dalos játékot
- Felismerik a dallamot, ritmusmotívumot tudnak létrehozni, visszatapsolni, tudnak dallamot bújtatni, visszaénekelni
- Érzékelik a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú közötti különbséget a tárgyak és környezet zöreijhangját meg tudják különböztetni
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. Tudják mindkettőt mozgással, járással, tapssal megkülönböztetni.
- Ismernek néhány tánclépést, mozdulatot, s ezeket szívesen végzik csoportban
- Természetes módon mindig megjelenik az éneklés a mindennapokban (születésnapok, csoportban – udvari játék, kirándulás, ünnepek alkalmával)
- A zenehallgatásnál figyelmesen végig hallgatják az élő zenét, az óvónő énekét, a hangszeres előadást, műzenei szemelvényeket, gépi zenét, más népek dalait

Anyanyelvi nevelés

- A magyar nyelv kifejező erejét, szépségét, az énekelt szövegek hangleyjtését, hangsúlyát, ritmusát, tempóját, hang erejét megtapasztaltatjuk.
- Zenei fogalom párok, zenei kifejezések gyakorlásával bővítjük szókincsüket.

- Énekléssel fejlesztjük a beszédszervek koordinált mozgását, a helyes artikulációt, a szép kiejtést, oldjuk a beszédgátlásokat.
- Hangu tánzó szavak éneklésével, mondogatásával segítjük a magán-és mássalhangzók helyes képzését.
- Énekes játékok játszása során természetes helyzetben gyakoroljuk a kommunikációt (párbeszéd, felelgetős játékok).
- Közös zenei tevékenységekkel fokozzuk a beszéd és a gondolkodás együttes fejlődését, segítjük a fogalomalkotást.
- Az egyéni megszólalást természetes játékhelyzetekben bátorítjuk és motiváljuk.
- A ritmusfejlesztő játékok kezdeményezésével fokozzuk a gyermekek beszédkedvét, fejlesztjük beszédképességüket, hallásukat, beszédhallásukat, auditív memóriájukat, differenciáló képességüket

12.9 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Óvodánkban a rajzolás, mintázás, kézimunka, mint a művészetek egyik eszköze sokszínű nevelési terület: magában foglalja a képalakítást, plasztikai munkát, építést, környezetalakítást, a népművészeti elemekkel és a műalkotásokkal való találkozást. Megfigyelés, cselekvés, tapasztalás közben fejlesztjük a gyermekek érzékelését (látás, hallás, tapintás), észlelését (szín, forma, méret megfigyeltetésével stb.) Élmények, emlékképek előhívásával az emlékezetre alapozunk, a pozitív érzelmek felidézésével.

Alkotó-alakító tevékenység közben a képzelet gazdag szárnyalására szabad teret biztosítunk. Gazdagítjuk a gyermekek megfigyelőképességét, amely tovább aktivizálja képzet- és fogalomkincsüket. Az eredendő kíváncsiságra alapozunk a környezet iránti érdeklődés alakítása és a cselekvési vágy felkeltésére. A bibliai témájú képek festmények megismerése, a játékba való beépítése segíti a beszélgetések kezdeményezését, képi kifejezését, a 2.5 - 6 éves gyermek szintjén.

Cél:

A motiváció és a kreativitás kifejlesztése a környező valóság modellálására, a manuális készségek fejlesztése, az alapvető ízlés, kritikai és önkritikai érzék fejlesztése.

Feladat:

- A gyermek tér-, forma és színeképzeleteinek gazdagítása, képi gondolkodásának fejlesztése, esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének kialakítása.
- A tárgyak, jelenségek pontos megfigyelése, megismerését követően megjelenítésre inspirálja a gyermekeket és akkor a képzeletet, az élmények ábrázolása változatos technikával történik óvodánkban. A saját alkotás és önkifejezési képesség kialakítása, a természeti és a saját környezet szépségének felfedezése, az ábrázolás anyagaival és technikájával való személyes tapasztalatok a tehetséggondozás eszközei is egyben. Kiemelt feladat a megfelelő figyelem és az utánzási készség alakítása, az életkori sajátosságoknak megfelelő akarati tulajdonságok erősítése.

Fontosnak ítéljük az:

- Ismerkedést az alkotási technikákkal, azok anyagaival, az anyagok adta lehetőségekkel.
- Önkifejezés és én megvalósítás az alkotásokon keresztül, beszélgetés az alkotásokról.
- A fej, az arc, egyéni jellegzetességek megfigyelése tükör segítségével, a verbális és képi megfogalmazások, a fej gömbölyűségének ábrázolása gyúrható anyagokkal, a síkban.
- A test és fő részei megfigyelése (nagyalakú tükör, tapintás, simítás), a test összeállítása formákból, formázás gyúrható anyagokból, a testek ábrázolása.
- Mozgás és cselekvésábrázolási kísérletek.
- A szúrás és lyukasztás technikájának elsajátítása.
- Képzőművészeti alkotások szemlélése, családapbrázolások.
- Járművek szemlélése újraalkotása, az élmények képi megfogalmazása járművek modellezése gyűjtött anyagok felhasználásával.
- Meseillusztrációk készítése, választott technikával, mesealakok formázása, gyúrható anyagokból, készítése természetes anyagokból, fakanálbáb készítése.
- Terep és táj alkotása, benne saját készítésű tereptárgyak, növény- és állatfigurák.
- A nyomdázás technikájának elsajátítása, nyomdakészítés, nyomatkészítés.
- Ajándékkészítés és csomagolás (papírhajtogatás, kötözés).

Az óvodapedagógus feladatai:

- A nap bármely szakában biztosítja a tevékenységekhez szükséges feltételeket, időt, helyet, megfelelő mennyiségű és minőségű eszközöket, anyagokat, az alkotást motiváló élményeket. Alapozza meg a vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, vizuális fantázia pontosabbá, könnyebbé tételét.
- Megismerteti a gyerekekkel a különböző anyagokat, technikai alapelemeket, a szükséges eszközök balesetmentes használatát, karbantartásának szabályait, a munkafolyamatok sorrendiségét. Támogatja az anyagok és eszközök újszerű, gyermeki képzelet által kitalált felhasználását.
- Fejleszti a gyerekek tér- forma- színeképzését, szem-kéz koordinációját, képi gondolkodás módját, finommotorikáját, esztétikai érzékenységét.
- Megtapasztaltatja velük a térbeli világ síkban történő megjelenítését.
- Összekapcsolja az óvodai vizuális nevelést a nevelés egyéb területeivel (pl: irodalmi nevelés, zenei nevelés, külső világ megismerése, stb...)
- Szem előtt tartja az egyes gyerekek egyéni fejlődési ütemét, érzelmi beállítódását, személyes élményeit, megteremti számukra az önálló választás lehetőségét egy-egy téma megjelenítése során mind a téma, mind az eszköz, mind a technika esetében.
- Legfontosabb feladata a gyerekek sikerélményhez juttatása, a szabad alkotás örömeinek megtapasztaltatása.
- Élvezettel vesz részt a gyerekekkel az alkotófolyamatban, és velük együtt örül az elkészült alkotásoknak.

A fejlődés várható eredményei

- Képesek élményeik, a világról szerzett tapasztalataik, ismereteik, érzelmeik kifejezésére az ábrázolás különféle technikáinak alkalmazásával,
- Örömmel és szívesen végzik az ábrázolás minden formáját saját kezdeményezésre,
- Képesek a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére,
- Alkalmazzák a képi kifejezés változatos eszközeit,
- Színhasználatukban érvényesítik a változatosságot,
- Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat,
- Emberábrázolásukban megjelennek a részformák és a legegyszerűbb mozgások jelzései,
- Tudnak egyszerű formákat mintázni elképzelés és a megfigyelés felhasználásával,

- Önállóan is tudják alkalmazni a különböző technikákat pl: hajtogatás, nyírás, tépés, ragasztás, varrás stb, képesek önállóan anyagot, témát választani,
- Alkotásaikban képesek kifejezni gondolataikat, élményeiket,
- Az ábrázoló tevékenység önkifejezésük egyik eszközévé vált, azt az alkotás öröme, az örömteli cselekvés jellemzi.
- Igénye alakul ki az alkotásra, önkifejezésre, környezetalakításra és befogadásra.
- A tárgyak, jelenségek pontos megfigyelése, megismerését követően megjelenítésre inspirálja a gyermekeket és akkor a képzeletet, az élmények ábrázolása változatos technikával történik óvodánkban.
- A saját alkotás és önkifejezési képesség kialakítása, a természeti és a saját környezet szépségének felfedezése, az ábrázolás anyagaival és technikájával való személyes tapasztalatok a tehetséggondozás eszközei is egyben.
- Kiemelt feladat a megfelelő figyelem és az utánzási készség alakítása, az
- életkori sajátosságoknak megfelelő akarati tulajdonságok erősítése.

Eszközök és módszerek

Nagyon fontosak a természetes anyagok – bőr, szőr, toll, leveles ágak, gyökerek, száraz, termések, kövek, kavicsok, homok és talaj – használata, ezek tüzetes megfigyeltetése. A papírokat (selyem-, csomagoló-, hullámpapír, írólap, rajzlap, karton, papírszalvéta, dobozok) könnyű alakíthatóságuk miatt kedvelt manuális anyagként használjuk. A gyúrható anyagok: agyag, vizes homok, lisztgyurmák, színes gyurmák nagyon jól fejlesztik a kéz finommozgásait. Kitűnően alkalmazhatjuk a színes és igényes könyveket, művészeti kiadványokat, képeket, képeslapokat az esztétikai élmények befogadásában és a nevelésben is. Jó szolgálatot tesznek a színezéshez használt természetes anyagok: bogyók, levelek, vásárolt színezők: festékek (víz- és temperafestékek) kréták, ceruzák. Ragasztók környezetbarát nevet viselik, a csiriz, főzött ragasztók (tapétaragasztó, enyv) csikragasztók. Külön figyelmet szentelünk a baleset megelőzésre, egészségvédelemre az egyéb eszközök: drótok, anyagok, madzagok és zsinórok, vágóeszközök, szűrőeszközök, simítóeszközök, kaparóeszközök használatakor.

Alkalmazandó módszereknek tekintjük a

- Figyelmesség, segítőkészség, önzetlenség az ábrázolási eszközök megosztásban,
- Értékek felfedezése a társak munkáiban,
- Aktív közreműködést a környezet szépítésében,
- Vizuális tapasztalatok előhívása alkotás közben.

Anyanyelvi nevelés

- Megteremtjük a vizuális élmények megbeszélésnek alkalmait (kiállítás, tárlatlátogatás, egymás és más csoport munkáinak megtekintése.).
- Modelláljuk az esztétikai élmények felfedezéséhez szükséges szókincset, kifejezésmódokat.
- Segítjük a gyermekeket saját és mások munkáival kapcsolatos véleményük megfogalmazásában.
- Az együttműködés során megvalósuló interakciók kifejezésformáinak fejlesztésére figyelmet fordítunk. (kölsönös segítségadás, kölsönös értékelés, kölsönös ellenörzés, kölsönös követelés)
- Az egymás mellett alkotás közben megvalósuló társalgást megerősítjük.
- Az alkotás közben eszükbe jutó dalok, mondókák, versek felidézésének támogatásával a komplex hatás érvényesülését segítjük.
- A saját mesék alkotását, esetenkénti direkt motiválással a saját rajzokhoz kapcsolódó történet alkotását ösztönözzük.

12.10 Mozgás

A mozgás jellemzői, feladatok

Az ép gyermeket erőteljes testi fejlődés jellemzi 3–7 éves korban. A testi változás megmutatkozik mozgásuk fejlődésében: először a nagymozgások, majd a finommozgások területén. A mozgás az óvodáskor egész ideje alatt igen jelentős szerepet tölt be, a személyiség fejlesztésének fontos kelléke. A mozgás és a beszédfejlődés kapcsolata közismert, ha ez nincs meg, azonnal negatívan hatnak egymásra. Az óvodáskorú gyermek alapvető megnyilvánulási módja a mozgás, mely a játékra alapozva a leghatékonyabb. Az anyanyelvi nevelés is lassabb ütemű, ha mozgásában gátolt a gyermek.

Cél:

A mozgásigény minőségi kielégítése: a szabad egyéni és az együttes mozgás örömförrásának élményszerű megélése, a szervezett testneveléssel a testtartás javítás és a mozgáskoordináció fejlesztése, játékos – mozgásos vetélkedőkkel a testi ügyesség erősítése. A mozgásigény kielégítése az egész szervezet működésére kedvező hatású: nő az oxigén felvétel, erősödik az izomrendszer, növekszik a teherbírás, az állóképesség.

Feladat:

- Összpontosítás a mozgásos feladatokra, figyelemkoncentráció, kitartás fokozása, Állóképesség fejlesztése, fizikai erőnlét növelése, Versengés – motiváció, játékos feladatok gyakorlása,
- A mozgás megszerettetése, a testi jóérzés funkcióörömeinek tudatosítása, A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- Rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása, testi képesség és ügyesség, fizikai erőnlét fejlesztése,
- Fejlődési zavarok felderítése, korrigálása, a testtudat kialakítása, megerősítése, testséma, testkép, Egyensúlyfejlesztés (statikus, dinamikus)
- Három dimenzióban való biztonságos mozgás elsajátíttatása,
- Téri tájékozódás, relációs szavak ismerete, használata, jobb-bal térbeli irányok megkülönböztetése,
- Lábtorna, tartásjavító torna alkalmazása a mindennapi mozgásban A kiemelt figyelmet igénylőgyermek specális fejlesztése,

A mozgásfejlesztés módszerei és követelményei

A mozgás helyszínei: csoportszoba, udvar, futófolyosó. Az időjárás szélsőséges esetét kivéve a szabad levegőn való tartózkodás, a levegőzés kötelező nálunk. A nyári hónapokban a pancsolás, a foglalkozások szabadban történő megtartása, a rendszeres kirándulások, túrák, mind hozzásegíti a gyermekeket az edzettség megszerzéséhez.

A saját test megismerését elősegítő gyakorlatok:

- A test koordinációjának, személyi zónájának kialakítása az oldaliság tudatosítása mozgásos gyakorlatokkal
- Keresztezési gyakorlatok (a két testfél mozgásainak összerendezése) a test két oldalát koordináló mozgások gyakorlatai
- A test elülső és hátsó részeinek megismerése a test függőleges zónájának megtanítása adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása
- A balról jobbra haladás irányának kialakítását fejlesztő gyakorlatok: a szemmel végzett finommozgás-koordinációs gyakorlatok
- A tér észlelése mozgásos gyakorlatvégzés közben: alapvető téri irányok megismerése saját testéhez, másik személyhez, tárgyakhoz viszonyítva.
- Az egyes érzékelési területek fejlesztése mozgás segítségével: tapintásérzet, nyomásérzet, mozgásérzés saját testén /kinesztézia/.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A minden nap lehetőséget teremt a gyerekek mozgásos tapasztalatainak bővítésére, elegendő gyakorlásra, a mozgáskészségeik fejlesztésére.
- A napi mozgástevékenységek megszervezésével – törekedve a szabad levegőn való minél hosszabb ideig történő tartózkodásra biztosítja a gyerekek mozgás-igényének kielégítését, Biztosítja a megfelelő eszközöket, mind a szabad játék, mind a testnevelés foglalkozások alatt a mozgásfejlesztéshez.
- Rendszeresen alkalmat teremt minden gyermek számára, hogy megtalálhassa a Fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb mozgásformát. Differenciált feladatadással segíti a gyerekeket abban, hogy képességeiknek megfelelően sikeresen oldhassák meg a feladatokat, ezzel is megőrizve mozgás kedvüket.
- A mozgásos tevékenységek megtervezésével és megszervezésével biztosítja minden gyermek számára a mozgásfejlesztés különböző feladatainak (fizikai állóképesség, erőnlét, koordináció, nagy- és finom-mozgások, testséma, téri tájékozódás, egyensúly, laterális dominancia) megvalósulását.
- Minél több alkalmat teremt a mozgásos játékok és gyakorlatok során az értelmi fejlesztésre (pl: téri tájékozódás, téri irányok, viszonyok, alak, forma, szín, méret megismerése, keresztcsatornák fejlesztése, vizuális időrendiség, ritmus, stb...), az anyanyelvi fejlesztésre (tárgyak, testrészek, téri irányok, viszonyok, méret, hasonlóság, különbözőség megnevezése stb...).
- A sikeres feladatmegoldások által biztosítja a gyerekek reális „énképének”, önbizalmának, önértékelésének kialakítását, a szociális és érzelmi képességeik fejlődését (fegyelem, kitartás, kudarc tűrőképesség, önuralom, szabálytudat, együttműködés, stb...).
- A gyerekekkel együtt örömmel vesz részt a mozgásos játékokban, buzdítja, lelkesíti, személyes példájával motiválja őket a sikeres feladatmegoldásra.
- A mozgásos feladatok összeállításánál figyelembe veszi a különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztésének, habitálásának, rehabilitálásának lehetőségeit.

A fejlődés várható eredményei

- Óvodáskor végére a gyerekek természetes, belső igényévé válik a mozgás és annak szeretete, mozgásuk összerendezett, ügyes, megfelelő ritmusú,

- Cselekvőképességük gyors, mozgásukban kitartóak, képesek a testrészek, helyzetek, mozgások, téri irányok pontos megértésére, megnevezésére,
- Megfelelő a tér- és idő tájékozódó képességük,
- Képesek a szem-kéz, szem-láb koordinációt és az egyensúlyérzéklet igénylő feladatok, gyakorlatok végrehajtására különböző kézi szerek, tornaeszközök használatával,
- Képesek egyéni, csoportos, sor- és váltóversenyek játszására a szabályok pontos betartásával,
- Értik az egyszerű vezényszavakat,
- Biztosan mozognak környezetükben,
- Szívesen vesznek részt szervezett mozgásokban, játékokban és maguk is kezdeményezik ezeket,
- A megtanult mozgásokat változatos kombinációkban és helyzetekben is tudják alkalmazni.

Anyanyelvi nevelés

- Szóbeli instrukciók mozgásban való leképeztetésével a beszédértés fejlesztése.
- A mozgásformák, a testrészek, cselekvések, téri irányok, helyzetek, a mozgás időbeli sorrendiségének megnevezésével a játékszabályok ismertetésével, egyszerű utasításokkal a passzív és aktív szókincs bővítése.
- Világos, konkrét értékeléssel az interakció kultúra, egymás kölcsönös értékelésének, az erőfeszítések elismerésének fejlesztése.
- A mozgást kísérő érzések, élmények megfogalmazásával az összefüggő beszéd fejlesztése.
- Alkalmanként beszélgetünk a különböző sportágak jeles, főleg hazai képviselőiről, képeket gyűjtünk, albumokat készítünk.

12.11 A külső világ tevékeny megismerése

Nevelési célunk, hogy az óvodáskorú gyerekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyereket körülvevő felnőttek, a szülők, az óvópedagógusok, a pedagógiai munkát segítők (dajka, kertész stb.) példája elengedhetetlen.

Tapasztaltuk a gyermek személyiségének alakulásában meghatározó, hogy milyen nevelési hatások érik a családjában. A megfelelő módon kialakított szokások és viselkedési formák gyermek számára megkönnyítik az óvodai közösségbe való beilleszkedést.

Ezért nagyon fontos a családok nevelési szokásainak a megismerése, közelítése az óvodai nevelési szokásokhoz.

Cél:

Tanuljanak meg rácsodálkozni a teremtett világ szépségére az őselemeken keresztül. Életszerű körülmények és feltételek között szerzett tapasztalatok feldolgozása. A természetes és épített környezet védelmére, óvására nevelés. A gyermekek önmagukat és környezetüket részletesen és mélyen megismerhessék, mert személyiségük csak így módon, ezzel együtt tud helyesen alakulni, és társas kapcsolataik is így lesznek teljesek.

Feladat:

- Az óvodában törekszünk a valóság folyamatos megismertetésére, arra, hogy a gyermekek a természetes környezetükből szerezzenek ismereteket, tapasztalatokat.
- A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szereznek a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, és megtanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
- A gyermekek, miközben felfedezik környezetet, olyan tapasztalatok birtokába jutnak óvodánkban, amelyek a környezetben való, életkornak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismerik a szülőföld, az itt élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a

családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét is.

- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jutnak a gyermekek, és azokat a párhuzamosan végezhető tevékenységek során tevékenységeikben alkalmazzák. Felismerik a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük.
- Az óvodapedagógusok feladata, hogy tegyék lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítsanak elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Rendszeresen elvisszük őket a természetbe kirándulni, gyakran teszünk rövidebb sétát.
- Így valósítjuk meg azt, hogy a gyermekek minél több közvetlen és közvetett élményben részesüljenek. Időt hagyunk az események és a megtapasztalt jelenségek feldolgozására, és egy-egy témakört alaposan, minden oldalról megközelítve dolgoztatunk fel.
- Kihasználjuk a céljaink eléréséhez a gyermeki kíváncsiságot. Szükség esetén motiválunk, indirekt módon irányítjuk a megismertetni kívánt események, jelenségek és tárgyi környezet felé.
- A fenntartható fejlődés érdekében megtanítjuk őket az anyagok tulajdonság szerinti csoportosítására, a szelektív hulladék hasznosítására és a veszélyes hulladék felismerésére.
- Természet védelmére úgy, hogy először ismerjék meg, szeressék a teremtetett világ értékeit, hogy a védelem készsége megjelenjen, megerősödjön és igazi védelemről beszélhessünk.

Módszer:

Mindent a közvetlen környezetből indítunk. Építünk a meglévő ismeretekre, tapasztalatokra. Nagyon elemi szintről kezdjük az ismeretek átadását, egyszerű feladatokkal, amelyeket a gyermek már biztosan meg tud oldani. Igyekezünk a gyermeket mindig sikerélményhez juttatni. Tapintatosak vagyunk, ha valami nem jól sikerült, nagy türelemmel vezetjük rá a helyes megoldásra. Így biztosak lehetünk abban, hogy elsajátítják a problémamegoldó gondolkodást, és az egész személyiségük harmonikusan fog fejlődni.

Tartalom:

- A test, az arc megfigyelése és az érzékszervek
- A test bőrérzékelésének, az észlelési képességeknek a fejlesztése
- A testséma kialakulását és fejlesztését célzó játékos gyakorlatok és azok szóbeli megfogalmazása
- A test mozgásainak akaratlagos befolyásolását elősegítő játékos gyakorlatok
- Játékos érzékelési gyakorlatok a tapintás, a mozgásérzékelés, az egyensúlyérzet, a passzív nyomásérzet, a vibrációérzékelés, a hő érzékelés területein
- Játékok az érzékelési területek integrációjának fejlesztésére
- A test gondozása, egészséges állapota, betegségei lefolyása és azok szóbeli megfogalmazása
- Ok-okozati összefüggések észrevetetése a felsorolt állapotokkal kapcsolatosan
- A testtel és az érzékekkel kapcsolatos élmények, benyomások nyelvi megfogalmazása A belső jó érzés és a rossz érzés egyszerű nyelvi megfogalmazásai
- Az étkezéssel, táplálkozással kapcsolatos tények, jelenségek, történések megfigyelése Ok- okozati összefüggések észrevetetése és azok képi, szóbeli megfogalmazása az asztalunkra kerülő ennivalók eredetével kapcsolatosan
- Pontos tevékenységsorok megfigyelése egyszerű ennivalók készítésekor, az ételek, italok megnevezése
- Szín, forma, méret, hasonlóság, különbözőség alapján való csoportosítást előhívó játékok játszása
- Jellemző tulajdonságok az ételek, italok érzékelésével kapcsolatosan
- A természet változásai, a természeti jelenségekkel kapcsolatos élmények
- Időrendiség észrevetetése a folyamatok állandó megfigyelése segítségével, ezek kifejezései Egy kiválasztott élőhely pontos és folyamatos megfigyelése, a változások és az állandóságok regisztrálása, az alig észrevehető változások megfigyelése
- Az élő és élettelen természet szeretetének, csodálatának, védésének és óvásának gyakorlata A teremtet világ a környezetünkben levő élőlények jellemző mozgásainak megfigyelése, utánzása
- Az állatok jellegzetes hangadásának, járásának, testtartásának, élelemszerző és táplálkozó mozgásainak megfigyelése, utánzása, képi megjelenítése, szóbeli megfogalmazása
- A csodálkozás és az ijedtség szavai
- A környezetünkben levő élettelen tárgyak tulajdonságainak megfigyelése, a

szerzett információk megfogalmazásai

- A térbeli kiterjedés és a testek formáinak tapintásos észlelése, ezek minőségei
- A testek más tulajdonságai /hőmérséklet, szín, anyag/, ezek csoportosítása, megfogalmazása
- Tárgykereső játékokkal, a tulajdonságok pantomimikai, képi, verbális megfogalmazása A környezetben levő gépek működésének lehetséges megfigyelése, az élmények közlése
- Ok-okozati összefüggések a gépek mozgásával, funkciójával kapcsolatosan
Mozgó játékok és a mozgások okai
- Megfigyelések a családban, tevékenységek felidézése, otthoni modell bemutatása rajzos és szóbeli beszámolóval
- Járművek és közlekedési eszközök megfigyelése, jellegzetességeik (szín, forma, kerekek száma, anyaguk stb.)
- Felfedezése, rögzítése „felismerési játékok”, a járművek jellegzetességei
Járművek mozgatása terepasztalon Közlekedési élmények

Eszköz:

Az óvoda, csoportszoba, közeli tágabb épületei, eszközei. A környezetszennyezés, rongálás elkerülése érdekében verbális, manuális felvilágosítás eszközeit alkalmazzuk. A zajártalomhoz, erdei hangok rögzítéséhez magnót, videokamerát használunk, majd a csoportokban projektor segítségével testközelbe hozzuk a látottakat és hallottakat.

A kertgondozás eszközei a munkához, egyéni megbízatásokhoz tartoznak főleg.

A kiemelt figyelmet igénylőgyermekek is részt vesznek a tapasztalatok gyűjtésénél, náluk a testi épségük óvása kap nagyobb hangsúlyt.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Lehetőség szerint minél több mozgásos és érzékszervi tapasztalatot biztosít a gyerekek számára az őket körülvevő természeti és társadalmi környezet megismeréséhez.
- Változatos alkalmakat teremt a sokoldalú, minél több érzékszervvel való tapasztaláshoz. Új ismeretek nyújtásakor támaszkodik a gyerekek már meglévő tapasztalataira, élményeire. Teret hagy a felfedezések során a gyerekek spontán megnyilvánulásainak, kreatív ötleteinek. Segíti a gyermeket abban, hogy szeresse, tisztelje AZ Isten által teremtetett világot, építette környezetét, bátran alakítsa, de úgy, hogy abban ne okozzon kárt.
- Ügyel rá, hogy elegendő alkalmat, időt, helyet és megfelelő mennyiségű és minőségű eszközt biztosítson a spontán és szervezett tapasztalat- és

ismeretszerzéshez.

- Biztosítja, hogy a gyerekek megismerkedhessenek mind az élő, mind az őket körülvevő élettelen természettel, biztonságos életvitel szokásaival. Rendszeresen teremt gondolkodásra ösztönző helyzeteket.
- Rendszeresen végez kísérleteket a világ megismeréséről a gyerekekkel.
- Segíti a gyerekek önálló véleményalkotását, döntési képességük fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- Segíti a gyermekeket, hogy megértsék a nem fenntartható és fenntartható fejlődés különbségeit.
- Kihasználja saját szakterületén, illetve intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- Tegye lehetővé a gyerekek számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik. Viselkedésével, tetteivel példát mutat a környezettudatos életmód szokásainak elsajátításához.
- A teremtet világ és a természeti környezet területei: a közlekedési eszközökről, szabályokról, az évszakokról és jellemzőikről
- a napszakokról, a növényekről, az állatokról, színekről, a testről, a testrészekről, az érzékszervekről

A társadalmi környezet területei

- a családjukról, otthonukról, szüleik és más emberek foglalkozásáról
- lakóhelyükről, annak nevezetességeiről, környezetük néhány intézményéről

A környezetvédelem területei

- A növény- és állatfajok védelméről
- A víz-, a talaj-, a levegővédelem fontosságáról
- A szelektív hulladékgyűjtésről, a hulladék feldolgozásról

A fejlődés várható eredményei:

- A gyerekeknek vannak tapasztalataik és ismereteik az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről,
- Közvetlen környezetükben biztonsággal tudnak tájékozódni,
- Környezetük megismerése során ismerik és alkalmazzák a kulturált élet szokásait, az elfogadott viselkedésformákat, az érzelmi és erkölcsi viszonyokat,
- Kialakult bennük a természet szeretete, a természet tisztaságának, szépségének tisztelete,

- Rendelkezik ismeretekkel a környezet védelmének fontosságáról, jelentőségéről, A környezet rendjének, értékeinek megóvása belső igényükké vált, megalapozódik bennük egy tudatos környezetbarát szemlélet.
- Ismeretekkel rendelkezik a természeti környezet területén: a közlekedési eszközökről, szabályokról, az évszakokról és azok jellemzőiről, a napszakokról, a növényekről, az állatokról, színekről, az emberi testről.
- Ismerik saját személyes adataikat, családjuk adatait, szülei és más emberek foglalkozását, lakóhelyük nevezetességeit, környezetük néhány intézményét.
- Életkoruknak megfelelő szinten ismerik szülőföldjüket, hazájukat, ismernek helyi és néphagyományokat. Tisztelik és védelmezik az emberi és tárgyi kultúra értékeit.

Anyanyelvi nevelés

- A gyermekek aktív és passzív szókincsét tapasztaláson, tevékenységeken alapuló megismeréssel, a cselekvések közbeni beszélgetésekkel, magyarázattal gyarapítjuk.
- A tevékenységek közbeni interakció fejlődését, különös tekintettel egymás értékelésére, buzdítására folyamatosan támogatjuk.
- Az élő és élettelen környezettel kapcsolatos fogalmak körét, tartalmát differenciált nevelőmunkával bővítjük.
- A színek és árnyalatok megnevezését gyakoroljuk.
- Probléma és döntési helyzetek teremtésével véleménynyilvánításra, összefüggő beszédre, hosszabb mondatalkotásra aktivizálunk.
- Felfedezéseik, érdeklődési körük, élményeik, tapasztalataik, gondolataik szóbeli kifejezését meghallgatásukkal és beszélgetések kezdeményezésével ösztönözzük.

12.12 A külső világ megismerésének matematikai tartalma

Az óvodai környezetben matematikai tapasztalatok

A matematikai tapasztalatszerzési, gondolkodásfejlesztési lehetőségek megteremtését egyrészt a spontán helyzetek tudatos kihasználásával, másrészt tervszerűen a külső világ tevékeny megismerésének éves tervhez szorosan kapcsolva, illetve a heti ütemterv alapján végezzük,

A gyermekek differenciált fejlesztésében a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok felfedezésére irányuló mindennapi helyzeteket és tudatosan válogatott fejlesztő játékokat előtérbe helyezzük.

A matematikai tapasztalatok gazdagítása, a megszerzett ismeretek gyakorlatban való alkalmazására motiválás a tehetségigérek fejlesztésében is kiemelt jelentőségű feladatunk.

Cél

A matematikai jellegű feladatok érdekességeit, logikáját, a megoldási lehetőségek sokszínűségét, a variációs lehetőséget ismerjék meg a gyermekek. Viszonyuljanak pozitívan egy-egy matematikai problémahelyzet megoldásához.

Feladat

- Sajátítsák el a névutók használatát térben, síkban.
- Jelenjen meg az ítélőképesség, szabályok és szempontok összeállításával gondolkodásukban.
- Tapasztalatokat szerezzenek a rövidebb, hosszabb, keskenyebb, szélesebb ugyanolyan kifejezések használatáról.
- Ismerjék fel a testek és síkmértani formákat, megnevezzék meg
- Hozzanak létre tükrözés, hajtás mentén szimmetriát, nevezzék meg.
- Halmazok képzése, párosítás természetes legyen számukra
- Számolás, számlálás területén szerezzenek tapasztalatot
- Legyen fogalmuk a számképekről, legalább a 10-es számkörben.
- Párok, ellenpárok keresése jelentsen számukra örömet
- Nyitott és zárt formákat nevezzék meg

Az óvodapedagógus feladatai:

- Teremtsen lehetőséget a gyerekek számára a környező valóság formai és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre.
- Minél több alkalmat teremtsen a gyerekek matematikai érdeklődésének felkeltésére az elemi ok-okozati összefüggések felismertetésére, megtapasztaltatására.
- Biztosítja, hogy a gyerekek saját logikájuk szerint gondolkodhassanak, próbálja őket rávezetni a megoldásra.
- Gondolkodásra serkentő matematikai helyzeteket teremtsen, hogy a problémáról saját véleményét alkothassanak, egyes állításaik igazságát megmagyarázhassák, tévedéseiket felfedezhessék, kijavíthassák.
- A gyerekekkel méréseket, összehasonlításokat végezzenek, lehetőséget teremtsen a mennyiségi és térbeli viszonyok összehasonlításához, a problémamegoldás előkészítéséhez. Helyet, időt, kellő alkalmat, valamint megfelelő mennyiségű és minőségű eszközt biztosítson a megtapasztaláshoz.
- A problémamegoldó készség előkészítése során, a gyerekeket többféle megoldás keresésére buzdítsa.
- Tudjon együtt örülni a gyerekekkel a sikeres feladatmegoldásoknak.
- Rácsodálkozik velük együtt a megoldási lehetőségek sokszínűségére, a variációs lehetőségekre, a matematikai jellegű feladatok érdekességeire.
- Erősíti a gyerekeket abban, hogy pozitívan viszonyuljanak egy-egy problémahelyzet megoldásához, számukra sikerélményt biztosít.
- Megteremti a lehetőséget és biztosítja, hogy a gyerekek ismereteket és tapasztalatokat szerezhessenek a halmazokról, képezzenek halmazokat, hasonlítsák össze azokat tulajdonságaik szerint, válogassák szét, bontsák részhalmazokra, rendezzék sorba elemeik szerint, mérjék azokat becsléssel, párosítással, másolással,
- Mérjenek össze mennyiségeket: magasságot, hosszúságot, tömeget, űrtartalmat, mérjenek mennyiséget, területet, szélességet, vastagságot, bőséget,
- A síkidomokról, geometriai formákról, a térben való tájékozódásról,

A fejlődés várható eredménye:

- A gyerekek óvodáskor végére képesek a világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek a felismerésére, elemi ok-okozati összefüggések felismerésére,
- Az egyszerű matematikai kifejezéseket alkalmazzák, 10-es számkörben

biztonsággal tudnak számolni,

- Vannak ismereteik a halmazok, geometria, relációk témakörében,
- Képesek összehasonlítani, csoportosítani, összemérni, azonosítani,
- Képesek a térben biztonsággal tájékozódni, ismerik a jobbra-balra irányokat, értik és tudják követni azokat, illetve a helyeket kifejező névutókat,
- Aktívan, tevékenyen részt tudnak venni egy-egy matematikai probléma megoldásában.

Anyanyelvi nevelés

- Lehetőséget adunk a környezetben adódó geometriai alakzatok megfigyelésére, megnevezésére. Segítjük a mennyiségi viszonyok szóbeli megfogalmazását.
- Tapasztalathoz kötötten szóban tudatosan használják a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát. Inspiráljuk a matematikai tapasztalatok, ismeretek szóbeli megfogalmazását.

12.13 Munka jellegű gyermeki tevékenység

A munka értéke a keresztény ember számára értéket hordozó jellege megjelenik minden területen. A közösségi nevelés egyik eszköze, a másokért végzett önzetlen segítség, munka.

A szülők, családi összetartozás fontos eleme, hisz a felnőttek munkája példa, megbecsülendő, és követendő minden szinten.

Óvodánkban a munkajellegű tevékenység is tartalmaz játékos elemeket.

Cél:

A gyermekek személyiségének fejlesztése, a munkavégzéshez pozitív hozzáállás, képességek, készségek alakítása, cselekvő tapasztalással a gyermeki személyiség, attitűdök fejlesztése, saját és mások elismerésére nevelés.

Feladatunk:

Az önkéntes, szabadon választott, valamint a közösség érdekében örömmel végzett tevékenységek során a gyerekek jellemének (reális énképének, önismeretének), erkölcsi tulajdonságainak, közösségi kapcsolatainak formálása, a munka szeretetére, becsületére nevelés.

Munkavégzés lehetősége

Az óvodai élet bármely tevékenységében adódik lehetőség a gyerekek munkavégzésére. A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógus és a pedagógiai munkát segítők (dajkák stb.) közreműködésével, később szívesen végeznek munkát társaikért is. Célunk az óvodában a munka játékos jellegének megőrzése. A játék és a munka közötti különbséget az jelenti, hogy a munkának mindig konkrét célja van és többnyire külső irányítású. Nálunk a munka a gyermekek óvodai életének szerves része, önként vállalt tevékenység, és ez megalapozza a munka iránti tiszteletet. Az óvodai életet végigkísérő önkiszolgáló munka, amivel a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejlesztjük. Minden gyermek elsődleges feladata a saját személyével kapcsolatos önkiszolgálás megtanulása, de lehetőség szerint adjunk részükre alkalmi megbízatásokat, bevonunk mindenkit képessége szerint a környezet-, a növény- és az állatgondozásba.

Az önmaguk és társaik valós szükségleteit kiegészítő munkák, a gyermekek által önként vállalt, alkalmi tevékenységek (tízórai, salátakészítés, sütés, terítés) jelentős személyiségfejlesztő hatásúak. Munkavégzés közben a gyermekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat szereznek természeti, társadalmi környezetükről. A sikerrel végrehajtott munka ösztönző, motiváló hatása a személyiség fejlődésében kiemelkedő szerepet kap: az önállóság, az eredményre törekvés, a kitartás, a fegyelmezettség, a szabályok betartása, a munkamegosztás, az együttműködés, a figyelem. A munka elősegíti a gyermek önértékelési képességének és társas kapcsolatainak fejlődését. A közösség által elismert munka öröme a közösségi kapcsolatok elősegítője egyben.

A gyermekek csak olyan munkafeladatokat végeznek, amelyek megfelelnek életkori és fejlettségi sajátosságaiknak. Kiemelkedően tervezzük a folyamatosságot, a légkört, az egyéni képességekhez igazodó munkabeosztást és az elvégzett munka értékelését. Fokozottabb odafigyelést igényel az óvodapedagógusok részéről a gazdaságos munkafogások, művelési sorrendek megtanítása. Nem végzünk el a gyerekek helyett semmilyen tevékenységet, amelyekre ők maguk is képesek. Legyünk mindig türelmesek, hagyjunk időt a munkavégzésre.

A munkára nevelés feladatai, módszerei:

- Az emberi munka jelentőségének, az alkotás szépségeinek bemutatása
- A szülők munkájának, az önállóság lehetőségeinek megismertetése
- A csoporthagyományok ápolása
- Az élő környezet rendszeres ápolása (növények, állatok gondozása)
- A játékkal egybeeső munkák (önként vállalt barkácsolás, a játékeszközök javítása)
- Együttműködés a szülőkkel, a csoportokért felvállalt munkában
- A gyermeki szükségletből fakadó munkavégzés támogatása, a próbálkozások segítése
- A gyermekek testi épségét nem veszélyeztető munkák megszervezése, egyidejűleg a túlvédés és aktivitás fékezésének elkerülése
- A gyermekméretű eszközök beszerzése és állandó „munkahely” biztosítása
- Munkavégzés ösztönzése, értékelése, a kötelezettségvállalás fejlesztése

Az óvodapedagógus feladatai:

- Együtt örül a gyerekekkel a sikeresen elvégzett feladatoknak. Folyamatosan értékeli, pozitív értékelésével motiválja őket a további munkavégzésre;
- Érezteti a gyerekekkel, az általuk végzett munka fontosságát, ezzel is erősítve a munkához való pozitív viszonyukat,
- A munka jellegű tevékenységek által fejleszti akarati tulajdonságait: önállóság, kitartás, felelősségvállalás, probléma-megoldó képesség, döntési képesség, stb...
- Tudatosítja bennük a közösségért végzett munka jelentőségét, a mások által végzett munka fontosságát, a munka szeretetére, tiszteletére neveli őket. Megismerteti a gyerekekkel az egyes munkafajtákat:
- A saját személyükkel kapcsolatos teendőket: testápolás, öltözködés, önkiszolgálás, a környezet rendjének megőrzése (ez már a közösségért végzett munka)
- Az alkalmoszerű munkát, egyéni megbízatásokat (pl: teremrendezés, üzenet átadás, eszköz előkészítés)
- A közösségi munkákat: a naposi munkát, az esetleges felelősi feladatokat (pl: kisebbek segítése, növény és állatgondozás).

A fejlődés várható eredményei:

- A gyerekek ügyelnek saját személyük, személyes dolgaik és környezetük rendjére, a munkájukban önállóak, kitartóak, átérzik annak felelősségét,
- Szívesen vállalnak munkajellegű feladatokat, megbízatásokat,
- A munkavégzéshez használt eszközöket önállóan, rendeltetésszerűen használják, munkavégzés után azokat a helyükre elrakják
- Önállóan, kitartóan végzik a naposi munkát,
- Szívesen vállalnak feladatokat a közösség érdekében is.
- Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során megélik a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet.

12.14 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodánkban a szabad játék, a munka és a tanulás, mint az ember életének alapvető, meghatározó tevékenységei nem választhatódnak el élesen egymástól. A szabad játék és tanulás közös jellemzői az alábbiak:

- Önkéntesség (a tanulás akkor ítéljük eredményesnek, ha a gyermeket érdekli a tanulás tárgya)

- Aktivitás (újszerű dolgok, problémahelyzetek teszik érdekessé a tanulási folyamatot)
- Önállóság (a feladatok nehézségi foka igazodjon a gyermek fejlettségi szintjéhez) fantázia (a több megoldási lehetőséget kínáló feladatok az alkotás örömét váltják ki a gyermekből) ismétlés (a gyakorlás eredményezi a tudást)
- Szabálytudat (a játék és a tanulás szabályokhoz kötött, melyeket be kell tartani)

Cél:

Intézményünkben a tanulás az óvodai élet egészében jelen lévő, nagyrészt utánzásokon alapuló, spontán tevékenységi forma mely komplex módon segíti a gyermek képességeinek fejlesztését, lehetővé teszi a gyermeki személyiség teljes kibontakozását.

Nem szűkül le ismeretszerzésre, hanem az egész óvodai napot átható szabad játék keretében a nap folyamán adódó párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezésével természetes és szimulált környezetben (kiránduláson, sétán) az óvodapedagógus által szervezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg, mely eredményeként óvodás gyermek kompetenciái fejlődnek leginkább. Az óvodapedagógusaink a tanulást támogató környezet megteremtése során építenek a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire, gyermeki személyiséghez igazítják a fejlesztést.

A tanulás feltétele a gyerekek cselekvő aktivitása, közvetlen sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Az óvodánkban biztosítjuk a tanuláshoz szükséges feltételeket, így a tapasztalási és cselekedtetésre épülő, játékos tevékenységeket, mely eredményeként kialakul a gyermekekben a tanulás iránti vágy, a tapasztalás, felfedezés örömmel tölti el, nyitottá, befogadóvá válik, ezzel közvetetten megalapozódik az iskolai beilleszkedése.

Fejlesszük ki a gyermekben a tanulás képességét, alapozzuk meg a tanulást mint tevékenységet, előzzük meg az egyéb részképesség zavarok kialakulását

Elősegítjük az önálló feladat megoldási képességek kialakulását

A feladattudat és feladattartás erősítésével a gyermeket (az egyéni képességeket figyelembe véve) önmagához képest legmagasabb szintre juttatjuk

A mindennapok tevékenységi rendszerében az értelmi és mentális képességeket fejlesztjük

Az ismeretanyag tervezésében figyelembe vesszük a fokozatosság elvét, a gyermekek fejlettségi szintjét és attitűdjét

A tanulás lehetséges formái óvodánkban

- Utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- Spontán játékos tapasztalatszerzés
- Cselekvéses tanulás
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Óvodapedagógus által irányított megfigyelés, kísérletek, tapasztalatszerzés, felfedezés
- Gyakorlati problémamegoldás

Tudjuk, a tanulás lehetséges formái kibővülnek cselekvéses tanulással, felfedezéssel, és szűkülnek a feladatmegoldással és az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységekkel, ezért ezt csak ritkán alkalmazzuk.

Az óvónő munkájában párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezésével a tanulási folyamatokat átszövik a kezdeményezések komplex megoldása, az átjárhatóság, mely egyre magasabb szintű együttműködést, gondolkodást igényel, így válik alkalmassá a gyermek a problémamegoldó, önálló gondolkodásra. Az óvodapedagógusok a teljesítmény elismerésére gondot fordítanak, a személyre szabott értékeléssel erősítik a gyermekeket. Ezzel a pedagógiai attitűddel, a gyermek együttműködésével belép a lassú átmenet azon állapotába, amelyben óvodából iskolássá válik. Így lehetősége adódik a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Akkor támogatjuk az iskolakezdést, ha a gyermek testi, lelki, szociális érettsége megfelelő, mert akkor megteremtődik számára a sikeres iskolai munkavégzésnek a feltétele.

A tanulási képességekben akadályozott, részképességekben fejlesztésre szoruló gyermekek fejlesztését az óvodánkban az óvoda pedagógusok végzik a kompetencia határokon belül., kiemelten a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében.

A kiemelt figyelmet igénylőgyermekek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érhetik csak el a sikeres iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet.

Az óvodapedagógus feladatai:

A gyerekek részére az érzelem gazdag, biztonságot nyújtó, kölcsönös bizalmon nyugvó légkör biztosítása, melyben a tapasztalataikra, kíváncsiságukra, utánzási vágyukra, élményeikre építve teremtheti meg a tanuláshoz szükséges optimális feltételeket.

Minél több alkalom teremtése számukra a cselekvő aktivitásra, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalásra, a felfedezésre, a kísérletezésre, a problémamegoldásra, megvalósítva a tanulási folyamatban a rendszerességet, a

fokozatosságot, a folyamatosságot.

A gyerekek megismerési- és tevékenységi vágyára, érzelmi beállítódására, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítja az ismeret és tapasztalatszerzés folyamatát. Problémahelyzetek teremtésével ösztönzi őket szellemi aktivitásra, nagy hangsúlyt fektetve a problémafeltárás, problémamegoldás fejlesztésére, a fogalmi gondolkodás kialakítására, egyéni bánásmód alkalmazásával. A tervezett, szervezett iskola-előkészítő tevékenységek során hangsúlyozott szerepet szánva az élmények újraélésére, az ismeretek mélyítésére, rendszerezésére.

A gyermeki kompetenciák fejlesztésébe beépíti a tapasztalati-tevékenységek külső helyszínen történő feldolgozását, élménypedagógiai eszközök alkalmazását

Differenciált feladatadással segíti a gyermekek egyéni fejlődését, mindig az egyes gyerekek egyéni érési tempójához igazítva az elvárásait, életkoruknak megfelelő ismereteket közvetít. A foglalkozások szabad légkörének megteremtésével ad teret a gyermeki megnyilatkozásoknak, a gyermekek önállóságának.

A tanulási folyamatok szervezése során elegendő számú, minőségű, mennyiségű, méretű eszközt biztosít a gyerekek számára, életkoruknak, egyéni fejlettségüknek megfelelően valósítja meg az időkeretet, helyet, módszereket

A foglalkoztatási formáknál előnyben részesíti az egyéni és mikrocsoportos foglalkoztatást, a kooperatív technikákat, párhuzamos tevékenységek szervezésével, melyet a két óvodapedagógus párhuzamosan végez..

Értékelése a tanulási folyamat irányítása során mindig személyre szabott, pozitív, konkrét, a gyermek számára ösztönző jellegű.

A fejlődés várható eredményei

- Képesek az egyszerű feladatokat megérteni, megoldásokat keresni. Gondolkodásukra jellemző a
- Problémamegoldás, a kreativitás, a reflektivitás.
- Érdeklődnek környezetük tárgyai, jelenségei, összefüggései iránt, képesek az itt megszerzett ismeretek, tapasztalatok., élmények elmélyítésére, rendszerezésére.
- Feladatvégzésükre a kitartás a jellemző,
- Szándékos figyelmük életkoruknak megfelelő, képesek a figyelemösszpontosításra, Képesek az elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- Tanulási képességeiknek fejlettsége / megfigyelőképesség, figyelem, gondolkodás, emlékezet, stb./ lehetővé teszi számukra az iskolai élethez való alkalmazkodást.

13 INTEGRÁCIÓ, INKLÚZIÓ

Sajátos nevelési igényű gyermek

Az intézményünk sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését nem látja el.

Cél:

A keresztény ember hitvallásához tartozik, hogy az embert az Isten teremtette. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek is teljes értékű embernek tekintjük, gyermeki jogait tiszteljük, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult. A fejlesztő pedagógiai ellátás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés keretében valósítható meg. A fejlesztést a szakértői véleményben meghatározott szakember végzi, az óvodapedagógusok a foglalkozások során az egyéni bánásmód, a differenciálás és egyéb hátránykompenzáló pedagógiai eszközöket alkalmaznak.

Differenciálás, inklúzió, integráció

A differenciálás

Programunkban a differenciált fejlesztés azt jelenti, hogy minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint tudjon fejlődni és ki tudjon bontakozni. Véleményünk szerint a kiugró képességű gyerekek fejlesztése is ebbe a körbe tartozik, hiszen az elv azonos, mert mindenkit a maga szintje és képességei szerint kell nevelni. A kisgyermek fejlődésében nem hagyjuk figyelmen kívül az érést, amely a fejlődési folyamat sajátos, ám mindig jelenlévő jelensége. Tudjuk, hogy az érés során válik láthatóvá, hogy a fejlődés nem egyenletes, nem egyenes vonalú, felfelé tartó irány, hanem hol felgyorsuló, hol lassuló, időnként stagnáló, néha visszaeső vonulat. Legtöbbször nem tudható előre, hogy a személyiség mely összetevői fejlődnek majd „jól”, vagy mely összetevői alakulnak másképp, illetve azok mikor „hozzák be” magukat. A hagyományosan jól fejlődő jegyek és az eltérően fejlődők együttesen vannak jelen a személyiségben, valamint az egyes képességek sem egyszerre és nem egyenletesen fejlődnek. Óvodapedagógusaink tudják, hogy a kisgyermek tulajdonságainak, képességeinek változásai egyfajta diszharmoniót eredményeznek, amely csak látszatra nem harmonikus.

Inklúzió

Nevelésünkben az inklúzió azt jelenti, hogy a „minden gyerek más” elvet valljuk, és ez az elv programunk minden elemében érvényesül.

Integráció

Az integráció az inkluzív pedagógiai gyakorlatunk azon része, amely a többségtől eltérő gyermekek elfogadását és a többséggel történő együttnevelését jelenti mindaddig, míg ez speciális képzettséget nem igényel a pedagógusoktól. Inkluzív pedagógiánkban a cél a gyermek saját szintjének maximumára való eljuttatása. Akkor eredményes a programunk, ha a gyermekek saját kereteiken, szokásaikon belül és azokkal együtt képesek fejlődni, egy nevelési szintéren belül, ahol többen (sokan) nevelődnek együtt. Ez a bánásmód egyénre tervezett pedagógiai gyakorlatot igényel, folyamatos visszacsatolást, nyomon követést. Álláspontunk szerint a tanulás során (a szociális tanulás esetében is) mindig az előzetes ismeretekre kell építenünk, amelyben benne van az egyén előtörténete, sorsa, kapcsolatrendszere, kontextusai, attitűdje, teljes személyisége.

Az óvodai integráció mindennapjaiban a játékot tekintjük alaptevékenységnek. Az óvodai játék szabad, de nem szabados! Véleményünk szerint a gyermek játékát a spontaneitás, az öröm, az előkészítés jellemzi, ami nem más, mint egyfajta tanulás. Minden gyermek játszik, noha nem játszik minden gyerek egyformán. Éppen ezért a gyermek játékát folyamatosan megfigyeljük és ez által ismerjük meg a gyermek személyiségét, kapcsolatait, társas magatartását, elmélyültségi fokát, verbális képességeit, gondolkodását, ismereteit, mozgását. Programunkban a játék megfigyelése elősegíti a differenciált tervezést, a konkrét célok, feladatok, módszerek, eszközök, időkeretek, munkaformák meghatározását.

A pedagógus feladata a dajkák, pedagógiai asszisztens felkészítése és bevonása a kisgyermek nevelési folyamatába, a kompetencia határok betartása mellett.

Óvodapedagógusaink érzelmileg azonosulnak az integrációval, elfogadják és természetesnek tartják. Fontosnak tartjuk, hogy megértsük a gyermek adott állapotának lényegét és a fejlesztéséhez vezető utat. Az óvodapedagógusok feladata a gyerekközösség és az érintett kisgyermek kapcsolatában az együttélés alakítása a mindennapi élet megszervezése és irányítása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációja

Célunk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek léte, nevelése és fejlesztése illeszkedjen az óvodai nevelésünk egészébe. Mivel minden gyerek más, ezért szemléletünk alapja a differenciálás. A kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermek,

- Aki beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek
- Kiemelten tehetséges gyermek
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek,
- Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbetegszakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni.

Programunk felfogása szerint, minden kisgyermek fejleszthető, ehhez a gyermek meglévő képességeiből indulunk ki.

A gyerekek fejlődésének nyomon követésekor megismerjük pillanatnyi fejlettségi állapotukat annak érdekében, hogy tovább lehessen fejleszteni őket. Pedagógusaink értő figyelemmel fordulnak feléjük. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek, önmaguknak is kell cselekedniük önmagukért. Minden gyereknek joga van, életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő szinten, tisztában lenni saját állapotával, jogaival és lehetőségeivel.

A gyerekek képességstruktúrájuk bizonyos területén, egy bizonyos szinten állnak, de lehet, hogy egy másik területen már más szintű fejlettséget mutatnak. A szintek belső tartalmát állandónak tekintjük, de a szintek és a gyerekek egymáshoz rendelését nem.

Pedagógiai programunkban a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése több irányban történik:

- A tevékenységorientált fejlesztés, gazdagító programok által (pl. vizuális nevelés, néphagyomány-ápolás)
- A gyermekek spontaneitásából kiinduló fejlesztés.

A feladatorientált fejlesztés során az óvodapedagógus kompetenciájánál fogva a differenciálási szintekre és a képességfajtákra vonatkozó ajánlásokat variálja az adott kisgyerek fejlettségi szintjéhez, állapotához igazítva, figyelembe véve a segítő szakkompetencia útmutatásait.

Az óvodapedagógus a gyermeki személyiség minél több szféráját próbálja bevonni a fejlesztésbe, oly módon, hogy a feladatot és a személyes élményt egy szituációba integrálja.

A gyermek belső érése, valamint a családi és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége 6 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőség a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Eltérő vélemény esetén az OH döntése a mérvadó!

Kivételes képességű gyermekek, tehetségígéretesek

A tehetségre utaló jellemző jegyek az óvodáskorban kevésbé kiugró jelenségnek tekinthető. Óvodánkban a kivételes képességű gyermekek tehetségének kibontakoztatására is figyelmet fordítunk. A tehetségígéretes gyerekeket „gondozását” a mindennapok során differenciált tevékenységszervezéssel biztosítjuk.

Ezek lehetnek:

- jó koncentrációs képességek,
- szokatlanul jó memória,
- szellemileg fejlettebbek koruknál,
- korai nyelvi fejlettség,
- kíváncsiság, tudásvágy, sokrétű érdeklődés,
- önálló tanulásra való hajlam – szeret egyedül tevékenykedni,
- kreativitás.

Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés – a tehetségígéretes gyermekek felismerése a tehetségnevelés/tehetségfejlesztés/tehetséggondozás a tehetség felismerésével, azonosításával kezdődik.

A pedagógusok és a család közösen ismeri fel azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetség ígéretes gyermeket sejtet:

Cél:

A tehetség és megjelenési formáinak felismerése, és a tehetségígéretes gyermek fejlődésének elősegítése (Intellektuális képességekben, speciális képességekben és viselkedési jegyekben).

Feladat:

- A tehetség felismerése, azonosítása, diagnosztizálása
- A gyerek alapos ismerete,
- A rugalmas, folyamatos, kötetlen napirend biztosítása,
- A sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása, A sikerélmény biztosítása,
- A szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása,

Az óvodapedagógus feladatai

- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, különbözőségük elfogadása
- Elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása
- Elkallódás elhárítása – az egyéni fejlődés nyomon követésével a tehetségígéret lehetőség szerinti kiszűrésével
- A fejlődés feltételeinek biztosítása (eszköz, anyag, hely, idő), és egyéb speciális szükségletek kielégítése
- A tehetséges gyermek erős oldalának támogatása, biztatás, tevékenység biztosítása. A tehetséges gyermek „erős oldalainak” megerősítése.
- Differenciált feladatátadással egyéni, páros és mikrocsoportos foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése, óvodai csoportjainkban a napi tevékenységbe ágyazva, illetve kiscsoportos kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozások keretében A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése
- A szülő segítése gyermeke nevelésében, fogadóórák során a szülők tájékoztatása, javaslatok lehetőség felajánlása

Megjelenési formája, feladatok

- Intellektuális tehetség (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, nyelvi képesség stb.)
- Művészi tehetség (képzőművészeti, zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem, kiváló rajzkészség
- Nyelvi, illetve kommunikációs képesség
- Pszichomotoros tehetség (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület testi ügyesség, tánc,harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság)

➤ Szociális tehetség (vezető, szervező, irányító)

A kivételes tehetségek jellemzői: megszállottság, fokozott kritikai érzék, állandó önelégedetlenség, más területen elmaradás, szociális éretlenség. A valamilyen területen kiemelkedő gyermekek teljesítménye nem mindig, minden helyzetben jók, munkavégzésük, fejlődésük nem egyenletes, és gyakran nem vesznek részt a „játékban, tevékenységben, munkában” gondozás, egészségvédelem területen kiemelt figyelmet igényelnek.

A csoportba való integrálásuk érzékenyséjük, labilitásuk miatt különös gondot igényel kommunikációjuk, társakkal való kapcsolatteremtésük sikertelensége agresszivitást, vagy magába zárkózást válthat ki.

A tehetségfejlesztés módjai közül óvodánkban elsősorban a **gazdagítás –dúsítás** módszerét alkalmazzuk. A tehetségígéretes gyerekek társaikkal együtt vesznek részt a különböző tevékenységekben, azonban a nap bizonyos idejében az óvodapedagógusok által differenciált

„gondozásban” részesülnek. Minden esetben felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy tehetség ígéretes gyermekeiket milyen óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekben célszerű az óvodai nevelési időn túl is fejleszteni, illetve segítjük a megfelelő iskolaválasztásukat

A migrációs populáció integrációja

A nemzetközi vándorlások (migráció) hazánkra gyakorolt hatásait tekintve figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyerekek is részt vehetnek, akiknek családjai Magyarországra települtek át vagy szülei huzamosabb ideig vállalnak itt munkát.

Óvodai nevelési programunkban olyan készségek fejlesztése is a cél, mint a kognitív, az eszköz jellegű (kommunikációs képességek fejlesztése) és a szociális készségek (kötődés, érdekérvényesítés, társadalmi szerepekre való felkészítés) fejlesztése.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét

Feladatunk:

A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyerekek együttes gondozása, nevelése, fejlesztése a magyar állampolgárságú, magyar anyanyelvű gyerekekkel.

Kapcsolattartás a szülőkkel az inkluzív pedagógia jegyében.

A család a szocializáció első színtere.

Erősítsük a családi nevelést.

A szülők gyermekük iránti felelősségérzetének kialakítására, megtartására törekszünk.

Személyes kapcsolat alakítunk ki a szülőkkel.

A családok szociális különbségeiből adódó hátrányok kompenzálására törekszünk.

A szülőket szakszerűen segítjük a gyermeknevelésben.

A gyermeknevelés szakmai támaszrendszerének kiépítésére törekszünk.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Óvodánk hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében mindent megtesz, hogy a gyermek megfelelő módon fejlődhessen, a családi háttérből adódó különbség ne legyen érezhető.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek számára az intézmény a szülőkön keresztül biztosít olyan feladatokat, amelyek segítségével a gyermek értelmi fejlesztése megvalósulhat

14 GYERMEKVÉDELEM

A gyermekvédelem védő-óvó funkciója a 2.5 - 6 éves korú gyermekek életkori kiszolgáltatottsága miatt minden óvoda gyermekre figyelemmel van. Az óvoda, a gyermekvédelem egyik legfontosabb „jelző intézménye”, ahol a gyermekek a nap jelentős részét töltik. A gyermekek jogairól szóló, és a gyermekvédelmi törvényt alapul véve óvodánkban olyan pedagógiai tevékenységet folytatunk, amely kizárja, hogy bármelyik óvodásunk bármilyen oknál fogva hátrányos, vagy megkülönböztetett helyzetbe kerüljön. Munkánk során a gyerekek mindenekfelett álló érdekét tartjuk szem előtt.

Hátrányos helyzetű gyermek:

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alacsony. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családba fogadó gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ -(az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)

A gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek -(elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény)

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek:

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmény) legalább kettő fennáll. Halmazottan hátrányos helyzetű továbbá a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A veszélyeztetett gyermek:

A veszélyeztetettség az 1997.évi XXXI. tv. /A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

/5.§ értelmében súlyosabb, halmazottabb állapot. Nem a tünetek jellemzik, többnyire károsodottak valamilyen szinten – a pedagógiában ennek korrekciója szükséges.

Veszélyeztetett helyzet:

Alacsonyfokú veszélyeztető magatartás.

Mérsékelt súlyos veszélyeztető magatartás.

Nagyon súlyos veszélyeztető magatartás.

Életveszélyes veszélyeztetettség.

Veszélyeztetettség okai:

Környezeti ok: család, család szerkezet, nevelési hiányosságok, erkölcsi fejlődést veszélyeztető környezet, lakásviszonyok

Gyermek személyiségében mutatkozó ok

- Anyagi ok
- Egészségügyi ok
- Egyéb ok

Cél:

A veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet korai felismerése, okainak feltárása, a károsító tényezők megszüntetésében való segítségnyújtás a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartásával.

Feladat:

- Testi-, érzelmi-, értelmi-, szociális fejlődés feltételeinek megteremtése a biztonságos, egészséges, derűs környezet biztosításával.

- A gyermek családi hátterének, környezetének megismerése, feltérképezése családlátogatás alkalmával (új gyermekeknél).
- A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermek kiszűrése. (szexuális verbális fizikai bántalmazás)
- Okok feltárása az információk összegyűjtésével, értékelésével (óvodapedagógus, gyermekvédelmi megbízott, intézményvezető)
- Csökkentés, megszüntetés – a legjobb megoldás megkeresésével, alkalmazásával, a megoldás sikerének utólagos értékelése.
- A szociálisan hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatása, a gyermeket veszélyeztető körülmények megelőzése segítőkész odafigyeléssel, türelemmel, szeretettel a gyermek biztonságérzetének kialakítása, megszilárdítása. A gyermek beilleszkedésének segítése a baráti kapcsolatok támogatásával, a különbség elfogadásával.
- Segítőszándékú együttműködés a szülőkkel.

A gyermekvédelmi tevékenység tartalma, szervezeti formái, módszerei:

A gyermekvédelmi megbízott a csoportok óvónőivel, az óvoda vezetőjével együttműködve végzi munkáját. Év elején az új gyermekek adatait begyűjtjük, a régieket felülvizsgáljuk.

A gyermekvédelmi helyzetek pontos felismerése, kezelése tőlünk nagy tapintatot, a szülők felé fordulásban empátiás készséget, meggyőző és megértő magatartást kíván.

Elsőként pedagógiai eszközökkel igyekszünk segíteni, ha ez nem célravezető, akkor irányítjuk szakszolgálathoz a szülőt.

Alapos megfigyelés, konzultálás alapján tesszük meg azokat a pedagógiai, szociális vagy egyéb intézkedéseket, amelyet az adott eset megkíván.

2018. szeptember 01. napjától a GYVT 40. §-a értelmében kihelyezett szociális segítő munkatárs is támogatja munkánkat.

A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer tagjaival együttműködve - a megelőző és elérő szolgáltatások nyújtásával lehetőséget biztosít a gyermekek és családjuknak, az óvoda közösségének a szociális/gyermekevédelmi problémák felismerésében, megoldásában.

Az esélyegyenlőséget szolgáló és a diszkrimináció mentességet biztosító óvodai szociális segítő tevékenység konkrét célja:

- A gyermekek, a pedagógusok és a szülők részére adekvát szakmai segítség nyújtása az elsődleges prevenció segítése
- Az észlelő- és jelzőrendszer működésének segítése

- Az óvodapedagógusok munkájának szakmai segítése, megerősítése
- Egységes szemléleten alapuló szociális segítségnyújtás megszervezése a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása lehetőségeik maximális kihasználása érdekében a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése szociális jólétük javítása érdekében.

Az óvodapedagógus feladata:

- Biztosítjuk a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő – óvó intézkedésre teszünk javaslatot.
- Preventív gyermekvédelmi tevékenységet folytatunk, (a szülőket tájékoztatjuk, szakemberhez irányítjuk, pedagógiai véleményt készítünk)
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, és okokat felismerjük – a szociális segítő kollégával együttműködve szükség esetén az óvodavezetővel egyeztetve szakember segítségét kérjük.
- A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezzük, megvalósítjuk
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően, javaslatot teszünk szociális támogatásra.
- A szülőkkel együttműködő kapcsolatot alakítunk ki, családlátogatások – fogadó órák keretében.

Az óvodavezető feladatai

- A gyermekvédelmi tevékenységhez a eltételek biztosítása: gyermekvédelmi felelős megbízása; feladatok, kompetenciák nevelőtestületi szinten.
- Bizalomelvű kapcsolat kiépítése a családokkal.
- A törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása.
- Veszélyeztetettség esetén a szociális segítő, a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása.
- Étkezési kedvezmények meghatározása a törvényi jogszabályoknak és az önkormányzati rendeleteknek megfelelően. Ezek dokumentálása.
- Óvodáztatási támogatással kapcsolatos feladatok ellátása.
- Segíti a szociális segítő munkáját, biztosítja a szerződésben foglalt tárgyi feltételeket

A szülők alapvető kötelezettségei a gyermeki jogok érvényesítésében

- Szülői felügyeleti jogok gyakorlása (gondozás, nevelés, testi, érzelmi, értelmi fejlődés elősegítése, érdekképviselése).

- Együttműködés a gyermek érdekében a gyermeket nevelő személyekkel és a többi szülővel. A gyermeki méltóság tiszteletben tartása, fizikai és lelki kényszertől mentes bánásmód. Tolerancia a más körülmények között élő, más értékeket képviselő szülőtársakkal, és a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel szemben.

15 ÓVODAI NEVELÉSI EREDMÉNYEINK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Az értékelő vizsgálat módszerei

Gyermekek esetében

Pedagógiai programunk megvalósításának hatékonyságát az óvodás gyermekek személyiségének fejlődése és eredményeik igazolják vissza. A gyermekek fejlettségének megállapításában, munkánk eredményeinek megfigyeléses mérésében és értékelésében a vezetők, az óvodapedagógusok, gyógypedagógusok egyaránt részt vesznek, a gyermekek következő szintjeinek megállapítása alapján:

Testi fejlettség , lelki érettség

- Tanuláshoz szükséges képességek jelenléte
- Anyanyelvi kultúra, fejlettség
- Szociális képesség kialakulása.
-

15.1 Az intézmény egészségnevelési programja

Elvi alapok

Intézményünknek a klasszikus tudományos területeken felhalmozódott tudáson kívül át kell adni a felnövekvő generációknak a hétköznapi életre és magatartásra vonatkozó alapvető ismereteket is.

Az egészséges életmódra nevelés jelentősége különösen megnőtt, amióta nehézkesen működnek azok az ismeretátadási formák, melyek hagyományosan biztosították.

Az egészség megőrzésére vonatkozó hétköznapi tudás generációkon át spontán továbböröklődjék (pl. öltözködés, táplálkozás stb.), egyrészt a családon belüli kommunikáció megváltozása miatt, másrészt mert sokszor a szülők sincsenek már ezen tudások birtokában; a gyermekek napjaik nagyobb részét a szülői házon kívül töltik.

Feladat:

- Modellnyújtás, példaadás.
- Pontos, naprakész, objektív szemlélet.
- Lényeges, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelően kapjanak az őket érintő kérdésekről és veszélyekről. Ismerjék a környezetük és saját viselkedésük pozitív vagy negatív következményét
- Az óvodánk egészségnevelő munkája a mindennapi nevelőmunka része. Alapja a szokás szabály rendszer.

Fejlesztjük a motorikus képességeik szintjét, fenntartásuknak és fejlesztésüknek módját.

A szülőket tájékoztatjuk, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket.

Az egészség és környezet komplexitásának meg kell jelenni a csoportos dokumentumokban és a gyermekek fejlődésének nyomon követésében.

Cukorbetegséggel, mogyoró vagy más ételallergiával küzdők étkezésének figyelemmel kísérése a megfelelő diéta biztosítása, a többi szülő partnerségének kialakítása

15.2 Gyermekek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése

Óvodánkban a gyermekek fejlődésének követése folyamatos, az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig nyomon követhető. (Bevezettük az Óvped rendszert.)

Figyelembe vesszük az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazottakat, miszerint a gyermekek az óvodában saját ütemük szerint kell, hogy fejlődjenek. Tehát önmagukhoz mérten kell megvalósítani a fejlesztést, és mérni, értékelni a fejlődést

Már az óvodába lépéskor fontos a gyermek megismerése, a gyermeki személyiség fejlettségi szintjének pontos megállapítása.

A fejlődési naplónk alkalmas a fejlődési folyamat követésére, a lemaradások, eredmények, egyénnek szóló fejlesztések meghatározására.

A gyermekek fejlettségét a mindennapi életben tudatos megfigyeléssel, esetleg játékos egyéni vizsgálatok alapján rögzítjük. Az eredmények rögzítésekor egyaránt támaszkodunk a gyermek spontán játékának megfigyelésére és az irányított játékhelyzetekre.

A fejlődési napló dokumentumai

Anamnézis kérdőív

- A fejlődés nyomon követése 2,5-7 éves korig.
- Megfigyelések rögzítését szolgáló táblázatok, képesség területek szerint.

- Egyéni fejlesztési lapok, melyek tartalmazzák a szükséges fejlesztési területeket és feladatokat.
- Tanköteles korú gyermekek jellemzése. Nyilvántartólap a szülők tájékoztatásáról.
- Szükség esetén szakvélemény készítése (nevelőotthon, szakszolgálat, bíróság)

A megismerés folyamata:

A családi háttér megismerése: Anamnézis kérdőív: melynek kitöltésével képet kapunk a gyermek előéletéről és a jelenlegi otthoni helyzetéről.

A gyermek megfigyelése: Az óvodába lépő gyermekeknél / Bemenet/ az érzelmi, értelmi, verbális és a testi fejlettség mutatóinak megfigyelése, a tapasztalatok számszerű rögzítése a Fejlődési Napló adatlapjain.

A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése: A gyermeki megfigyelések, természetes környezetben, szabad játékban megvalósuló tevékenységek során, évi 2 alkalommal, az eredmények rögzítésével.

Tanköteles gyermekek esetében, a gyermek jellemzése, képességterületenként (értelmi, szociális, testi, beszédképesség), megállapítva a kiemelkedő és fejleszthető területeket.

Az óvodapedagógus feladatai

A nevelő - fejlesztő munka során a gyermekek egyéni képességeinek, tehetségének, fejlődési ütemének, szociokulturális háttérének segítése, a tehetségek kibontakoztatása, esetleges hátrányos helyzetéből való felzárkóztatása. Az ezekkel kapcsolatos konkrét feladatok megjelenítése az írásos tervező, s értékelő munkája során

A Fejlődési Napló vezetése az óvodapedagógusok számára kötelező.

Az együtt dolgozó kollégák a csoportjukba járó gyermekek fejlődését, fejlődésének vonulatát közösen kísérik figyelemmel.

A megfigyeléseket, és a tapasztalatok rögzítését évi 2 alkalommal. A gyermekek körében elvégzett megfigyelési méréseket és az egyéni fejlesztési tervet a Fejlődési Naplóban dokumentálják.

A fejlődési naplóban foglaltakat a szülőkkel megismertetik félévenként, fogadóóra keretén belül.

Az írásban átadott értékelés tartalmazza az adott állapotot, szintet, a fejlesztés irányát, a fejlesztés módját.

Az átlagtól valamilyen irányban eltérő fejlődést mutató gyermekek esetében célzott odafigyelést alkalmaznak, az átlag alatt teljesítő gyermek számára, az adott képességterületre vonatkozóan fejlesztési tervet készítenek.

Szükség szerint szakember segítségét kéri, a gyermek további fejlődése érdekében. Ezen esetekben, a szülőkkel egyetértésben, a szakemberek útmutatásait figyelembe véve, mindenkor az adott gyermek fejlődéséhez igazítják a nevelés eljárásait.

Minden nevelési év végén, a mérés eredményeit felhasználva szöveges beszámolót, értékelést készítenek, a csoportjukban végzett tevékenységről, a csoport aktuális fejlettségéről, a kimagasló és a fejlesztésre szoruló területekről.

A beszámolóban kiemelt eredmények, fejlesztési területek egyben meghatározzák a következő év feladatait, fejlesztési irányait.

Nagycsoportban, több alkalommal felvett elemzett szociometria vizsgálatot végezhető.

A csoport társas szerkezetét postás játékkal vizsgáljuk. Az adatokat, azok elnemzését, vizsgálati eredményeit, a csoportnapló tartalmazza.

15.3 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A kisgyermek többsége az óvodáskor végére a következő együtttható tényezők hatására – a gyermek belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként – eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

Általános fejlődési ütemű gyermekek iskolakezdési időpont

Óvodánk az iskolába lépés lélektanának ismeretében tervezi meg feladatait. Segítjük a szülőket az iskolakezdés rugalmas alkalmazására, az életkoron túl figyelembe vesszük – erre hívjuk fel figyelmét – a gyermeke egyéni fejlettségi szintjét.

A közoktatás magasabb lépcsőfokán lévő közösségbe való sikeres beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi, érzelmi érettség kialakulása.

Az eredményes iskolai munkához az alábbi feltételek megléte szükséges:

- Testi
- Leleki
- Szociális érettség.

Pedagógiai programunkban az általános jellemzők így összegezhetők:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
- Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.

- Életkorának megfelelő testsúly és magasság jellemzi.
- Érzékszerve és mozgásrendszere ép.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan képes irányítani.

A testi érettség mutatói, a fejlődés jellemzői alapján:

Testi érettség

A testi fejlettség jellemzői:

- Első alakváltozás, fogváltás, életkornak megfelelő fizikai teherbírás kialakulása.
- A fejlődés jellemzői az egészséges életmód alakítása területén:
- Vannak ismeretei az egészség értékéről.
- Tud néhány környezettudatos magatartással kapcsolatos szokást.
- Igénye van a rendezett külsőre.
- Szokásává vált a rendszeres, gondos tisztálkodás (mosakodás, fogmosás, toalett használat).
- Szükség szerint használ zsebkendőt.
- Megtartja a kulturált étkezés szokásait.
- Az elsajátított testápolási szokásokat a gyermekek teljesen önállóan, igény szerint végzi: önállóan használja a vécét-t, önállóan és helyesen mos kezét, fogat, szükség szerint használja a zsebkendőt.
- Önállóan öltözik, vetkőzik, ruháját rendbe rakja.
- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- Mozgását, testi szükségletei kielégítését irányítani képes.
- Az irányított mozgást is önfegyellemmel végzi, társaira
- Óvodáskor végére a gyerekek természetes, belső igényévé válik a mozgás és annak szeretete, mozgásuk összerendezett, ügyes, megfelelő ritmusú,
- Biztosan mozognak környezetükben,
- Mozgásformák (járás, kúszás, mászás, egyensúlyozás stb. Automatizálódtak
- Cselekvőképességük gyors, mozgásukban kitartóak, képesek a testrészek, helyzetek, mozgások, téri irányok pontos megértésére, megnevezésére,
- Ismernek néhány tánclépést, mozdulatot, és ezeket szívesen végzik a csoportban
- Ismeri a testrészeit, és biztonságosan tájékozódik a testén. Uralkodik a mozgásvágyán, szabályozza mindezeket
- Megfelelő a tér- és időtájékozódó képességük.
- A megtanult mozgásokat változatos kombinációkban és helyzetekben is tudják alkalmazni.

- Szívesen vesznek részt szervezett mozgásokban, játékokban és maguk is kezdeményezik ezeket
- Közvetlen környezetükben biztonsággal tudnak tájékozódni,
- Képesek a térben biztonsággal tájékozódni, ismerik a jobbra-balra irányokat, értik és tudják követni azokat, illetve a helyeket kifejező névutókat
- A munkavégzéshez használt eszközöket önállóan, rendeltetésszerűen használják, munkavégzés után azokat a helyükre elrakják

Ábrázoló készsége

- Emberábrázolásukban megjelennek a részformák és a legegyszerűbb mozgások jelzései
- Önállóan is tudják alkalmazni a különböző technikákat pl: hajtogatás, nyírás, tépés, ragasztás, varrás stb képesek önállóan anyagot, témát választani, helyesen használja az evőeszközöket.
- Forma ábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető
- jegyeket, jellemző formákat.
- Képesek a szem-kéz, szem-láb koordinációt és az egyensúlyérzéklet igénylő feladatok, gyakorlatok végrehajtására különböző kézi szerek, torna eszközök használatával.
- A térbeli irányok ismerete automatizálódott, kellő jártasságot szerzett és alkalmazza mind térben, mind síkban egyaránt.
- Kialakult dominanciával, főleg kézdominanciával rendelkezik.
- Képes mozdulatot utánozni. térben vagy síkban reprodukálni a látott mintát
- Egyre tökéletesebbé válik a szem-kéz koordináció. tudja követni a keze mozgását,.
- A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
- A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.
- A szűkebb és tágabb környezete iránt egyre nagyobb érdeklődést mutat. A különböző tevékenységek felkeltik érdeklődését.
- Az érzékelés észlelés tovább differenciálódik, különös jelentőségű a téri észlelés fejlettsége mellett, a vizuális és az akusztikus differenciáció.
- A képszerű gondolkodását felváltja az elvont gondolkodás, az elvont fogalmakon át eljut a műveletek elvégzésének szintjéig.

- Felismeri az analízis - szintézis műveleteit – a rész-egész viszonyait -, amely az olvasás, írás, számolás tanulásánál fontos. 10-es számkörben biztosan számol, ismeri a több- kevesebb, kisebb-nagyobb fogalmát
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában fejezi ki.

Az értelmi fejlettség mutatói a megfogalmazott fejlettségi jellemzők alapján:

Szociális érettség

- A fejlődés jellemzői az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés területén:
- Jó kapcsolatban van a társaival, a csoportban dolgozó felnőttekkel — szeret óvodába járni, közösségben élni, tevékenykedni.
- Igényévé válik a csoportban kialakított helyes viselkedés és cselekvés szokásainak, szabályainak megtartása - együttműködésre képes.
- Képes a művelt ember szokásaihoz igazodó ünneplésre, mind a csoportszintű, mind az óvodai szintű ünnepeken.
- Pozitív és negatív érzelmei kulturált kifejezésére törekszik.
- Konfliktusos helyzetben a csoportnormák alapján egyezkedik társaival, felméri, mikor
- van szükség a felnőttek segítségére.
- Énképe pozitív, van önbizalma.
- Szociálisan elfogadható önérvényesítésre képes.
- Igazságtudata alakulóban van.
- A kudarc és a siker feldolgozására életkorának megfelelő szinten képes.
- Érdeklődik társai, barátai iránt, van mi tudata.
- Véleményalkotásra, döntésre korának megfelelő helyzetekben képes.
- Felnőtt kérdés nélkül is segíti társait a tevékenységekben.
- Figyelmesen meghallgatja társait és a felnőtteket.
- Kívánságait, elképzeléseit tudja késleltetni, tud várni.
- Természetes módon elfogadja a különbözőségeket.

Lelki érettség

- A fejlődés jellemzői az anyanyelvi, értelmi nevelés és fejlesztés területén:
- Gondolatait, érzelmeit érthetően fejezi ki, képes az összefüggő beszédre.
- Minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Végig tudja hallgatni, megérti mások beszédét.
- Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat.

- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Egyre pontosabb, valósághű észlelésre képes.
- Alakulóban van a valósághoz közelítő képzeleti működés.
- Szándékos figyelemre, szándékos bevésésre, felidézésre képes. Cselekvő-szemléletes és képi gondolkodása mellett, elemi fogalmi gondolkodása kialakulóban van.
- Problémamegoldó és kreatív gondolkodása kialakulóban van.

A gondolkodás műveletei

- Vannak elemi ismeretei az őt körülvevő világról, felismer összefüggéseket. Probléma helyzetekben törekszik a megoldás keresésére, szívesen kísérletezik
- Rendelkezik ismeretekkel a környezet védelmének fontosságáról, jelentőségéről, Ismeretekkel rendelkezik a természeti környezet területén: a közlekedési eszközökről, szabályokról, az évszakokról és azok jellemzőiről, a napszakokról, a növényekről, az állatokról, színekről, az emberi testről.
- Ismerik saját személyes adataikat, családjuk adatait, szüleik és más emberek foglalkozását, lakóhelyük nevezetességeit, környezetük néhány intézményét.
- Ismerik szülőföldjüket, hazájukat, ismernek helyi és néphagyományokat. Tisztelik és védelmezik az emberi és tárgyi kultúra értékeit
- A gyereke óvodáskor végére képesek a világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek a felismerésére, elemi ok-okozati összefüggések felismerésére,
- Az egyszerű matematikai kifejezéseket alkalmazzák, 10-es számkörben biztonsággal tudnak számolni,
- Vannak ismereteik a halmazok, geometria, relációk témakörében,
- Képesek összehasonlítani, csoportosítani, összemérni, azonosítani,
- Aktívan, tevékenyen részt tudnak venni egy-egy matematikai probléma megoldásában Képesek az egyszerű feladatokat megérteni
- A gyermekeknek vannak tapasztalataik és ismereteik az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetéről.
- Képesek a tárgyak kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére.

Pszichikus funkciók működései

- Érdeklődnek környezetük tárgyai, jelenségei, összefüggései iránt,
- Szándékos figyelmük életkoruknak megfelelő, képesek a figyelemösszpontosításra, Képesek az elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.

- Tanulási képességeik fejlettsége / megfigyelőképesség, figyelem, gondolkodás, emlékezet, stb./ lehetővé teszi számukra az iskolai tanuláshoz való viszonyt
- Az óvodáskor végére kialakul belső érdeklődésük, szeretetük az irodalmi alkotások iránt, igénylik a mesehallgatást,
- Képességei önmagához viszonyítva fejlődést mutatnak,
- Tudnak egyszerű formákat mintázni elképzelés és megfigyelés felhasználásával.
- A zenehallgatásnál figyelmesen végig hallgatják az élő zenét, az óvónő énekét, a hangszeres előadás, más népek dalait.
- Eszközöket a játéktémákhoz önállóan választ és készít színhasználatukban érvényesítik a változatosságot
- Alkotásaikban képesek kifejezni gondolataikat, élményeiket,
- Az ábrázoló tevékenység önkifejezésük egyik eszközévé vált, azt az alkotás öröme, az örömteli cselekvés jellemzi.
- Igénye alakul ki az alkotásra, önkifejezésre környezetalakításra és befogadásra. alkalmazzák a képi kifejezés változatos eszközeit

Érzékszervi terület

- Képes időrendiséget felállítani
- Felismerik a dallamot, ritmusmotívumot tudnak létrehozni, visszatapsolni, tudnak dallamot bújtatni, visszaénekelni
- Érzékelik a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú közötti különbséget
- A tárgyak és környezet zörejhangját meg tudják különböztetni
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. Tudják mindkettőt mozgással, járással, tapssal megkülönböztetni
- Hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében érzik és értik a hallott versek költői képeit, Mesehallgatás közben képesek belső képalkotásra, azok kifejezésére (pl: ábrázolás, mozgásformák, ritmus, stb...)
- Tisztán, helyes tempóban énekelnek a csoportba

Beszéd

- Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatainak érthető kifejezését Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.
- Óvodáskor végére kialakul belső érdeklődésük, szeretetük az irodalmi alkotások iránt, igénylik a mesehallgatást,

- Hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében érzik és értik a hallott versek költői képeit, Szeretik, becsülik, óvják a könyveket, örömmel lapozgatják, nézegetik azokat, az udvariassági formák betartásával kommunikál
- Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek Képről mondatokban beszél
- Folyamatosan összefüggő mondatokkal fejezi ki magát önálló véleményalkotásra is vállalkozik Szívesen mondanak általuk kitalált történeteket, örömmel mesélnek,
- Élvezettel ismételtetik a verseket, mondókákat, rigmusokat, népi csúfolókat, kiolvasókat az óvodai tevékenységek valamennyi területén, a nap bármely szakában Tud rövid történeteket, szöveget visszamondani
- Néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni
- Érthetően, tisztán, folyamatosan, életkorához mértén árnyaltan fejezi ki érzelmeit, gondolatait, használja a különböző mondat- és szószerkezeteket, szófajokat, szókincse életkorához mértén bő.
- beszédfegyelme kialakult, végig hallgatja, megérti mások beszédét.
- A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére a gyermekeink szociálisan is éretté válnak az iskolára. kedvező iskolai légkörben készen állnak az iskolai élet és a tanító elfogadására, képesek a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- Az érettség mutatója, hogy vágyait, gondolatait, cselekedeteit már nem az emóciók (érzelmek) uralják, egyre jobban megérti, hogy kívánságai nem azonnal, hanem csak később teljesíthetőek, képes „késleltetni, gátolni”.
- **Szociális érettség mutatói a megfogalmazott fejlődés jellemzői alapján:**

A gyermek érzelmi élete

- Érzelmi élete gazdag, érzelmeit kifejezi, bízik önmagában,
- Környezetük megismerése során ismerik és alkalmazzák a kulturált élet szokásait, az elfogadott viselkedésformákat, az érzelmi és erkölcsi viszonyokat,
- Kialakult bennük a természet szeretete, a természet tisztaságának, szépségének tisztelete

Közösségi tulajdonságai

- A gyermek a csoportjában otthonosan mozog, tevékenykedik, ragaszkodik óvodájához,
- biztonságban érzi magát.
- Érdeklődik társai, barátai iránt

- Képesse válik egyazon játék témát több napon keresztül folytatni társaival
- Képes szerepvállalásra, szerepek elosztására, alkalmazkodik az alá – és fölérendeltségi viszonyokhoz egyaránt
- Jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkezik

Akarati tulajdonságai

- Konfliktus helyzetben keresi a megoldást, kompromisszumra képes, képes önfeledt játékra, játékában önálló, kitartó
- Képes alkalmazkodni társaihoz, mások igényeit tiszteletben tartani képes tapasztalatait újra átélni, játszani
- Megtanul konfliktusokat intelligensen kezelni, társas kapcsolataiban megjelennek az óvoda által preferált viselkedési normák
- A szabályjátékok során képes az egészséges versenyszellem születte siker és kudarc elviselésére egyaránt, kreatív együttműködésre
- Képesek egyéni, csoportos, sor- és váltóversenyek játszására a szabályok pontos betartásával Elfogadja a csoport szabályait
- Képes egyazon játék témát több napon keresztül folytatni társaival

Erkölcsei tulajdonságai

- Feladat és szabálytudata kialakult
- A munkájukban önállóak, kitartóak, átérzik annak felelősségét, szívesen vállalnak munkajellegű feladatokat, megbízatásokat, szívesen vállalnak feladatokat a közösség érdekében is.
- Feladatvégzésükre a kitartás a jellemző
- Környezetük megismerése során ismerik és alkalmazzák a kulturált élet szokásait, az elfogadott viselkedésformákat, az érzelmi és erkölcsi viszonyokat,
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére. Kulturáltan érkezik
- A környezet rendjének, értékeinek megóvása belső igényükké vált, megalapozódik, bennük egy tudatos környezetbarát szemlélet
- A gyerekek ügyelnek saját személyük, személyes dolgaik és környezetük rendjére.
- Őszinteség, igazmondás jellemzi
- A környezetében mindenütt rendet tart. Ügyel saját külsejére. Elfogadja a másságot.
- Szeretik, becsülik, óvják a könyveket, örömmel lapozgatják azokat. Önállóan, kitartóan végzik a naposi munkát.

- Kialakul bennük a természet szeretet, a természet tisztaságának, szépségének tisztelete. Együtt érez másokkal, érzelmeit felismeri, sőt lehetőség szerint képes a megoldás megkeresésére. Képes kapcsolatot teremteni és fenntartani kortársaival és az őt körülvevő felnőttekkel Képes együttműködni társaival, és az őt körülvevő felnőttekhez a különböző tevékenységekben Kellő önbizalommal rendelkezik, formálódik reális önértékelése.
- A társas együttlétéhez nélkülözhetetlen szabályokat, szokásokat ismeri, betartja, sőt másokat is figyelmeztet annak betartására.

15.4 A gyermek tankötelezettségével kapcsolatos tudnivalók

A tanköteles korú gyermek további egy nevelési évig óvodában történő részvétele kérdésében 2020. január 1-jétől az Oktatási Hivatal dönt.

Az eljárás a szülő kérelmére indul. A szülő a kérelméhez bármilyen, általa fontosnak tartott iratot, dokumentumot mellékelhet, mint a gyermek fejlődését nyomon követő nyomtatványt, mellyel így módon a kérelemmel foglalkozó szakemberek közvetve az óvoda véleményét is figyelembe vehetik. A fejlődést nyomon követő nyomtatvány csatolása ugyanakkor nem kötelező.

A kérelem vonatkozásában a törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére a fent említett jogszabályokban, rendeletekben megfogalmazott eljárásrend, eljáró hatóság és jogorvoslat az irányadók.

15.5 Átvétel más intézményből

A megismerkedéshez, a döntéshez a szülő és gyermek együttes megjelenése szükséges az óvoda által megjelölt időpontban. Plébánosi (lelkészi) ajánlást, ha van. Az előző óvoda által kiadott átjelentkezési lapot.

15.6 Fenntartói minőségcél

- A minőségfejlesztés új rendszerének működtetése
- Az új pedagógus életpálya modell működtetése, a teljesítmény értékelésre való felkészülés A tanfelügyeletre való igényes felkészülés
- Az intézményi belső önértékelési rendszer működtetése Önértékelési csoportok hatékony működése

15.7 Záró rendelkezések

Módosult az iskolába lépés feltételrendszere. A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről: 45. §(2) bekezdés értelmében az a gyermek, aki betölti a 6. életévét adott év augusztus 31-ig köteles iskolát kezdeni, kivétel, ha az OH megadja a felmentést.

15.7.1 További egy évig óvodában maradó gyermekek differenciált fejlesztése az óvodában:

- A tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek számára szervezett **CÉLZOTT FOGLALKOZÁSOK**

- Az iskolakezdés alól, az OH által, a szülők kérésére, az óvoda támogatásával felmentett gyerekek fejlesztése a negyedik nevelési évben vegyes életkorú csoportokban

➤ **Szociális területen:**

- A társakhoz való kapcsolódás, szabályokhoz való alkalmazkodás nehézségei a szociális éretlenség leggyakoribb okai.
- Vegyes csoport lévén ezek a gyerekek könnyebben kapcsolódnak kisebb társaikhoz, kevesebb nehézséget okoz számukra az alkalmazkodás másokhoz.
- Az óvodapedagógusok a szabályokhoz való alkalmazkodást és a társakhoz való kapcsolatteremtést erősítik azzal, hogy az ismétlő nagycsoportosokat megkérlik, hogy legyenek egy-egy új kiscsoportos segítők.
- Az óvodapedagógus a pedagógiai asszisztens és a dajka bevonásával ezeknek a gyerekeknek új felelősi feladatot ad: szalvéta, w.c. papír mennyiségének, játékok elpakolásának ellenőrzése, udvari ivóeszközök kivitele, kisebb gyerek kikísérése a mosdóba, ezzel is erősítve a szabályokhoz való alkalmazkodást

➤ **Érzelmi területen:**

- A **kudarctűrő képességet erősíti** az óvodapedagógus az egyénre szabott feladatok, szabály játékok kiválasztásával, a pedagógiai asszisztens és dajka bevonásával ezek felhasználásával, megoldásával egyénileg vagy kisebb csoportban.

Az önbizalom fejlesztését segíti:

- Az óvodapedagógusok segítő hozzáállása, egyénre szabott módszerei, pozitív attitűdje
- A kisebb társak támogatása, patronálása
- Az „én ezt már ismerem” - érzése a feladatok megoldása alkalmával
- A túlzott zárkózottság feloldását segíti, hogy a nagyobb gyerekek könnyebben

nyitnak kisebb társaik felé, és a számukra megszokott, érzelmi biztonságot nyújtó csoportban plusz egy év áll rendelkezésükre hátrányuk leküzdésére

- A feladattudat fejlődését segítheti elő az óvodapedagógus az egyénre szabott feladatok, megbízatások biztosításával és a pozitív megerősítés módszerével, ezeknek a gyerekeknek új feladatok adásával, melyet ők végezhetnek (fogkrém nyomása, kisebb társak ágyának kivitele, egyéni feladatmegoldás lehetőségének biztosításával) a szervezett tevékenységeken kívül is egyéni, vagy mikrocsoportos formában.

Mozgás területén:

- A mozgás területén tapasztalt elmaradások leküzdését segíti elő az óvodapedagógus, bevonva a pedagógiai asszisztent és a dajkát;
- Egyensúlyérzéklet javító eszközök használatának biztosításával a csoportszobában;
- A szervezett mozgásos tevékenységeken differenciált feladatadással, eszköz kiválasztásával;
- A finommotorika fejlesztése differenciált feladatadással, megfelelő technikák, eszközök, például ceruzafogó használatával lehetséges, melyet az óvodapedagógus választ ki, a végrehajtásba bevonja a pedagógiai asszisztens is;
- Az udvaron található eszközök megtervezett felhasználása a különböző mozgásfajták fejlesztésére;
- Heti egy alkalommal a vegyes csoportban lévő ismétlő nagycsoportos gyerekeknek óvodai szinten a mindennapos mozgás keretében számukra tervezett mozgásos játékok tartása a sportolásra alkalmas területen vagy sportpályán, lehetőleg az udvaron.

Értelmi területen:

- Az óvodapedagógus feladata az egyéni fejlesztési tervnek megfelelően differenciált feladatok keresése, a pedagógiai asszisztens segítségével idő és hely biztosítása ezek elvégzésére;
- Az óvodapedagógus feladata a pedagógiai asszisztens, dajka bevonásával fejlesztőjátékok folyamatos biztosítása játékidőben, ezek tudatos alkalmazása;

Beszéd területén:

- Az óvodapedagógus feladata anyanyelvi játékok keresése, a pedagógiai asszisztens segítségével ezek használata célzottan, ezen gyerekek bevonásával;
- Az óvodapedagógus, a pedagógiai asszisztens, dajka feladata a helyes artikuláció,

a megfelelő ragozás, névutók használatának folyamatos alakítása az óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, dajka feladata a beszédfigyelem fejlesztése a pozitív megerősítés eszközével;

- Az óvodapedagógus feladata a rendszeres konzultáció az óvoda logopédusával a gyermek fejlődéséről, a fejlesztés lehetőségeiről;
- Az óvodapedagógus az ismétlő nagycsoportosokat kéri meg, választja ki az ismert körjátékok, mozgásos játékok szabályainak felidézésére.

Munkára nevelés:

- A munka jellegű tevékenységeknél bővítjük a lehetőségeket a csoportszobában és az óvoda kertben is.
- Legfontosabb céljaink:
 - A gyermeki önállóság növelésével az életre, az iskolára való felkészítés,
 - Tapasztalatszerzés a környezetről és saját maguk képességeinek megismerése,
 - A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek alakítása,
 - A közösségi kapcsolatok alakítása, a munka iránti pozitív érzelmek erősítése
 - Saját és mások elismerésére nevelés.
- Igyekszünk minél változatosabb munkalehetőségeket szervezni a gyermekeknek a lehetőségeket gazdagítjuk, hiszen az előző években már megismerték az önkiszolgáló és naposi munkát, megismerkedtek a kert gondozásához szükséges egyes munkafolyamatokkal.

Anyanyelvi nevelés:

- A külön foglalkozások mellett fontos, hogy minél több bábozás, dramatizálás jelenjen meg rendszeresen a csoportban.
- A drámajátékok, az anyanyelvi játékok alkalmazása heti rendszerességgel is segíti a beszéddel kapcsolatos képességek fejlődését.

16 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK, ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS, NYILVÁNOSSÁG

Az óvodavezető jóváhagyását követően a kihirdetés napjától lép életbe és visszavonásig érvényes. A módosított Pedagógiai Programot 2023. szeptember 1-től szükséges bevezetni. Ezzel egy időben hatályát veszti a „Pedagógiai Program”.

A Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, évente az elégedettség vizsgálatok eredményeivel (gyermeki, szülői, alkalmazotti), öt évente beválás vizsgálattal, valamint az intézményi önértékelés és éves beszámolók keretén belül.

Az intézményben működő szakmai munkaközösségek a nevelési év végén – az éves beszámoló részeként - írásban értékelik a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok, feladatok megvalósulását.

Az Óvodai Pedagógiai Program módosítása

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet:

- Óvodavezető
- A nevelőtestület tagja/tagjai
- Szakmai munkaközösség
- Szülői Szervezet
- Az óvoda fenntartója.

A Függelékek módosítására – a változások függvényében – aktuálisan, de szükség szerint évente kerül sor, melynek határideje: az adott év augusztus 31.

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az óvoda vezetője hagyja jóvá.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető szakmai szabályozó dokumentum.

Egy – egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- Óvoda fenntartójánál,
- Óvoda irattárában,
- Óvoda honlapján,
- KIR közzétételi listáján.

A dokumentum másolati példánya minden óvodában, a szülők és látogatók számára elérhető formában az irodákban kerül elhelyezésre, ahol óvoda nyitvatartási idejében bárki megtekinthet.

Tájékoztatás a pedagógiai programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az óvodavezető, vagy az általa megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról.

Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyerekek szüleinek az óvodavezető, vagy az általa megbízott személy előre egyeztetett időpontban ad tájékoztatást az óvoda pedagógiai programjáról, mely az óvoda honlapján folyamatosan, az irodákban az óvoda nyitvatartási idejében megtekinthető.

A fentiekén túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda vezetőjétől, vezető-helyettesétől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatosan kérdéseket tehet fel bárki az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontját a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

Budapest, 2023. 09.01.

17 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Programot készítette: <u>Az intézmény vezetője a nevelőtestület bevonásával.</u>	Dátum: 2023.09.21 Óvodavezető aláírása
Az óvoda nevelő munkát segítő alkalmazottai az óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakról a <u>tájékoztatást megkapták.</u>	Dátum: 2023.09.01 <i>János Károly Kovács</i> A nevelő munkát segítő alkalmazottak nevében aláírás
A <u>Szülői Szervezet</u>, a módosított Pedagógiai Programról a <u>tájékoztatást megkapta.</u>	Dátum: 2023.09.01 <i>Fekete Eszter</i> Szülői Szervezet nevében aláírás
A Pedagógiai Programot az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében <u>véleményezte,</u> szakmai javaslatait a Pedagógiai Program elfogadása előtt megtette.	Dátum: 2023.09.01 <i>[Signature]</i> szakmai munkaközösségvezető
Az óvoda Pedagógiai Programját a fenntartó hatáskörében <u>jóváhagyta.</u>	Dátum: 2023.09.01 <i>Farkas N. Ágnes M.</i> Fenntartó aláírás

18 MELLÉKLET

19 Felhasznált irodalom

- A gyermekek jogairól szóló nemzetközi egyezmény
- A Magyar Népzene Tára
- Augustinus A.: Vallomások. Gondolat Bp. 1982.
- Az egyházi Törvénykönyv. Szt. István Társulat 1985.
- Az óvodai ábrázolás és kézimunka módszertana Tk. 1974.
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet
- Az Óvodai Nevelés Országos alapprogramja 1996.
- Az óvodai nevelés programja 1989.
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormány Rendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelet.
- Bartók Béla: Válogatott zenei írásai. Magyar Kórus 1984.
- Bence Bernadett: Történetek a szerepjáték fejlődéséről. Óvodai Nevelés 1987.5. sz.
- Bettelheim B.: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Gondolat 1985.
- Fabricius-Kovács Ferenc: Kommunikáció és anyanyelvi nevelés. OPI.1980.
- Falvai Károly: Ritmikus mozgás énekes játékok 1994.
- Faust Dezsőné: Néphagyományőrző óvodai program, Gödöllő, 1997.
- Forrai Katalin: Ének az óvodában. Editio Musica 1993.
- Gerő Zsuzsa: A gyermekrajzok esztétikuma. Akad, 1974.
- Grastyán Endre: A játék neurobiológiája (kézirat)
- Haag dr. Herbert: Bibliai Lexikon. Az apostoli Szentszék könyvkiadója 1989.
- Irányelvek a Katolikus óvodák számára Bp. KPSZTI 1998.
- Kodály Zoltán: Zene az óvodában
- Kontra György Dr.: A fejlődő gyermek
- Labanc Györgyi: Óvodások környezeti Nevelése Bp. 1998.
- Mérei-Binét: Gyermeklélektan. Gondolat 1970.
- Mészáros Vincéné, Dr.: Bábjáték az óvodában 1975. OPI
- Nagy Jenőné: Óvodai Programkészítés, de hogyan? Bp. OKI
- Nyíri Tamás: Az ember társadalmi léte Bp.1984.
- Óvodavezetők Kézikönyve, Okker Okt. Iroda 1996.
- Propp, V. J.: A mese morfológiája. Gondolat 1975.
- Ranwez Pierre: A kisgyermek vallási nevelése. Bp. 1967.

- Rubinstein: Az általános pszichológia alapjai. Akad 1979.
- Szarkáné Horváth Valéria: Az óvodai ének-zene foglalkozások módszertana Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.
- Tanquerey A.: A tökéletes élet. Paris Roma 1932. (Nihil obstat 1932.)
- Terts István: A nyelvész szóra bírja a nyelvet Magvető
- Újszövetségi Szentírás Szt. István Társulat Bp. 1996.
- Zilahy Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével. Sopron 1996.
- Saját gyűjtött anyagok

20 A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az óvoda helyiségei

- Csoportszoba – 3 (mindegyik galériával rendelkezik)
- Étkező – 1
- Tornaszoba – 1
 - (kisebb átrendezéssel az étkezővel azonos helyiségben)
- Só-szoba (Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba – 1
 - (az elkülönítő helyiséggel közös)
- Óvodavezetői iroda – 1
- Gazdasági iroda – 1
- Nevelőtestületi szoba – 1
- Gyermeköltöző – 1 (a három csoportnak közösen)
- Gyermekmosdó, WC – gyermekcsoportonként
 - (melyek csoportszobákból nyílnak)
- Játszóudvar – 3 (ebből 1 külső, különálló kertben)
- Melegítőkonyha – 1
- Szertár – 1
- Kazánház – 2
- Felnőtt öltöző – 2
- Felnőtt mosdó – zuhanyzó – 2

HELYISÉGEK

<i>helyiségek</i>	<i>menyiségi mutató</i>	<i>megjegyzés</i>
csoportszoba	3	
tornaszoba/étkező	1	közös helyiség
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba/ elkülönítő	1	
játszóudvar	3	
óvodavezetői iroda	1	
gazdasági vezetői iroda	1	
nevelőtestületi szoba	1	
gyermeköltöző	1	

gyermekmosdó, WC	4	
kiszolgálóhelyiségek	6	
felnőtt öltöző	2	
melegítőkonyha	1	
tálaló-mosogató	1	
felnőtt mosdó	2	
felnőtt WC	3	
mosléktároló	1	
egyéb raktár	1	
szertár	1	

HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

<i>eszközök, felszerelések</i>	<i>menyiségi mutató</i>	<i>megjegyzés</i>
1. csoportszoba	3	
óvodai fektető	60	
gyermekszék	125	
gyermekasztal	25	
fényvédő függöny	18	
szőnyeg	9	
játéktartó szekrény vagy polc	9	
fektető tároló	3	
hőmérő	3	
óvodapedagógusi asztal	1	nagy, a nevelői szobában
felnőtt szék	2	a többi szék a nevelői szobában

liturgikus szekrény	3	
szeméttartó	3	
2. ebédlő és tornaszoba	1	az étkezővel közös
textiltároló szekrény	1	étkezőben
edény- és evőeszköz-tároló szekrény	1	étkezőben
szeméttartó	1	
tornapad	4	
tornaszőnyeg	2	
bordásfal	4	
óvodai többfunkciós mászó készlet	1	
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	3 gyermek egyidejű foglalkoztatásához megfelelő számban	
3. logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba (elkülönítő szoba is)		a feladatvégzés típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközökkel
		pedagógiai programban foglaltak szerint
tükör	2	
asztal	1	nagy, „somokozó” asztal
szék		feladatvégzésnek megfelelő számban
pad	2	
szőnyeg	1	
4. játszóudvar	3	
kerti asztal	1	
kerti pad	8	
babaház	2	
tároló házikó	2	fehér
kerti fedett szaletli	1	

kispad	4	
udvari homokozó	2	
takaróháló	2	a homokozó használaton kívüli lefedéséhez
mászó várak csúszdával	3	
rugós játékok	5	
fészekhinta	1	
mérleghinta	5	
láncos híd	1	
favonat	1	
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök		a megfelelő számban
5. óvodavezetői iroda		
íróasztal	1	
szék	1	
fotel	2	
tárgyalóasztal	1	a nevelői szobában
szék	2	
telefon	1	
nyomtató	1	
könyvszekrény	2	
iratszekrény	2	zárható
6. gazdasági iroda		
asztal	2	
szék	2	
iratszekrény	3	zárható
irattartó polc/könyvszekrény	3	

számítógép asztal és szék	1-1	
telefon/fax	1	közös vonal
számítógép	1	
nyomtató	2	
7. nevelőtestületi szoba		
fiókos asztal/ nagy ovális	1	
szék	12	
könyvtári dokumentum	850	
könyvszekrény	3	
tükör	1	
mosdókagyló	1	külön helységben
8. orvosi szoba/ elkülönítő szoba	rendelet előírásai szerint	többfunkciós helység
9. gyermeköltöző		
öltözőszekrény - öltözőpad	80	
10. gyermekmosdó	12	
gyermek WC	10	
törülközőtartó	3	nagy
falitükör	12	
hőmérő	3	
fogmosópohár-tartó	3	

TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

<i>eszközök, felszerelések</i>	<i>menyiségi mutató</i>	<i>megjegyzés</i>
egyéni tisztálkodószerek	80 (gyermeklétszámnak megfelelően)	fésű, fogkefe, fogmosó pohár
tisztálkodó felszerelések	12	körömkefe, szappantartó
fésűtartó	3	csoportonként
törülköző	200	csoportonként 2 garnitúra
abrosz	25	
takaró ágyneműhuzat, lepedő		a szülők kérésére minden gyermeknek otthonról hozzák

A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

<i>eszközök, felszerelések</i>	<i>menyiségi mutató</i>	<i>megjegyzés</i>
szennyesruha-tároló	1	
mosottruha-tároló	1	
mosógép (automata)	1	
mosogatógép (ipari)	1	
vasaló	2	
vasalóállvány	1	
szárítóállvány	1	
takarítóeszközök	feladatoknak megfelelő számban	
kerti munkaeszközök, szerszámok	feladatoknak megfelelő számban	
hűtőgép	2	
porszívó	3	

NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

<i>eszközök, felszerelések</i>	<i>menyiségi mutató</i>	<i>megjegyzés</i>
1. játékok, játékeszközök	(menyiség eszközfajtánként)	
különböző játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	csoportszobai
udvari eszközök	gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben	
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszámnak megfelelően	
ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszámnak megfelelően	
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	
értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	
ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszámnak megfelelően	
a természeti – emberi - tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	
munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	
2. a nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
Video (lejátszó), DVD	1-1	
televízió	1	
magnetofon	4	
diavetítő-vetítő vászon	1-1	
hangszer (pedagógusoknak)	1 zongora, furulyák	

hangszer (gyermeknek)	megfelelő mennyiségben	
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	megfelelő mennyiségben	

21 FÜGGELÉK

21.1 Óvodán kívüli óvodai nevelés a Szent László óvodában

A világjárvány miatt kialakult helyzetben közös a felelősségünk abban, hogy a családi nevelést a szokásostól eltérő formában és tartalommal segítsék az óvodapedagógusok olyan módon és formában, hogy a gyermekek számára mindez a lehető legkevesebb nehézséget jelentve, tevékenyen teljen, és élményekkel teli legyen.

Az elmúlt időszakban óvodánk nevelőtestülete alkalmazkodva a járványügyi intézkedésekhez, adott időszakokban bevezette már az óvodán kívüli nevelést.

A színvonalas nevelőmunka érdekében fontos, hogy az óvodapedagógusok egységes szemlélettel alkalmazkodjanak ehhez a rendkívüli helyzethez figyelembe véve az adott gyermekcsoport gyerekeinek, családjainak sajátosságait.

A nevelőmunka középpontjában változatlanul és hangsúlyosan a gyermek áll.

Kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek virtuális jelenléte fontos feltétele a távmunkában ellátható óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a szülők és a gyermek számára.

Lehetőség szerint egyenletes terhelés mellett az óvodapedagógusok összehangolt munkájukkal hozzá kell, hogy járuljanak a távmunkába ellátandó óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése, valamint szükség szerint a családok és az óvodapedagógusok mentális megsegítése a Home Office-ban történő munkavégzés során is speciálisan képzett szakember/szakemberek közreműködését igényli, igényelheti.

Az óvodában dolgozó segítő szakember (logopédus, is online folytatja fejlesztő munkáját.

A digitális világ beláthatatlan tengerében kisgyermkeink észrevétlenül kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek, ezért tanácsokkal kell ellátni őket, illetve védelmük érdekében szabályokat felállítani számunkra. A felnőtt iránymutatása, az online eligazodás segítése, a felelős internethasználat és a hálózati kommunikáció alapvető szabályainak bemutatása elengedhetetlen, aminek irányítása ebben a kritikus helyzetben az óvodapedagógusok kezébe került.

A pedagógiai hozzáértés a szülőtől nem várható el az otthonában, a szakszerű pedagógiai és digitális támogatás azonban igen.

Az óvodapedagógus digitális felelőssége, hogy pedagógiai szemléletét, meggyőződését méltóképpen reprezentálja a virtuális térben.

Az óvodapedagógusok digitális kompetenciája több oldali megközelítést igényel.

Pedagógiai irányelvek mellett tudatában van a kisgyermekkor digitális pedagógia módszertan alapelveivel és megoldási lehetőségeivel.

Ismeri és használja az adott korosztály számára ajánlatos alkalmazásokat és felelősségteljesen dönt a különböző korosztályhoz illeszkedő applikációk kiválasztásában, továbbá az óvodai nevelési rendszerbe való adaptáláshoz.

Tájékozódik az online etikáról, az ezzel kapcsolatos törvényi előírásokkal, a digitális etikett, virtuális attitűd, példaértékű elsajátításáról tesz tanúságot.

Felelősségteljesen használja az internet kínálta lehetőségeket és tiszteletben tartja felhasználóként mások személyiségét online tevékenysége során, betartja az óvodai csoport online közösségének szokásait, szabályait.

Kellőképpen mérlegeli, hogy pedagógusként és magánemberként milyen nyomot hagy az online térben ténykedései és nézetei nyilvánításával.

Digitális pedagógiai módszertan - Dióhéjban:

Mit? A 3-7 éves korosztály számára fejlesztett programok, applikációk, interaktív tananyagok. Az óvodapedagógus feladata a kínálaton kívüli online tartalmak felkutatása, kipróbálása, kiválogatása és tematizálása!

Miért? Kognitív képességek, pszichikus funkciók, szocializáció fejlesztése, kreativitás, alkotó képesség, művészeti élmények átélése: minden esetben a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodva, egyéni utak támogatása.

Mikor? A óvodai életnapirendjéhez, a család, illetve az óvodapedagógus munkarendjéhez igazodjon.

A feltételek és a napirend tükrében ajánlatos átgondolni, hogy a nap melyik időszakában kínálunk lehetőséget a digitális eszközök használatára. Mennyi ideig?

A képernyő előtt töltött idő maximum 5-től 30 percig terjedően tartson, kortól, képességektől és lehetőségektől függően.

Kivel? Óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, szülő, gyermektárs, családtag!

Fontos az optimális képernyőidőre való ösztönzés akkor is, ha ez látszólag ellentmond ebben a helyzetben az online kapcsolattartási, ismeretátadási formának, lehetőségnek. A megosztásra kerülő digitális tartalmak családokban történő tovább gondolásában az adott feladattól és gyermektől függően a szülők, vagy más családtag személyes jelenlétét, segítségét kérik az óvodapedagógusok.

Az online kapcsolattartás ebben a helyzetben mentális szempontból is rendkívül fontos, mind a családoknak, mind pedig az óvodapedagógusoknak.

Elvárás minden pedagógustól és a nevelést segítő munkatárstól, hogy a családokkal, gyermekekkel való folyamatos kapcsolattartás során szakmai ajánlásaikkal a gyermekek fejlesztésébe vetett hitük mellett kiemelt szerepet kapjon a lelki támogatás. Óvakodjunk tehát attól, hogy „házi feladatot” adjunk, azonban sokszínű tartalmakkal és formában folyamatosan és célirányosan kapjanak a szülők ötleteket, ajánlásokat amelyekkel változatos, a gyermekek érdeklődését felkeltő és fenntartó tevékenységeket kínálhatnak fel, és adott esetben ezzel is fejleszthetik gyermekeiket.

Óvodapedagógusi feladatok:

- A családok támogatása az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, valamint az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megsegítése a szokásostól eltérő formában, többnyire információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközök igénybevételével.
- A Home Office kialakított munkarendje szerint óvodánk Pedagógiai Programjára és éves munkatervére alapozott feladatok ellátása (Lásd a kialakult helyzet szerint aktualizált Munkatervet, vezetői utasításokat, és egyéb tartalmakat)
- Az óvodapedagógus a megosztásra kerülő digitális nevelési és tanulási tartalmak mennyiségét, minőségét és ütemezését egyaránt a Pedagógiai Programunkkal szinkronban, az óvadás korosztálynak megfelelő időtartamot figyelembe véve kell, hogy közvetítse, ezzel elkerülve a gyermekek és a szülők túlterhelését.
- Az óvodapedagógusok tevékenységi területenként készítsenek heti ajánlást a saját óvodai csoportjuknak, amit lehetőség szerint a saját digitális felületükön osszanak meg.
- Az ajánlat nyelvezete a szülők számára felsorolásszerű, egyszerű, de részletes legyen, lehetőleg idegen- és szakszavaktól mentes, azonban tartalmát illetően feleljen meg az óvodapedagógia alapelveinek és óvodánk Pedagógiai Programjának .
- A családok befogadóképességére való tekintettel – idő, hely, eszköz - célszerű egyszerre kevés ötletet felkínálni, mert így a tevékenységekben való elmélyülés és azok megvalósítása eredményesebb lesz.
- Az óvodapedagógus feladata: képek, fotók illusztrálásával , videókkal megkönnyíteni a szülő és gyermek számára a feldolgozást.
- Az óvodapedagógusok a szülőktől kapott visszajelzéseket - az adott csoport által meghatározott kommunikációs csatornán, (Google csoportban, Skype-n, zárt

Facebook csoportban, Messengeren) - örömmel és szívesen fogadják.

- Az óvodapedagógus az óvodai csoport levelezőrendszerén keresztül a gyermekek számára írt levéllel teheti még személyesebbé a kapcsolattartást.
- Az óvodapedagógus ajánljon a szülők számára a digitális tevékenységekhez linkeket, appokat, alkalmazásokat a digitális etikett és a digitális pedagógiai módszertan elvei szerint.
- Az óvodapedagógusok saját döntésük alapján készíthetnek a gyerekek számára személyes tolmácsolásukban mese, zenei videókat, ezzel is személyesebbé téve az online kapcsolattartást.
- A szülői közösséggel a hivatalos, mindenkit érintő témákban érdemes e-mailen keresztül tartani a kapcsolatot, mert ez mára már egy elfogadott, hivatalos formája a kapcsolattartásnak.
- Az óvodapedagógusok javasolják a szülők számára az otthoni heti és napirend kialakítását. Ezzel összefüggésben a szülők tudatosítsák gyermekeikben, hogy a nap mely időszakában kerül sor az óvodapedagógusok által javasolt játék - és egyéb tevékenységekre, valamint az óvodapedagógusokkal, vagy az irányításukkal virtuális környezetbe szervezett csoport szintű találkozókra, beszélgetésekre, egyéb programokra
- Az óvodapedagógusok adjanak tanácsot a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására, erősítve a szülőkben a játék kitüntetett szerepét, és annak személyiségfejlesztő lehetőségeit, illetve hatásait. A szülők kapjanak tanácsot a tekintetben is, hogy kötött formában a különböző tevékenységeket 5 – 35 perc időtartamra tervezzék a gyermekek életkori sajátosságai függvényében.
- A család életének szervezésében is – hasonlóan az óvodaihoz – a gondozásnak meghatározó, és kiemelt szerepe kell, hogy legyen.
- Fontos, hogy az óvodai csoport gondozási terve – természetesen a szülők számára is érthető tartalmakkal és tanácsokkal kiegészítve - kerüljön a szülők körében is megosztásra.
- Célszerű a kialakult pedagógiai tervezés gyakorlatától eltérően rövidebb időtartamú gondozási tervet készíteni a családi nevelés támogatására.

Az óvodai nevelés és tevékenységek tervezését, értékelését az intézményünk eddigi gyakorlatának megfelelő dokumentumokban, azaz a csoportnaplókban és az egyéni fejlődést nyomon követő dokumentumokban rögzítik a pedagógusok.

Az online munka során a pedagógusok digitális formában rögzítik az egyes gyermekkel kapcsolatos megfigyeléseiket, észrevételeiket, s ezeket később nyomtatott formában a megfelelő dokumentumhoz csatolja.

Abból kell kiindulnunk, hogy a nevelés elsődleges színtere a család, melyet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja is közvetít.

Az óvodapedagógusok egyrészt a Pedagógiai Programunk és saját pedagógiai gyakorlatuk alapján, másrészt a családok igényeire alapozottan segíthetik meg a gyermeki személyiség kibontakozását, fejlődését.

Az óvodának továbbra is elsődleges célja – bár alapvetően az eddigi együttműködés kevésbé gyakorolt formáiban – hogy a szülők számára nyújtott nevelési tartalmakkal kiegészítse a család nevelési gyakorlatát, és ez által szolgálja a családdal együtt a gyermek fejlődését. A család együttműködési hajlandósága vagy képessége, valamint az együttnevelés eredményessége az új gyakorlat során korábban, és egyértelműen válhat érzékelhetővé. A szülő dönthet, hogy ebbe bekapcsolódik, együttműködik, élni kíván-e a felkínált lehetőséggel.

Az uniformizálás szándéka nélkül javasolt, hogy óvodánk csoportjai a szülői közösséggel való hivatalos információk átadásához egységesen ugyanazt a kommunikációs csatornát -e-mailt- alkalmazzák.

A kapcsolattartás kötetlenebb formáit az adott csoport, óvodapedagógusok, gyermekek, szülők kompetenciái, lehetőségei határozzák meg.

Az óvodai élet különböző területein az óvodapedagógusok feladatai:

Játék

- Az óvodapedagógus adjon tanácsot a szülőknek az otthonukban kialakítható –
- állandó és mobil – játékterek kialakításához, melyek biztonságosak és alkalmasak a különböző játékformákhoz: a gyakorló, a szimbolikus, a konstruáló, a szabály-, és a mozgásosjátékokhoz.
- Az óvodapedagógus erősítse a szülőket abban, hogy az óvodás korú gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége a családban és az óvodában is egyaránt a szabad játék.
- A szülők gyermekeik otthoni játéktevékenységeit megfigyelve tapasztalhatják, hogy a kiegyensúlyozottság egyik nagyon fontos feltétele, hogy a gyermekek számára naponta visszatérő játék iránti pszichikus szükséglet kielégítésére megfelelő időt és teret biztosítsanak.
- Az óvodapedagógusok ösztönözzék a szülőket, hogy a gyermeki igények és lehetőségeik függvényében – hasonlóképp, mint az óvodapedagógusok az óvodában – váljanak a gyermekjátékjátársává.
- Így a felnőttek utánzó mintát adhatnak a játéktevékenységre, a kialakult

játékfolyamatban bevonható társsá válhatnak, amennyiben pedig a játék elakad, ötleteikkel könnyen a játékfolyamat segítői lehetnek, ami tovább görgetheti azt.

- Amennyiben testvérgyermekek vannak a családban, a szülők jelenléte segítheti a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.
- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy a szülők tudatos jelenléte gyermekeik játékában az élményszerű és elmélyült játék biztosítéka lehet
- Mindezt a szülő feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
- Az óvodapedagógus győzze meg a szülőket a SZABAD JÁTÉK KITÜNTETETT SZEREPÉNEK fontosságáról, melynek során a gyermek újra éli az őt ért élményeket és feldolgozza azokat.

Hitre nevelés:

A keresztény nevelés az összes nevelési területünket átfogja, áthatja, mintegy keretet képez a gyermekek óvodai tevékenységeinek.

A Home Office üzemmódban töltött időt, talán még fontosabb lelki tartalmakkal megtölteni, mint a normál munkarend idején.

Az óvodapedagógusok, szerencsére ilyenkor nagyban támaszkodhatnak a szülői háttérre, a keresztény családok értékrendjére.

A vallásos tartalommal kapcsolatos tematikát megosztják a szülőkkel, gyakorlati tanácsokat, konkrét versikéket, énekeket, imákat, kézműves tevékenységeket kínálva. Meghitt alkalom lehet, ha az óvodapedagógus online bejelentkezéssel hívja a gyermekeket, akár egész családot közös imádságra, gyertyagyújtásra.

Verselés, mesélés

- A játék mellett talán az egyik legkedveltebb gyermeki tevékenység a verselés és a mesélés, mely tevékenységnek az óvodai nevelésen túl a legtöbb családban is kialakult jó gyakorlata van.
- A kényszerhelyzet szülte hirtelen tempóváltás minden bizonnyal mérhető hatással lesz erre a területre. Ezt a hatást a média- idő és tartalom megfelelő mértékének ajánlásával az óvodapedagógusok igyekezzenek kedvező irányba terelni az alábbi szakmai értékek szülők és gyermekek irányába történő közvetítésével:
- Javasolja az óvodapedagógus, hogy lehetőség szerint a család közös

helyiségében kerüljön kialakításra egy meghitt, kényelmes sarok, hely, ahol a gyermeknek is lehetősége van könyveket nézegetni, bábozni, dramatizálni, mesélni, akár önállóan vagy a szüleivel közösen.

- Javasolt a mindennapos verselés és mesélés, elsősorban a magyar gyermekköltészet és népmesekincs ajánlásával, hiszen a mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának is elmaradhatatlan eleme., hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez , miközben érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak .!
- Kapjanak ösztönzést a családok - az óvodapedagógus ajánlásaival a minden napos közös mondókázásra, verselésre, mesélésre, bábozásra és dramatizálásra.
- Kapjanak megerősítést a szülők arra vonatkozóan, hogy „a gyermekek legjobban a „fej” mesét szeretik”. (Dr. Vekerdy Tamás)

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Az óvodapedagógus ajánlásaival tegye az éneklést, zenélést, zenehallgatást a gyermekek minden napi tevékenységének részévé a gyermekek fejlettségének, óvodánk zenei nevelésének megfelelő mondókákkal, dalokkal ,zenehallgatási művekkel.
- Az óvodapedagógus biztassa a szülőket, hogy lehetőség szerint gyermekeikkel minél gyakrabban, és közösen készítsenek és játsszanak ütőhangszerekkel, találjanak ki dalokat és mondókákat.
- Az óvodapedagógus biztassa a szülőket, hogy erősítsék a gyerekek ösztönös, spontán kezdeményezéseit.
- Az óvodapedagógusok igény szerint vonják be a szülőket is a közös éneklésbe és a hagyományok ápolásába.
- Az óvodapedagógusok kérjék meg a szülőket, hogy lehetőség szerint természetes módon, vagy online tartalmakon keresztül mutassanak be gyermekeiknek különböző hangszereket.
- A pedagógusi és szülői minta spontán utánzásával az éneklés - zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik. A mozgás, a ritmus, a dallam és a szöveg globális élményt nyújt a gyermekek számára.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- Az óvodapedagógus javasolja, hogy lehetőség szerint ott, ahol leginkább együtt van a család, alakítsanak ki, biztosítsanak egy olyan teret (egy asztallaprészt, vagy festőállványt stb.) a gyermek számára, ahol a nap

bármely szakában szabadon fejlesztheti és kipróbálhatja saját kreativitását, esetleg megismerkedhet új anyagokkal.

- Itt kapjanak helyet a vizuális tevékenységek eszközei, de más alkotást elősegítő eszközök is, mint az olló, a kréta, textil, ragasztó, barkácsoló és egyéb más eszközök, anyagok.
- Olyan legyen ez a tér, ami a gyermekek és a szüleik kreativitását egyaránt ösztönzi,
- támogatva közben a verbális kommunikációt, az önértékelést, finom- és nagymotoros mozgásokat és az intellektuális képességek fejlődését.
- Az óvodapedagógus közvetítse a szülők felé, hogy maga a tevékenység és ennek öröme a fontos.
- Az óvodapedagógus ösztönözze a szülőket és a gyermekeiket az anyagtakarékosságra, a felhasználható anyagok folyamatos gyűjtésére, a hasznos hulladékok újbóli felhasználására (flakonok, dobozok, tojástartó, sajtos doboz, dugók stb.).
- Az óvodapedagógus instrukciói alapján a szülők segítsenek megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Az óvodapedagógus ösztönözze a szülőket, hogy a gyermek vagy a család alkotásaiból készítsenek házi kiállítást, melynek fotóit igényük szerint megoszthatják a csoporttársakkal.
- Az óvodapedagógus pedagógiai tanácsai és ajánlásai során kiemelt figyelemmel legyen a tehetséges gyermekekre (különleges eszközök, anyagok biztosítása, pályázatokon való részvételi lehetőségek felkutatása).
- Az óvodapedagógus ösztönözze a szülőket, hogy vegyenek részt az óvoda, vagy a közösségi hálókön meghirdetésre kerülő rajzpályázatokon.
- Az óvodapedagógus figyelmeztesse a szülőket a vizuális tevékenységek során adódó, esetlegesen előforduló baleseti veszélyforrások kiküszöbölésére, megszüntetésére.

Mozgás

- Az óvodai egészségnevelés – benne a mozgásfejlesztés – háttere a család, mely közeg kitüntetett szerepet kell, hogy vállaljon a gyermek rendszeres mozgásának megszervezésében és megszerettetésében.
- Tapasztalataink szerint a szülők számos esetben igénylik óvodapedagógusaik segítségét, ezért is nagyon fontos lehet a családokkal történő együttműködés, a

családok szemléletformálásának vagy váltásának segítése, az egészséges és természetes életmód szokásalakításának terén.

- A spontán – a játékban, azon belül is elsősorban a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásra minden nap, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.
- A gyermekek számára is értelmezhető célok meghatározásával az óvodapedagógus tudatosítsa a szülőknél, hogy a felnőttkori mozgásügyesség nagymértékben a gyermekkori mozgástapasztalatok függvénye, ezért meghatározó jelentősége van a spontán és szervezett óvodai és otthoni mozgásfoglalkozásoknak, mozgásos programoknak.
- Az otthoni napirend kialakításához adható óvodapedagógiai tanácsok között feltétlenül szerepeljen a napi mozgás, és minél több idő eltöltése a szabad levegőn.
- Az óvodapedagógus téma- és feladatajánál kapcsán törekedjen játékos mozgásfeladatokon keresztül is az értelmi és szociális képességek fejlesztése, a kooperatív (testvérekkel és szülőkkel együtt végezhető) mozgásos játékok alkalmazására.
- Tudatosítsa a szülőknél az óvodapedagógus az életkornak megfelelő terhelés, az állóképesség fejlesztésének fontosságát, és ezekhez játékos utánzó mozgásfeladatok ajánlásával nyújtson segítséget.

A külső világ tevékeny megismerése

- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy a gyermekek szűkebb és tágabb környezetükben végzett megfigyelések, felfedezések, tevékenységek során számos, és életre szóló élményt, tapasztalatot, tudást és kompetenciát szerezhetnek.
- Az óvodapedagógus segítse a szülőket, illetve támogassa a gyermekeket különböző
- matematikai tartalmak felkínálásával.
- Az óvodapedagógus gyűjtsön és adjon ötleteket a növények és állatok életének megfigyeléséhez, gondozásához.
- Az óvodapedagógus feladata, hogy ezen a területen kiemelten közvetítse a szülők felé a szűkebb és tágabb környezet védelmére, megóvására, környezettudatosságra, fenntarthatóságra nevelés fontosságát.

Munka jellegű tevékenységek

- Az óvodapedagógus ösztönözze a szülőket a gyermekkel való együttműködésre.
- A családok tartós otthonlété idején - kivált, ha az bezártsággal is együtt jár - számos lehetőség nyílik a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenységek felkínálására és gyakorlására.
- A gyermekek általában örömmel és szívesen vesznek részt otthon is a különböző munkafolyamatokban, melyek a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetőségei (közös főzés, sütés stb.).
- Ilyen tevékenységek: az önkiszolgálás, a segítség a szülőknek, családtagoknak, az önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése (szelektív hulladékok szétválogatása, növény és kisállat gondozás stb.).

A tanulás támogatása – A különböző tevékenységekben megvalósuló tanulás

- Az óvodapedagógusok a nevelés-tanítás támogatásában online tartalmak válogatásával, illetve a nagyon sok és hasznos link továbbításával segítik a szülőket és a gyermekeket.
- Elvárás minden óvodapedagógustól, hogy a különböző digitális tartalmakat megjelenítő linkek csak megfelelő válogatás, tematizálás, magyarázat vagy ráutalás kíséretében kerüljenek megosztásra.
- Az óvodapedagógusok a tanköteles korú gyermekek tekintetében is kerüljék az úgynevezett „házi feladat” adását és számonkérését!
- Célszerű és javasolt olyan differenciált feladatokat, ötleteket és tartalmi ajánlásokat közvetíteni szüleiken keresztül az óvodás gyermekek számára, amelyek játékos tevékenységeket ígérnek, motiválók, leköthetik a gyermekek figyelmét, és adott esetben fejlesztő hatásuk is van az adott gyermek aktuális fejlettségi szintjéhez igazodva.
- Az óvodapedagógussal szemben elvárás, hogy feladatellátása során a családok anyagi terheit ne növelje, mivel a koronavírus okozta helyzet következményeként sok család egzisztenciális gondokkal is küzd.
- Keressünk olyan megoldásokat, amelyekhez feltehetően rendelkezésre állnak az eszközök és anyagok a különböző felszereltséggel rendelkező otthonokban (újrahasznosítható anyagok, egyszerűen elkészíthető lisztgyurma, kupakok,

flakonok, hajtogatáshoz régebbi csomagoló és egyéb papírok stb.).

- Az óvodapedagógus a gyermekek otthoni tanulásának az alábbi formáit ösztönözze, javasolja:
- Az utánzások minta-, és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- A spontán játékos tapasztalatszerzés, a játékos, cselekvéses tanulás,
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- A szülők által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, a gyakorlati problémamegoldás.
- Az óvoda pedagógus támogassa a szülőket tanácsaival és példamutatásával – különösen az egy csoportba járó testvérek esetén – abban, hogy mindig személyre szabottan, és pozitív értékeléssel segítsék gyermekeik személyiségének kibontakozását.
- Az óvodapedagógusok nyugtassák meg a szülőket, hogy az okos szabályokat felállító, a gondosan összeállított családi napirendet követő, a gyermekeiket cselekvő aktivitásra, kreativitásra és megtapasztalásokra serkentő családokban nevelkedő gyermekek a karantén következményeként nem kerülnek olyan helyzetbe és állapotba, amelyek majdan az iskolába történő beilleszkedésüket nehezítenék. Fontos viszont, hogy a szülők folyamatos kapcsolatot tartsanak az óvodapedagógusokkal, és lehetőség szerint működjenek együtt gyermekeik megfelelő fejlődése, fejlesztése érdekében.